

DIAGNOSI

**CARTA EUROPEA DE
TURISME SOSTENIBLE
DE SANT LLORENÇ
DEL MUNT I L'OBAC**

COMPOSICIÓ DEL GRUP DE TREBALL DE LA CARTA EUROPEA DE TURISME SOSTENIBLE

Mª Àngels Rodulfo, Cap de Turisme de l'Ajuntament de Terrassa,
Joan Boada, representant del Centre Excursionista de Terrassa
Jaume Galofre, representant del Centre Excursionista de Terrassa
Joan Crispi, representant del Centre Excursionista de Terrassa
Antoni Serra, Centre de Recursos de Biodiversitat Animal, Universitat de Barcelona
Queralt Serra, tècnica de Turisme del Consorci de Formació i Iniciatives Bages Sud
Artur Adrià, Consorci de Promoció Turística les valls del Montcau
Teresa Soler, Consorci per la promoció dels municipis del Moianès
Anna Sans, Cap de Programes del Consorci de Turisme del Vallès Occidental
Cristina Martínez, tècnica de Turisme del Consorci de Turisme del Vallès Occidental
Alba Caballé, tècnica de Turisme de l'Oficina Tècnica de Turisme de la Diputació de Barcelona
Àngel Miño, director del parc natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac
Josep Canals, tècnic d'ús públic del parc natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac
Francesc Closa, Servei d'Ecopatologia i Fauna Salvatge de la Facultat de Veterinària de la Universitat Autònoma de Barcelona
Alba Escalona, representant de la Unió de Pagesos, delegació del Vallès Occidental.
Elisabet Ros, Secretaria Tècnica de la CETS
Isabel Junquera, Assistència Tècnica de REPTE.

Document: Diagnosi de Sant Llorenç del Munt i l'Obac

Autoria: Grup de Treball de la Carta Europea de Turismo Sostenible

Assistència tècnica: REPTE TERRITORIAL, SC

Data del document: gener 2010

ÍNDEX

0 Introducció a l'àmbit d'actuació de la Carta Europea de Turisme Sostenible	1
0.1 Marc geogràfic	1
0.2 Àmbit d'actuació de la CETS	1
0.3 Superfície	2
0.4 Règim de la propietat	3
0.5 Evolució de la població	3
0.6 El Pla Estratègic de Turisme de Catalunya	5
1 Sistemes de treball en cooperació	7
1.1 Administracions i entitats gestores del turisme	7
1.2 Òrgans i fòrums de cooperació del parc	7
1.3 Mecanismes de cooperació amb agents externs	11
1.4 Experiències prèvies de participació	14
1.5 Associacionisme	17
1.6 Experiències de voluntariat al parc	17
2 Condicionants per l'estratègia de la CETS	19
2.1 Administracions	19
2.2 Estratègia i planificació aprovada	27
2.3 Normativa condicionant	29
2.4 Normativa urbanística	35
2.5 Existència de subvencions	36
3 Patrimoni natural, cultural i històric	39
3.1 Recursos existents	39
3.1.1 Recursos naturals	39
3.1.2 Recursos culturals	43
3.2 Iniciatives per la posada en valor dels recursos	55
3.3 Recursos turístics	57
3.3.1 Equipaments d'ús públic del parc	57
3.3.2 Altres equipaments i serveis	66
3.3.3 Equipaments turístics privats	66
3.4 Seguiment i control dels valors del parc natural	68
3.5 Existència d'estudis i iniciatives sobre patrimoni	69
4 Tipologia visitants i afluència a Sant Llorenç del Munt i l'Obac	71
4.1 Metodologia d'anàlisi	71
4.2 Caracterització dels visitants	74
4.2.1 Característiques sociològiques	76
4.2.2 Característiques de la visita	78

4.2.3 Demandes dels visitants i anàlisi de satisfacció	81
4.2.4 Estudi sobre les característiques dels visitants	82
4.2.5 Anàlisi de satisfacció	96
4.3 Recursos per al turisme socialment desafavorit	97
4.4 Mecanismes de control de la qualitat de les infraestructures	98
5 Informació als visitants	101
5.1 Instruments d'informació	101
5.2 Idiomes en què s'ofereix la informació	104
5.3 Indrets on es facilita la informació	105
6 Productes turístics	107
6.1 Productes turístics	107
7 Formació	111
7.1 Programes de formació per al personal del parc	111
7.2 Programes culturals i d'educació ambiental	111
7.3 Activitats d'educació ambiental i visites guiades al parc	116
7.4 Altres activitats de coneixement del medi i l'entorn	118
8 Impactes del turisme sobre l'economia i la qualitat de vida local	121
8.1 Descripció socioeconòmica de la població local	121
8.2 Mecanismes de comunicació amb la població local	124
8.3 Existència de subvencions per a la població local	125
8.4 Implicació de la població local en el turisme	125
8.5 Promoció de productes locals	125
8.6 Existència de vinculació i promoció de l'economia tradicional i el turisme	128
8.7 Estratègies de desenvolupament turístic de l'ajuntament de Terrassa	129
9 Fluxos de visitants	130
9.1 Identificació dels principals impactes vinculats al flux de visitants	130
9.2 Mitjans de transport	135
9.3 Existència d'instruments de planificació i control de fluxos de visitants	136
ANNEX 1	
Anàlisi DAFO	A.1
MAPES	
Mapa topogràfic 1:50000	
Mapa de recursos turístics de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Equipaments i serveis públics	
Mapa de recursos turístics de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Capacitat d'allotjament i restauració.	

0 INTRODUCCIÓ A L'ÀMBIT D'ACTUACIÓ DE LA CARTA EUROPEA DE TURISME SOSTENIBLE

0.1. Marc geogràfic

El Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac es troba a la província de Barcelona, al llindar de l'àrea metropolitana de Barcelona. Forma part de la Serralada Prelitoral catalana entre les muntanyes de Montserrat i el Montseny. Es troba a cavall de les comarques del Vallès Oriental, Vallès Occidental i el Bages, al nord de les ciutats de Terrassa i Sabadell i al sud de Manresa.

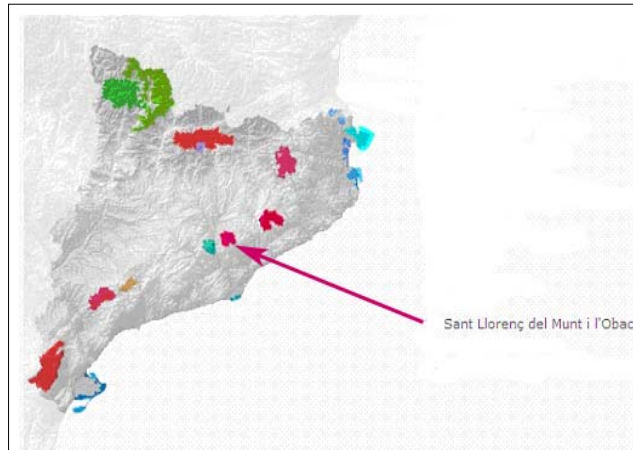

Figura 1. Situació del parc a Catalunya

0.2. Àmbit d'actuació de la CETS

L'àmbit d'actuació de la CETS no només comprèn la zona protegida com a parc natural sinó que també comprèn l'extensió territorial dels 12 municipis que formen part del parc. Mentre que la superfície del parc és de 13.693,7ha, la superfície que ocupen els municipis que formen part del parc natural arriba a 39.946 ha que és l'àmbit d'actuació de la CETS.

Figura 2. Àmbit d'actuació de la CETS

0.3. Superfície

Gràficament es representen els percentatges de les superfícies dels 12 municipis i el que representen dins del límit del pla especial:

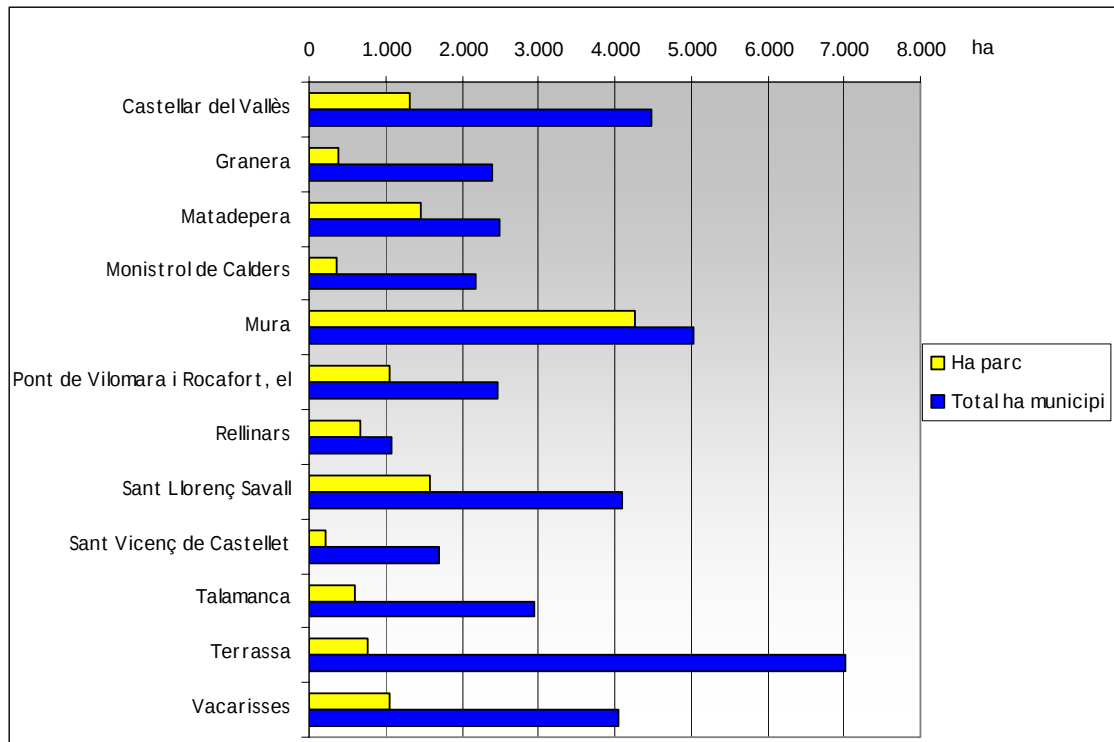

Figura 3. Distribució de la superfície municipal, 2008

Pel que fa la superfície municipal, la superfície mitjana dels municipis volta les 3.000ha, essent el municipi més gran Terrassa amb 7.000 ha i Rellinars el més petit al voltant de les 1.000 ha.

Els municipis que tenen dins el municipi més superfície catalogada com a parc natural són Mura on el 84% de la superfície municipal és parc natural, Rellinars amb un 62% i Matadepera amb un 59%.

Si es té en compte el total de la superfície del parc natural, un 30% de la superfície total del parc pertany al municipi de Mura, seguit de Sant Llorenç Savall (11%) i Matadepera (10%). En cas contrari, Sant Vicenç de Castellet (2%), Monistrol de Calders (3%), Granera (3%) i Terrassa (6%) són els municipis que presenten una menor superfície dins de l'espai protegit.

0.4. Règim de la propietat

Pel que fa el règim de la propietat un 40,8% de la superfície del parc és pública, sent un 36,56% de la Diputació de Barcelona i un 4,24% de la Generalitat de Catalunya. La superfície de titularitat privada correspon al 59,2% de la superfície total del parc.

0.5. Evolució de la població

La població actual de l'àmbit d'actuació de la CETS és de 259.232 habitants, essent el nucli més poblat Terrassa. No hi ha nuclis de població dins l'àmbit del pla especial, tot i que existeix una forta pressió urbanística ja que les zones limítrofes de la zona sud estan urbanitzades. En destaquem la presència d'urbanitzacions a Matadepera, Vacarisses, Castellar del Vallès i Sant Llorenç Savall.

MUNICIPI	2000	2002	2004	2005	2006	2007	2008
Castellar del Vallès	17.731	19.200	19.475	20.579	21.335	22.007	22.626
Granera	64	75	78	76	75	76	72
Matadepera	6.918	7.513	7.711	8.290	8.169	8.266	8.460
Monistrol de Calders	617	626	657	665	691	702	701
Mura	221	225	212	225	233	232	237
El Pont de Vilomara i Rocafort	2.668	2.842	2.992	3.357	3.310	3.521	3.635
Rellinars	416	550	572	651	653	658	685
Sant Llorenç Savall	2074	2.105	2.210	2.229	2.271	2.313	2.357
Sant Vicenç de Castellet	7.396	7584	7.532	8.080	7.835	8.096	8.275
Talamanca	106	110	114	117	134	140	152
Terrassa	172.807	179.300	189.212	196.053	199.817	202.136	206.245
Vacarisses	3.080	3.652	3.931	4.792	5.094	5.431	5.787
Total Municipis	214.098	223.782	234.696	245.114	249.617	253.578	259.232

Taula 1. Població dels municipis de l'àmbit CETS

Fon.: INE

Els municipis situats a la zona sud del parc natural, que formen part de la comarca del Vallès Occidental són els que presenten unes xifres més altes de població i una elevada densitat (superfície per habitant), que es reflecteix amb un elevat grau d'urbanització, i un desenvolupament econòmic basat en el sector industrial principalment.

Els municipis del subsistema nord del parc (Rellinars, Sant Vicenç de Castellet, el Pont de Vilomara i Rocafort, Mura, Talamanca i Sant Llorenç Savall, es tracta d'una zona amb baixa densitat demogràfica, amb l'excepció dels pobles de l'eix del Llobregat com Sant Vicenç de Castellet (432 hab/km²) i el Pont de Vilomara (102,8 hab/km²). La resta de municipis registren densitats i poblacions absolutes sensiblement més baixes, això configura un conjunt de municipis amb un índex de saturació força baix.

Als anys 60, es va produir un increment molt notable de la població sobretot a les poblacions dels municipis del Vallès Occidental degut a la forta onada d'immigració espanyola que va patir la comarca a causa de la forta demanda de mà d'obra per part de la indústria.

Cal destacar el cas de Sant Vicenç de Castellet que durant els anys 90 la població va patir una lleugera tendència a la baixa, marcada sens dubte per l'impacte de la crisi del tèxtil, mentre que en els últims 10 anys la població ha anat incrementant, arribant a 8.275 habitants de 50 nacionalitats diferents. Els municipis petits registren increments del nombre d'habitants poc significatius en termes absoluts, però que poden resultar destacables en termes relatius; aquests augments de població semblen ser motivats per un increment de l'empadronament degut a la transformació en primera residència de molts d'aquests habitatges. El creixement demogràfic més recent, sobretot en els municipis de Vacarisses, Castellar del Vallès i Matadepera s'explica

per l'arribada de població vinguda de Barcelona i la seva àrea metropolitana cercant millors estàndards de qualitat de vida i l'increment de les urbanitzacions en els esmentats municipis.

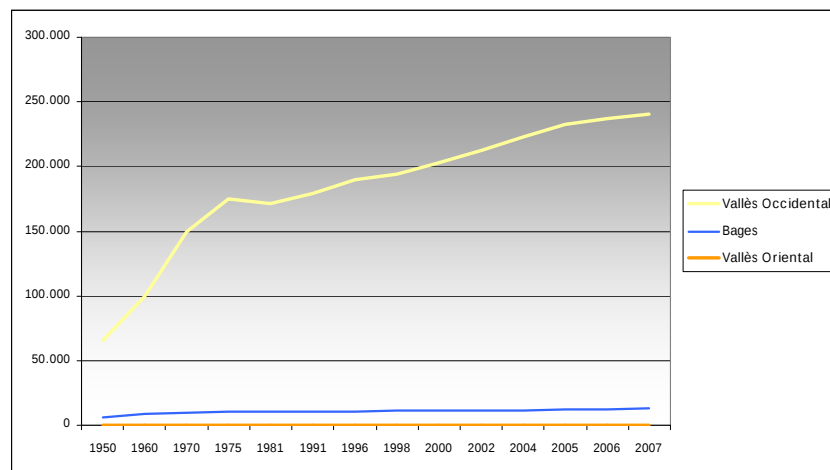

Figura 4. Evolució de la població segons les comarques

0.6. El Pla Estratègic de Turisme de Catalunya

Catalunya és la principal destinació turística de l'estat espanyol i una de les més importants d'Europa. Tant la seva posició geogràfica com el seu clima i la seva accessibilitat beneficien el desenvolupament turístic. El turisme és una de les principals fonts de riquesa per a Catalunya, representa l'11% del PIB, aporta prop de 24M de turistes l'any, dóna ocupació a 180.000 persones ocupades directament al sector (segons dades recollides en el propi Pla Estratègic de Turisme de Catalunya i referides a l'any 2005).

El turisme es desenvolupa sobre un territori (ocupació del sòl, mobilitat, prestació de serveis...) que alhora ha d'oferir atractius de qualitat i assumir les exigències de l'activitat turística. Les potencialitats de Catalunya respecte el turisme demanen establir un marc d'actuació i un full de ruta per als diferents agents del sector en diferents registres i nivells. És per això que es fa necessària una planificació respecte el turisme a través del pla estratègic 2005 – 2010. Els objectius estratègics principals del Pla són els següents:

- Millorar la gestió integral del turisme a través de la generació d'informació i d'intel·ligència turística, del foment de la integració del sector i de la col·laboració públic-privada per tal de consolidar el posicionament turístic de Catalunya i augmentar els ingressos per turista.
- Ordenar i integrar el desenvolupament turístic d'acord amb les capacitats, les potencialitats i la planificació del territori.
- Incrementar la competitivitat del sector turístic mitjançant la millora de la qualitat i la innovació tecnològica.
- Augmentar la qualitat i la diversitat de l'oferta turística mitjançant la millora continuada i la consolidació del teixit empresarial, la reinversió en allotjaments i equipaments, la consolidació i diversificació de productes i una política integral de promoció turística orientada cap al mercat, sota la perspectiva conjunta d'assolir la sostenibilitat econòmica, social i cultural
- Posicionar Catalunya com una marca turística que sigui reconeguda i valorada pels seus valors específics i singulars.
- Potenciar la qualitat de la formació especialitzada i la seva adaptació a la realitat del mercat, fomentant la qualitat dels llocs de treball del sector.
- Impulsar un model de turisme que sigui ambientalment sostenible.
- Fomentar la consciència que el turisme és un factor que contribueix a endreçar el territori i beneficia la població resident i els sectors complementaris.

- Generar noves fórmules per atendre les necessitats de finançament pròpies de les destinacions turístiques.
- Adequar el marc normatiu a les necessitats actuals i futures del sector

Un dels objectius del Pla Estratègic és desenvolupar el potencial turístic dels espais naturals protegits. El desenvolupament de l'activitat turística en els espais naturals protegits, però, no pot malmetre els recursos naturals i patrimonials objecte de protecció de l'espai.

Per això les administracions gestores dels espais naturals aposten per seguir un model de turisme anomenat "ecoturisme" és una modalitat turística ambientalment responsable basada en la contemplació i la visita dels espais naturals i dels elements que l'integren (fauna, flora...). Així els espais naturals protegits són una de les destinacions principals de l'ecoturisme a Catalunya.

En el cas del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac les activitats ecoturístiques que hi tenen lloc es relacionen breument a continuació:

- Itineraris per àrees d'interès geològic, geomorfològic i paleontològic
- Itineraris senyalitzats per espais naturals i paisatges d'interès
- Senderisme i travesses de muntanya; al parc natural trobem l'itinerari turístic "els 3 monts" impulsat pel Consorci de Turisme del Vallès Occidental com un recurs per al desenvolupament local.
- Activitats organitzades pels òrgans gestors o pels centres d'interpretació dels espais naturals protegits o pels centres d'educació ambiental; s'inclouen en aquestes activitats visites a les exposicions, projecció d'audiovisuals relacionats amb l'entorn, visites guiades als principals llocs d'interès. Totes aquestes activitats poden estar emmarcades en estratègies més globals de desenvolupament turístic com és el cas de la Carta Europea de Turisme Sostenible.
- Estadets de voluntariat en espais naturals per participar en actuacions de conservació del medi natural

Per a millorar aquesta gestió de l'afluència turística i encaixar-la amb el Pla estratègic de Turisme de Catalunya, el Parc aposta per una gestió en estreta col·laboració amb els municipis que l'integren, gestió que s'inicia i s'estructura entorn la candidatura a la CETS.

1 SISTEMES DE TREBALL EN COOPERACIÓ

1.1 Administracions i entitats gestores del turisme

La Diputació de Barcelona a través de l'Oficina Tècnica de Parcs Naturals adscrita a l'Àrea d'Espais Naturals és l'administració gestora del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. L'Òrgan Rector del Parc és format pel Ple de la Diputació de Barcelona, que té com a objectiu principal vetllar per la bona gestió i execució del planejament, aportar els recursos econòmics i dirigir els equips tècnics.

Aquesta gestió es duu a terme juntament amb els ajuntaments dels municipis que tenen part del seu àmbit territorial dins el parc natural. Són 12: Castellar del Vallès, Granera, Matadepera, Monistrol de Calders, Mura, el Pont de Vilomara i Rocafort, Rellinars, Sant Llorenç Savall, Sant Vicenç de Castellet, Talamanca, Terrassa i Vacarisses.

Els consorcis per la promoció turística són associacions entre les entitats privades i públiques amb l'objectiu de tirar endavant iniciatives comuns. L'objecte principal dels Consorcis és el foment i promoció turística i econòmica dels municipis consorciats. Els Consorcis que tenen part del seu àmbit d'actuació al territori inclòs en el parc natural són els següents:

- Consorci per la Promoció Turística de les Valls del Montcau
- Consorci per la Formació i Iniciatives Bages Sud
- Consorci de Turisme del Vallès Occidental
- Consorci per la Promoció dels Municipis del Moianès
- Terrassa Turisme, de l'ajuntament de Terrassa adscrit a la Regidoria de Comerç i Turisme treballa per la promoció turística i desenvolupament econòmic de la ciutat vers l'exterior.

Respecte els objectius i finalitats d'aquestes administracions, vegeu punt 2.1 de la Diagnosi.

1.2 Òrgans i fòrums de cooperació del Parc

Els òrgans col·lectius de gestió del parc natural són dos:

- El Consell Coordinador
- La Comissió Consultiva

El **Consell Coordinador** es va constituir el 19 d'octubre de 1983. Pretén garantir la participació i col·laboració en la gestió de l'espai protegit de les diferents administracions públiques amb competències específiques en aquest àmbit territorial. Es reuneix dos cops a l'any.

El Consell Coordinador té les funcions següents:

- Conèixer anualment el pressupost i la proposta de programa de gestió.
- Vetllar pel compliment a l'interior de l'espai natural de les normes generals de protecció de la natura i de la normativa del Pla.
- Emetre informe sobre aquells assumptes que se li sotmetin, en especial els previs a l'atorgament de les autoritzacions i informes previstos en la regulació específica del Pla Especial.
- Establir criteris i principis de col·laboració en l'actuació de les diferents administracions actuant en l'àmbit del Pla.
- Ésser informat de les directrius d'execució del Pla Especial que en cada moment adoptin les administracions competents, així com elevar les propostes que estimi pertinents per a la millor gestió del Pla Especial a les autoritats o òrgans que els hi pertoqui.
- Instar a les administracions competents, quan ho consideri convenient per a que procedixin a la revisió o modificació del Pla Especial, i informar amb caràcter preceptiu qualsevol projecte de revisió o modificació d'aquest.
- Ésser informat de les probables constitucions de les comissions consultives.
- Conèixer la memòria anual redactada per l'administració gestora del parc.

El consell coordinador està format per:

- Alcalde president de l'ajuntament de Castellar del Vallès
- Alcalde president de l'ajuntament de Granera
- Alcalde president de l'ajuntament de Matadepera
- Alcalde president de l'ajuntament de Monistrol de Calders
- Alcalde president de l'ajuntament de Mura
- Alcalde president de l'ajuntament de Pont de Vilomara i Rocafort
- Alcalde president de l'ajuntament de Rellinars
- Alcalde president de l'ajuntament de Sant Llorenç Savall
- Alcalde president de l'ajuntament de Sant Vicenç de Castellet

- Alcalde president de l'ajuntament de Talamanca
- Alcalde president de l'ajuntament de Terrassa
- Alcalde president de l'ajuntament de Vacarisses
- Representant de la Generalitat de Catalunya
- Representant de les entitats de la Comissió Consultiva

La **Comissió Consultiva** està constituïda pels representants dels ciutadans que, per raó de la seva activitat econòmica o participació en els afers públics, volen tenir una participació més activa en el desenvolupament del pla i per les organitzacions professionals directament interessades en la gestió de l'espai natural. Es reuneix dos cops a l'any.

La Comissió Consultiva té les funcions següents:

- Rebre informació de les activitats que es desenvolupin al parc.
- Trametre suggeriments al Consell Coordinador dels assumptes relatius a la gestió del parc.
- Expressar la seva opinió i criteris respecte als assumptes que plantegi el Consell Coordinador.
- Totes aquelles tasques relacionades amb les funcions assenyalades als apartats anteriors.

La Comissió Consultiva del parc natural es va constituir el 19 de desembre de 1989, es va renovar l'octubre de 1998 i recentment ha estat renovada l'octubre de 2008. En aquest cas la reelecció dels representants es va realitzar mitjançant un procés participatiu. Es va actualitzar el cens d'entitats, sol·licitant als Ajuntaments de l'àmbit del parc que proporcionessin la relació d'entitats que, bé territorialment, bé pels seus objectius, poguessin estar interessades en ser representades a la Comissió Consultiva. Posteriorment, es va contactar per escrit, per correu electrònic i a través de la web del parc amb totes elles i van ser convocades a la reunió constituent de 24 de novembre de 2008. Actualment està formada per:

- Tres representants del consell coordinador
- Un representant del sector agrícola
- Dos representants del sector turístic
- Dos representants del sector forestal
- Quatre representants de les entitats de lleure

- Dos representants de les entitats cíviques
- Tres representants de les entitats conservacionistes
- Un representant de les entitats educatives

L'any 2008, en motiu de la renovació de la Comissió Consultiva es va crear un cens amb les entitats relacionades amb el parc natural, aquestes entitats poden assistir a les reunions de la Comissió Consultiva i d'aquesta manera participar en la gestió del parc natural. Hi trobem entitats del sector conservacionista, científiques, cíviques, de turisme i lleure que tenen una relació amb els municipis del parc. A la taula següent es troben relacionades totes les entitats que formen part del cens del parc que a la vegada formen part del fòrum permanent de la Carta Europea de Turisme Sostenible.

MUNICIPI	NOM ENTITAT
Castellar del Vallès	Servei a la Natura SERNA
Castellar del Vallès	Amics de l'Ermita de les Arenes
Matadepera	Dones d'avui de Matadepera
Matadepera	Agrupament Escolta Abat Escarré
Matadepera	Unió Excursionista Matadepera
Matadepera	Consell Local del Medi Ambient
Matadepera	ADF Matadepera
Mura	Centre Excursionista de Mura
Mura	Consorti per a la Promoció Turística de les Valls del Montcau
Pont de Vilomara	Associació de Veïns i Propietaris de Rocafort de Bages
Sant Llorenç Savall	La Muntada escola de natura i participació juvenil
Sant Llorenç Savall	Agrupació Veïns del Barri de Comabella de Sant Llorenç Savall
Sant Llorenç Savall	Associació de Bombers Voluntaris i Juvenils de Sant Llorenç Savall (ASBOSAVALL)
Sant Llorenç Savall	Club Centre Excursionista Llorençà
Sant Llorenç Savall	Club Ciclista Savall
Sant Llorenç Savall	Agrupació per la Defensa Forestal El Pinyó
Sant Vicenç de Castellet	Centre Excursionista de Sant Vicenç de Castellet
Rellinars	Rellinars Motor Club
Terrassa	ADF Terrassa
Terrassa	Centre Excursionista de Terrassa
Terrassa	Centre Muntanyenc Sant Llorenç de Terrassa
Terrassa	Club Muntanyenc de Terrassa
Terrassa	FIAC Escola Universitària de Turisme de Terrassa

Terrassa	Associació BTT Bonaire de Terrassa
Terrassa	Escola Tècnica Superior d'Enginyeries Industrial i Aeronàutica de Terrassa-ETSEIAT
Terrassa	Fundació Mina Aigües de Terrassa
Terrassa	Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial de Terrassa
Terrassa	Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Terrassa
Terrassa	Grup Ornitològic de Terrassa PIGOT
Vacarisses	Centre Excursionista de Vacarisses
Altres	Consorci de Turisme del Vallès Occidental
Altres	Associació per la Defensa i l'Estudi de la Natura (ADENC)
Altres	ADF Bages Oriental
Altres	Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya
Altres	Centre de Recursos de Biodiversitat Animal (http://www.ub.edu/crba/)
Altres	Lliga per a la Defensa del Patrimoni Natural, DEPANA
Altres	Unió Excursionista de Sabadell
Altres	EL FANAL- Grup Ecologista del Moianès
Altres	Associació de Pagesos del Parc Natural de Sant Llorenç i Serra de l'Ubach
Altres	Federació Catalana d'Espeleologia
Altres	Associació Centre Ecogestor XN2000
Altres	ECOIMA
Altres	Servei d'Ecopatologia de Fauna Salvatge (SEFaS), Facultat de Veterinària, Universitat Autònoma de Barcelona
Altres	EDUCALIAPLANET
Altres	PLANETARIS ZEUS
Altres	Federació Catalana de Caça Representació Territorial Barcelona
Altres	Asociación Ibérica de Mirmecología

Taula 2. Cens d'entitats del parc natural

1.3 Mecanismes de cooperació amb agents externs

La participació dels ciutadans i entitats públiques en les funcions administratives i de gestió d'equipaments i serveis del parc es veu canalitzada a través de convenis de col·laboració entre les diferents entitats. Així mateix la Diputació de Barcelona ha establert els següents convenis amb altres administracions pel desenvolupament dels serveis següents:

Convenis per a la gestió d'equipaments i serveis d'atenció al visitant:

- Conveni amb els ajuntaments de Matadepera, Castellar del Vallès, Vacarisses, Monistrol de Calders relatiu a les tasques d'informació al parc natural. Es formalitza un conveni per la contractació a temps parcial del personal del pla d'informació del parc natural.
- Conveni de cooperació i col·laboració entre la Diputació de Barcelona i el Consorci per la Promoció Turística de les Valls del Montcau, l'ajuntament de Mura, l'ajuntament del Pont de Vilomara i Rocafort i l'ajuntament de Talamanca per a la realització de serveis d'informació al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac
- Conveni amb l'Ajuntament de Terrassa per a la gestió del Centre de Documentació del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Integrat dins el Centre de Documentació i Educació Ambiental del Servei de Medi Ambient i Sostenibilitat de l'Ajuntament de Terrassa.
- Conveni amb l'Ajuntament de Terrassa per a la publicació dels butlletins sobre el parc natural amb el nom de "Voltant pel Parc" i difusió a diferents àmbits (escoles, centres cívics, biblioteques...).
- Conveni amb l'Ajuntament de Terrassa, l'Ajuntament de Mura, l'Ajuntament de Talamanca, els Transports Generals d'Olesa i el Departament de Política Territorial i Obres Públiques per a la promoció i gestió de transport públic (Bus-Parc) pel parc.
- Conveni amb l'Ajuntament de Mura, per a la participació en la gestió de l'Àrea d'Esplai de la Riera de Nespres.
- Conveni amb el Pont de Vilomara i Rocafort per al foment i ordenació de l'ús públic del parc (Itinerari i rehabilitació de les Tines del Flequer).
- Conveni amb la Fundació Privada Mina d'Aigües de Terrassa per al manteniment i arranjament del patrimoni arquitectònic i cultural del parc. Cada any es renova amb una actuació concreta prevista, per a l'any 2009 està prevista la instal·lació d'una exposició per la commemoració del 60è aniversari de la segona restauració del monestir de Sant Llorenç del Munt i l'Obac.

Convenis per la prestació de serveis:

- Convenis amb els ajuntaments de Castellar del Vallès, Sant Llorenç Savall, Rellinars i Mura per a la recollida d'escombraries.
- Conveni amb el Servei de Prevenció i Extinció d'Incendis de la Generalitat de Catalunya per a la gestió d'un camió de Bombers.

- Convenis amb els ajuntaments del Pont de Vilomara i Rocafort, Castellar del Vallès i Sant Llorenç Savall per a la cessió de l'ús d'un vehicle dins el Pla de Vigilància i Prevenció d'Incendis Forestals.

Convenis per a la recerca, el foment, la docència i la formació:

- Conveni entre FECSA-ENHER, la UB i la Diputació de Barcelona per a l'aplicació de mesures antielectrocució per a les aus en línies elèctriques de distribució en l'àmbit dels parcs naturals.

Altres convenis i acords de col·laboració:

- Conveni de Cooperació amb l'Agencia del Medio Ambiente de la Junta de Andalucía per a l'agermanament amb el Parque Natural de la Sierra de Huétor, des del maig del 1992. Les grans similituds geogràfiques, biològiques, paisatgístiques i socials d'aquests dos parcs van afavorir aquesta cooperació. L'objectiu general d'aquest agermanament és establir i generalitzar un conjunt d'activitats per promoure i divulgar els valors naturals i culturals d'ambdós espais protegits i intercanviar informació tècnica i metodològica referent a la gestió de cada parc. Per aconseguir aquest objectiu, s'ha desenvolupat un programa d'actuacions conjuntes, que inclou l'intercanvi de personal, difusió d'informació tècnica i científica, visites de grups socials vinculats als parcs, edicions de materials, activitats d'educació ambiental i col·laboració en l'aplicació de programes de prevenció d'incendis.
- Conveni de col·laboració amb el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya per a la formació pràctica en centres de treball.
- Acord de col·laboració amb el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya per a la realització de prestacions en benefici de la comunitat als parcs naturals de joves amb penes pendents.
- Conveni marc de col·laboració entre Federparchi, Legambiente i la Diputació de Barcelona signat el 9 de desembre de 2004, que declara agermanats els espais naturals protegits de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona i els parcs associats a Federparchi, associació de parcs italians.
- Conveni de col·laboració per a la gestió del Pla de Foment els 3 monts entre el Consorci de Turisme del Vallès Occidental i el Consorci de Turisme del Vallès Oriental, Consorci de Formació i Iniciatives del Bages sud, Consorci de Promoció Turística de les Valls del Montcau i el Patronat de la Muntanya de Montserrat.

1.4 Experiències prèvies de participació

A partir de la implantació del **Sistema de Qualitat Turística** per espais naturals protegits promogut per la Secretaria Española de Turismo del Ministerio de Indústria, Comercio y Turismo es va crear el Comitè de Qualitat Turística que funciona com un fòrum de treball permanent, i està format pels principals representants dels equipaments d'informació del parc natural, dels equipaments d'educació ambiental i de les àrees d'esplai.

Les reunions de participació del comitè de qualitat des de la seva constitució fins a finals de l'any 2009 han estat les següents:

- 14/03/06 constitució del Comitè de Qualitat Turística
- 22/03/06 reunió complementària de la constitució del Comitè de Qualitat Turística
- 17/04/07 aprovació de la documentació del sistema de qualitat
- 17/12/07 aprovació de la documentació definitiva del sistema de qualitat
- 25/02/08 reunió de seguiment i aprovació de la documentació anual
- 15/12/08 reunió anual de seguiment del sistema de qualitat
- 24/03/09 reunió anual de seguiment del sistema de qualitat
- 15/12/09 reunió anual de seguiment del sistema de qualitat

Per l'elaboració i aprovació del **Pla d'Ús Públic** del parc es va obrir un procés de participació pública amb els ajuntaments dels municipis del parc i els membres de la comissió consultiva que ha permès aportar informació, realitzar esmenes sobre els documents del Pla i treballar de forma conjunta per idear el futur de l'ús públic al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Les entitats i ajuntaments que formen part de l'àmbit territorial del parc han format part del procés de participació del Pla d'ús Públic de la següent manera:

- 19/02/07 reunions territorials per presentar el document amb els ajuntaments dels municipis implicats
- 12/03/07 debat dels principals criteris d'ordenació
- 20/03/07 revisió de les ordenances d'ús públic
- 15/05/07 presentació de la diagnosi i els objectius del pla a les entitats i membres de la comissió consultiva.
- 12/11/07 reunió amb les entitats conservacionistes del parc per la presentació d'esmenes
- 17/10/07 presentació del document tècnic, debat sobre les ordenances i objectius

- 12/11/07 reunió amb membres d'entitats conservacionistes per presentar nous suggeriments i propostes al pla d'ús públic
- 26/11/07 reunió amb membres de les entitats conservacionistes per valorar i acordar les propostes de la reunió anterior
- 04/02/08 reunió amb membres de les entitats conservacionistes per acordar la diagnosi, la proposta de futur, les ordenances i els programes d'actuació del pla d'ús públic
- 4/11/08 es presenta la informació recollida dels camins inventariats al parc natural i es proposa la xarxa bàsica de camins de l'ús públic a les entitats conservacionistes.
- 03/06/09 aprovació del Pla d'Ús Públic per part de la Comissió Consultiva
- 09/06/09 aprovació del Pla d'Ús Públic per part del Consell Coordinador

El **Pla d'Usos i Gestió de la conca alta del riu Ripoll** ha comptat també amb un procés on hi han participat els ajuntaments implicats, les entitats municipals i les associacions de veïns del territori. S'ha realitzat:

- 12/02/07 participació dels agents socials del territori per a la diagnosi ambiental i propostes d'actuació i gestió a Castellar del Vallès amb representants d'entitats locals, membres de l'ajuntament i associacions de veïns implicades.
- 24/02/07 intervenció dels agents socials del territori i presentació dels resultats preliminars de la diagnosi ambiental i propostes d'actuació i gestió a Sant Llorenç Savall, amb representants de les entitats locals i de l'ajuntament.
- 14/04/08 reunió amb el Fòrum de Medi Ambient de Castellar

En motiu de l'elaboració del **Pla Director de la Vall d'Horta i Vall de Mur**, durant l'any 2007 es van realitzar reunions de participació i presentació del projecte amb les entitats locals, representants dels ajuntaments i membres de la Comissió Consultiva implicats en el pla.

El **Pla Director de la Mola** ha seguit un procés de participació similar al Pla d'Ús Públic. Durant l'any 2008 s'han mantingut les següents reunions de participació amb els agents implicats:

- 28/03/08 primera reunió a l'ajuntament amb el Consell Local de Medi Ambient, ADF's i personal del parc per presentar el primer esborrany del projecte. Es determina refer alguns aspectes del pla.

- 18/09/08 segona reunió amb l'ajuntament de Matadepera per presentar la nova versió del Pla Director.
- 4/11/08 reunió amb l'ajuntament de Sant Llorenç Savall per presentar la darrera versió del Pla Director.
- 4/11/08 reunió amb l'ajuntament de Castellar del Vallès per presentar la darrera versió del Pla Director.
- 18/11/08 reunió amb les entitats interessades de la Comissió Consultiva per presentar la darrera versió.

Pel que fa al procés de participació per a l'acreditació de la **CETS**, durant l'any 2008 es va presentar la voluntat d'iniciar el procés d'adhesió als òrgans de participació i gestió de l'espai natural, la Comissió Consultiva i el Consell Coordinador, i es va ratificar la proposta.

En motiu del procés d'implantació de la CETS i de la redacció del dossier de candidatura es creen dos òrgans col·lectius de participació, el grup de treball i el fòrum permanent.

- El grup de treball és un òrgan de caràcter executiu encarregat de la redacció del dossier de candidatura, està format pels representants dels consorcis de promoció turística, per l'administració gestora del parc, per representants de les entitats cíviques, científiques i conservacionistes del cens d'entitats de la comissió consultiva.

- El fòrum permanent és l'òrgan de participació de caràcter més consultiu, format per tots els agents implicats en l'oferta turística del territori. Es va realitzar una reunió inicial informativa del procés d'implantació de la Carta convocant a tots els agents relacionats amb el turisme de la zona, i se'ls hi va expressar la voluntat que formessin part del fòrum permanent.

S'ha creat una espai web a la pàgina del parc natural que funciona com espai de consulta i participació per tots els membres del fòrum permanent i per la població local.

S'ha previst que es realitzin tres reunions del fòrum permanent, una per l'aprovació de la diagnosi, l'altra per l'aprovació de l'estratègia i la última per la presentació del dossier de candidatura i la seva aprovació.

Per la seva banda el Consorci de Turisme del Vallès Occidental ha realitzat els següents processos de participació:

- Jornades de dinamització del pla estratègic
- Jornades de dinamització de "els 3 monts" i workshop
- Jornades de dinamització d'empresaris d'Equustur
- Jornades de dinamització amb turisme de reunions i workshop

1.5 Associacionisme

Són nombroses les associacions, de diferent temàtica, presents a l'àmbit CETS de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. D'entre aquesta diversitat i des de l'òptica dels principis de la CETS, en destaquem dues:

- Associació de pagesos del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Associació formada per a productors i pagesos d'explotacions agràries que habiten a dins el parc o als municipis del parc, dedicada a la millora de les condicions de la qualitat de vida dels associats.
- Associació d'empresaris turístics de les Valls del Montcau. Grup d'opinió format per 35 empresaris del sector turístic de les Valls del Montcau que col·labora amb el Consorci per a la Promoció Turística de les Valls del Montcau en la confecció de paquets turístics, opina i decideix sobre la senyalització, la imatge, els recursos arquitectònics, naturals i culturals.

1.6 Experiències de voluntariat al Parc

El Cercle d'amics dels Parcs Naturals és un col·lectiu d'usuaris i simpatitzants dels parcs naturals promoguts per la Diputació de Barcelona fundat l'any 1994. Ofereix als seus socis serveis d'informació i activitats, facilitats en l'ús d'equipaments i possibilitats de participació voluntària en el manteniment i gestió dels espais protegits. Una de les modalitats d'associat és la de voluntari que requereix una dedicació mínima de 25 hores anuals en activitats dins els parcs.

Des de l'any 1995 s'han realitzat 28 actuacions de voluntariat al parc natural. En els últims anys, arrel de l'incendi de l'any 2003 les accions de voluntariat s'han centrat a treballs de millora fluvial i forestal de la zona afectada per l'incendi a la Vall 'Horta i han estat coordinades per l'escola de natura i formació de la Muntada. Les principals actuacions dutes a terme han estat retirar brancatge, construcció de feixines, selecció de tanys d'alzines i roures per potenciar-ne el seu creixement, eradicació de l'ailant (canya americana)... treballs forestals consensuats prèviament amb l'equip tècnic del parc i seguint el criteri del Pla Marc de recuperació i valorització de les finques forestals de l'associació de propietaris del Bages-Vallès.

DATA	ACTIVITAT	NÚM. PARTICIPANTS
27/05/06	Neteja de brossa a l'Area d'esplai de les Arenes	40
21/10/06	Treball de millora i reforestació a l'entorn del Torrent de les Acàcies. Vall d'horta	40
18/11/06	Treball de millora i reforestació a la zona afectada per l'incendi del 2003. La Muntada	54
17/02/07	Treball de millora i reforestació a la zona afectada per l'incendi del 2003.	33
17/03/07	Treball de millora i reforestació a la zona afectada per l'incendi del 2003.	46
07/04/07	Treball de millora i reforestació a la zona afectada per l'incendi del 2003. Activitat conjunta amb voluntaris dels parcs d'Andalusia	24
28/04/07	Neteja de brossa als indrets més freqüentats del sector central del parc.	43
06/10/07	Neteja de brossa als indrets més freqüentats del sector central del parc.	48
26/01/08	Plantació d'espantallops per afavorir la presència de la papallona lolana lolas a la Mata	30
30/11/08	Plantació d'espantallops per afavorir la presència de la papallona lolana lolas a La Casanova de l'Obac	23

Taula.3. Relació de les activitats de voluntaris realitzades a la Muntada

2 CONDICIONANTS PER L'ESTRATÈGIA DE LA CETS

2.1 Administracions

El Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac és gestionat per l'Oficina Tècnica de Parcs Naturals adscrita a l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona. Els objectius de gestió dels parcs naturals de la Diputació de Barcelona són:

- La conservació i restauració del medi natural i el desenvolupament de programes de seguiment continuat de paràmetres i indicadors ecològics
- El desenvolupament econòmic i social local i l'aprofitament dels recursos naturals realitzats de forma compatible amb la conservació i restauració del medi
- El foment de l'ús social dels espais protegits d'acord amb les necessitats del tractament del territori i dels seus habitants
- El desenvolupament d'una xarxa de serveis, instal·lacions i equipaments al servei de l'educació ambiental, la investigació i esbarjo.

La gestió s'entén doncs com la preservació d'un paisatge de qualitat i dels valors naturals i culturals que el componen, cenyint-se a la normativa del Pla Especial i a partir d'intervencions directes del territori, inversions en el tractament del medi físic, restauració del patrimoni arquitectònic i millora de serveis i infraestructures.

La planificació de la gestió ha de preveure el compromís del Pla Especial en els següents objectius:

- Consolidar un territori de gran valor ambiental i paisatgístic preservant-lo dels processos d'artificialització.
- Establir un programa socioeconòmic que contribueixi a garantir els nivells de qualitat de vida als ciutadans dels sistema format per l'espai objecte de protecció i el seu entorn
- Atendre a les demandes culturals i de lleure dels ciutadans del país. Homogeneïtzar el planejament des de una perspectiva territorial supramunicipal.

Els **ajuntaments** dels municipis del parc natural també participen en la seva gestió, desenvolupant les següents funcions:

- Gestió i planificació i ordenació de l'ús públic al parc
- Vetllar pel manteniment de l'espai natural
- Impuls i suport al desenvolupament econòmic sostenible del municipi

- Vetllar per la prevenció d'incendis en l'espai natural

El **Consorci per la promoció turística de les valls del Montcau** és una entitat local creada el novembre de 1999 per iniciativa dels ajuntaments de Mura, Navarcles, Pont de Vilomara i Rocafort, Sant Fruitós de Bages i Talamanca. Aquests són municipis situats al sud-est de la comarca del Bages, entre el parc natural i el riu Llobregat, els quals tenen unes característiques socioculturals i econòmiques comunes i diferenciades de la resta de municipis de l'àmbit CETS.

L'objectiu principal del Consorci és:

- Consolidar-se com a entitat integradora dels diferents agents de l'activitat turística del territori, tant públics com privats;
- Coordinar totes les iniciatives per consensuar totes les accions en una direcció,
- Promoure una sensibilització més gran cap al sector turístic com a font d'ingressos complementària als sectors econòmics existents
- Generar més activitat econòmica i de qualitat en un marc sostenible per al territori.

Respecte la iniciativa privada, el Consorci compta amb un programa d'assessorament a l'emprenedor que millora la qualitat i la imatge de les empreses del sector dels serveis i en crea de noves.

Pel que fa a la iniciativa pública, el Consorci coordina i dona suport a la tasca dels ajuntaments i de les altres administracions en matèria de promoció econòmica, com la Fira-mercat de Navarcles o la fira d'antiguitats Firantic de Sant Fruitós de Bages. Gràcies al bon enteniment entre els municipis, el Consorci s'ha involucrat en projectes locals tan importants com el Pla estratègic del comerç de Navarcles o Sant Fruitós i el Pla de Futur de Mura i Talamanca, que vol renovar i consolidar la població d'aquests municipis generant una activitat econòmica de qualitat i compatible amb l'entorn natural.

A banda de coordinar iniciatives de promoció econòmica, el Consorci treballa en la millora de la imatge corporativa i la creació de la marca turística "Valls del Montcau", establint una campanya publicitària sobre els municipis i els establiments que unifica la informació sota criteris turístics i amb un disseny comú. També disposa d'un SIG (Sistema d'informació Geogràfica), de tipus turístic i un Pla de Comunicació basat en els valors específics de la zona per promoure-la.

En la tasca de promoció turística és molt important el tractament i la difusió de la informació. Gràcies a la col·laboració dels municipis, el Consorci assisteix a fires i actes de promoció turística de projecció estatal, com el Saló Internacional del Turisme a Barcelona o la Fira Agrotur de Cornellà. També gestiona el centre d'informació de Mura on es troba la seu

del consorci que dóna a conèixer els recursos naturals, arquitectònics i culturals del territori i l'oferta de serveis relacionats amb l'oci i el turisme.

El Consorci de Formació i Iniciatives Bages Sud és una administració local de caràcter supramunicipal al servei dels sis municipis que l'integren: Castellbell i el Vilar, Castellgalí, Marganell, Monistrol de Montserrat, el Pont de Vilomara i Rocafort i Sant Vicenç de Castellet. Es crea l'any 1992 amb l'objectiu de donar suport a les iniciatives empresarials sorgides de l'Escola Taller de Medi Ambient impulsada per part dels ajuntaments esmentats. El principal objectiu dels sis municipis consorciats és el desenvolupament socioeconòmic del Bages Sud.

L'activitat principal de l'entitat es centra en la promoció econòmica, la promoció turística, el foment de l'ocupació i la formació d'adults.

Paral·lelament, el Consorci també col·labora i participa en xarxes i fòrums de treball d'abast comarcal, nacional i transnacional per tal de fer present el territori en iniciatives més globals.

Pel que fa al turisme, l'objectiu és dinamitzar el sector turístic del territori del Bages, afavorint, consolidant i promovent l'activitat econòmica d'aquest sector. L'Àrea de turisme posa a l'abast de l'usuari un conjunt de serveis que permeten fomentar la millora de la qualitat turística, assegurar la sostenibilitat i contribuir al seu creixement.

El Consorci de Turisme del Vallès Occidental és una entitat pública de caràcter associatiu i naturalesa voluntària, amb personalitat jurídica pròpia.

El Consorci de Turisme del Vallès Occidental assumeix la promoció econòmica i turística de la comarca i, al mateix temps, la posada en valor del seu patrimoni natural i cultural com un instrument de desenvolupament i, també, com una garantia per a la seva preservació.

Els municipis que l'integren són els municipis de la comarca del Vallès Occidental excepte Terrassa. Els municipis integrants del Consorci inclosos en l'àmbit CETS són: Rellinars, Vacarisses, Sant Llorenç Savall, Matadepera i Castellar del Vallès.

L'objectiu principal és la millora, la promoció i el foment del turisme del territori. Per a aquesta finalitat porta a terme les funcions següents:

- Promoure activitats destinades a incrementar la demanda turística.
- Gestionar, promoure i realitzar totes aquelles activitats que puguin beneficiar l'increment de la qualitat i la quantitat de l'oferta turística del Vallès Occidental.

- Promoure la presència activa de la comarca del Vallès Occidental com a destinació als mercats turístics, procurant la coordinació dels sectors interessats en el turisme.
- Afavorir, possibilitar i ajudar l'adequació de les estructures i dels serveis a l'oferta turística, donant suport a la iniciativa privada del sector.
- Afavorir i promoure la celebració de convencions, reunions i activitats anàlogues, al territori o a fora.
- Potenciar el sector turístic en aquells aspectes relacionats amb l'allotjament, la restauració, les activitats i els serveis complementaris, els recursos i els atractius del territori i l'oferta turística de qualitat de tots ells.
- Estudiar, analitzar i diagnosticar els problemes turístics de la comarca i adoptar o proposar les mesures més adients per a resoldre'ls.
- Elaborar i difondre el material de divulgació, de publicitat i d'imatge necessari a fi de donar a conèixer els recursos de les entitats i institucions consorciats i fomentar la captació de visitants.
- Col·laborar amb altres entitats públiques i privades en la promoció de l'oferta turística en benefici de l'atracció de visitants i la millora d'aquesta.
- Promoure i participar, en el seu cas, en concerts i convenis amb altres organismes per a la realització d'accions de promoció turística del territori.
- Contribuir a la defensa dels recursos naturals i dels valors socioculturals del territori, avançant cap a un model de turisme sostenible.
- Estudiar i analitzar la situació del turisme a la comarca, oferint la informació obtinguda al sector.
- Coordinar, dinamitzar i ajudar a tots els sectors interessats en el foment del turisme.
- Gestionar equipaments i instal·lacions d'interès turístic per al territori.
- Aquelles altres que les entitats consorciades li puguin encarregar

Actualment el Consorci de Turisme està treballant en el Pla Estratègic de Turisme del Vallès Occidental que implica a tots els municipis de la comarca del Vallès Occidental excepte Terrassa que té un pla estratègic propi. El pla pretén desenvolupar el turisme de la comarca d'una manera coordinada amb totes les administracions implicades i coherent amb la realitat del territori.

Seguint la línia de treball basada en el desenvolupament d'accions específiques i creació de productes, actualment el Consorci de Turisme del Vallès Occidental treballa en el desenvolupament del turisme en aquests grans sectors:

- Turisme de Reunions: Tenint en compte les infraestructures existents a la comarca i el públic potencial per al turisme de reunions que existeix en el propi territori es vol crear un organisme que aglutini tota la oferta existent i que pugui gestionar l'oferta de turisme MICE (meetings, incentius, congressos i altres esdeveniments) a la comarca.
- Turisme gastronòmic: Es treballa en l'impuls dels productes de la terra (actualment amb la mongeta del ganxet) i la gastronomia local, treballant de forma conjunta amb productors i artesans agroalimentaris de la zona, així com amb cuiners. El col·lectiu de cuiners Cuina Vallès, format per 9 cuiners de la comarca, amb el suport del Consorci de Turisme tenen com a objectiu difondre un turisme gastronòmic de qualitat amb els productes propis del territori. De forma complementària al col·lectiu Cuina Vallès amb el suport de la Diputació de Barcelona, s'està treballant per a enfortir i dinamitzar als productors i transformadors agroalimentaris de la comarca, vinculant el seu treball al territori i vinculant-lo al sector turístic, projecte Productes de la Terra.
- Turisme Actiu: Desenvolupament d'itineraris senderistes, rutes en BTT, rutes a cavall i altres activitats a la natura (escalada, espeleologia, etc) aprofitant els recursos naturals de la comarca, centrats bàsicament en els territoris inclosos dins del Parc Natural de Collserola i el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Algunes d'aquestes activitats també poden ser dissenyades per a realitzar-les amb el més petits amb l'objectiu de desenvolupar el turisme familiar a la comarca.
- Promoció i difusió; millora i actualització dels continguts del web i les publicacions existents i edició de noves publicacions.

Terrassa Turisme, el Servei de Turisme adscrit a la Regidoria de Comerç i Turisme de l'Ajuntament de Terrassa, té com a principals objectius la promoció turística de la ciutat a l'exterior, mitjançant l'organització d'activitats, i la prestació del servei d'informació i assessorament sobre l'oferta turística de la ciutat tant als ciutadans com als visitants. També col·labora amb altres serveis, entitats, institucions en la gestió i l'organització d'activitats turístiques.

El Servei de Turisme comprèn l'anomenat Terrassa Turisme que inclou l'Oficina de Turisme i la botiga de productes promocionals de Terrassa, i el Punt d'Informació Turística, que es troba al Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya. Té com a objectius:

- Organització, planificació i coordinació de productes i posicionament en els mercats
- Accions de promoció en mitjans especialitzats i fires

- Col·laboració amb serveis i entitats i institucions en la gestió i organització d'activitats turístiques
- Elaboració de material de divulgació i publicitat

Els programes i productes desenvolupats per Turisme Terrassa són:

- Artesania i turisme; l'ajuntament ha desenvolupat un model de promoció turística de la ciutat proposant a diferents artesans locals la creació d'objectes exclusius de qualitat i disseny, inspirats en el paisatge, els monuments i els edificis característics de la ciutat.
- Turisme de reunions; assessorament als organitzadors per fer congressos, esdeveniments especials i recepcions a la ciutat i la possibilitat d'oferir assistència amb personal especialitzat.
- Turisme Industrial; Terrassa és referent en turisme industrial, modernista i tèxtil, presidint la Xarxa de Turisme Industrial de Catalunya (XATIC).
- Turisme cultural; accions de cooperació i treball entre l'àmbit cultural i turístic, pla de comunicació i promoció de la Seu d'Egara i el conjunt de les esglésies de Sant Pere. Creació de paquets turístics en motiu del Festival de Jazz.
- Turisme de Natura; promoció turística dels valors naturals, paisatgístics i patrimonials del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, en col·laboració amb les institucions i municipis implicats en la gestió del parc, i col·laboració en el procés de redacció de la CETS
- Modernisme Industrial; Terrassa acull des de 2003 la Fira Modernista que des del 2006 ha estat atorgada per la Generalitat la qualificació de Festa Local d'Interès Turístic de Catalunya. Promociona el patrimoni modernista industrial mitjançant l'organització de rutes turístiques

També s'ha creat un grup de treball de turisme adscrit al Consell de Comerç i Turisme de Terrassa amb l'objectiu principal d'analitzar, estudiar i avaluar tècnicament temes i aspectes físics del turisme a la ciutat. Està format per representants del sector turístic, del gremi d'hostaleria i de comerç de Terrassa.

L'objectiu principal del **Consorci per a la promoció dels municipis del Moianès** és la promoció econòmica dels municipis del Moianès planificant i executant accions destinades a dinamitzar econòmicament el territori. El Consorci està estructurat en deu grans àrees que ofereixen diferents serveis per tal de definir un Pla d'Acció Integral i integrat per les diferents àrees i pels recursos i agents del territori, entre elles destaca l'àrea de dinamització turística i comercial, a fi de difondre el Moianès com una zona atractiva per visitar i residir. L'Àrea de

L'Ecomuseu del Moianès que és un projecte territorial i transversal que té com a objectiu bàsic revaloritzar el patrimoni preindustrial existent al Moianès i convertir-lo en un producte turístic cultural, mediambiental, social i econòmic per tal de generar activitat econòmica i nous llocs de treball en els deu municipis del Moianès. L'àrea de desenvolupament local, amb l'objectiu de diagnosticar les necessitats del territori, analitzant la potencialitat dels diferents sectors econòmics.

Entitats conservacionistes

El **Consell Local de Medi Ambient de Matadepera (CLMA)** és una entitat sense ànim de lucre que treballa per la conservació i la gestió sostenible dels recursos naturals. L'associació es vertebrava en tres objectius principals: recerca, educació i assessorament.

L'entitat va ser fundada el 1991, tot i que després d'un any de funcionament va quedar inoperativa. No va ser fins a l'any 2003 quan una nova junta li va donar una nova empenta i el Consell va reiniciar la seva activitat.

Els objectius del CLMA són:

- Recerca de l'àmbit del municipi i del parc natural
- Assessorament per l'administració local o qualsevol altre ens o persona que vulgui rebre assessorament o informació en matèria de medi ambient.
- Educació Ambiental, un dels objectius del Consell és tenir una incidència en la societat a partir de l'educació ambiental. Aquesta és vertebrada mitjançant activitats com xerrades, jornades temàtiques, cursos, tallers, activitats d'educació ambiental per les escoles, així com la difusió a través de la web del CLMA i de la revista Sotabosc.

L'**ADENC** és una entitat sense ànim de lucre i declarada d'utilitat pública formada l'any 1982. Té per objectiu defensar i estudiar la natura. Els principals eixos de gestió de la entitat són els següents: educació ambiental, acció ambiental, formació naturalista i custòdia de territori.

El **Centre Ecogestor de la Xarxa Natura 2000** té entre d'altres objectius, preservació dels valors naturals dels Espais Xarxa Natura, la gestió coordinada dels espais i de les activitats a desenvolupar-hi, la representació dels associats davant els organismes públics i l'estudi científic i la difusió dels valors de l'espai. Té àmbit d'actuació a Sant Llorenç Savall, Gallifa i Granera.

Totes aquestes entitats han estat convidades a prendre part en el Grup de Treball i el Fòrum Permanent de la CETS, han participat de manera estable en les reunions del Grup de Treball i ha participat a les sessions del Fòrum Permanent.

2.2 Estratègia i planificació aprovada

Agenda 21

L'Ajuntament de Terrassa, en el marc de l'Agenda 21 del municipi, en l'acció 2.14 estableix els mecanismes de coordinació supramunicipal per assegurar una gestió eficient del territori i dels seus espais naturals.

L'ajuntament de Terrassa, treballarà per a impulsar una protecció i gestió dels espais naturals i rurals de manera conjunta i coordinada amb els municipis veïns, aconseguint d'aquesta manera una millor gestió del territori. En concret es proposa una major implicació de l'ajuntament en la gestió del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac a través del Consell Coordinador i establir figures de protecció dels corredors biològics entre els parcs naturals de Sant Llorenç i Collserola.

Pel que fa a la planificació del propi parc, cal destacar: el Pla d'Ús Públic, el Pla Director de la Mola, el Pla Director de la Vall d'Horta i Vall de Mur i el Pla Director de Prevenció d'Inwendis Forestals.

Pla d'Ús Públic

L'objectiu principal del Pla d'Ús Públic és planificar i ordenar l'ús públic dins el marc del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac de forma compatible amb la conservació dels recursos naturals i culturals de l'espai i per aconseguir un foment del coneixement i respecte del medi que els posi en valor.

Aquest objectiu principal es concreta en els següents objectius concrets:

- Identificar la situació actual d'oferta dels equipaments d'ús públic del parc i del seu entorn
- Identificar el tipus de visitant que existeix en l'àmbit d'estudi
- Analitzar l'encaix i correspondència entre l'oferta i la demanda
- Descriure els principals recursos turístics del parc
- Posar de manifest els principals impactes, socials, econòmics i ecològics que produeix l'ús públic sobre el parc natural
- Analitzar els agents implicats en la gestió de l'ús públic del parc i la seva articulació executiva
- Proposar un model d'ús públic al parc que regeixi la gestió futura

- Establir els criteris bàsics i orientacions del model d'ús públic desitjable per aconseguir la compatibilitat amb els recursos naturals
- Planificar la infraestructura necessària per a la seva recepció
- Ordenar els accessos al parc i les activitats que es realitzen dins el parc
- Proposar els programes i actuacions necessàries

Per a l'aplicació directa dels objectius del pla s'estableixen les ordenances per a l'ús públic del parc que tenen com a principal finalitat reglamentar l'ús públic de forma complementària al Pla Especial, és a dir l'orientació de la freqüentació, usos i activitats del lleure vinculades a l'ús social dins l'àmbit del parc.

Les ordenances estan redactades segons la filosofia i els objectius del Pla Especial (vegeu apartat 2.4 de la Diagnosi) i treballen per la seva consecució. El seu objectiu genèric és l'establiment de les garanties necessàries per assegurar la conservació del patrimoni natural i cultural així com l'exercici de les activitats de lleure que siguin compatibles a l'àmbit del parc.

Segons el Pla d'Ús Públic, les directrius que regiran el parc seran en aquest àmbit de gestió seran:

- Garantir la compatibilitat de la preservació dels valors naturals i culturals amb el dret social de l'ús i el gaudi del parc
- El lleure per als diferents públics s'ha de desenvolupar de forma ordenada i que permeti la valorització del patrimoni natural
- El parc ha de tenir uns equipaments de qualitat, preparats per a rebre els visitants, reduint el seu possible impacte negatiu sobre el medi
- Els municipis que formen part del parc natural, han de participar en la gestió del seu ús públic i treballar en xarxa per aconseguir-ho
- Ha de tenir una repercussió positiva en les economies dels municipis que el formen
- Ha d'estar integrat a la Xarxa de Parcs de la Diputació de Barcelona

Pla Director de la Mola

El valor emblemàtic del cim de la Mola i la forta pressió urbanística de les ciutats de Terrassa i Sabadell fan que la Mola sigui un espai amb una elevada freqüentació. Les característiques i valors singulars de la Mola com a zona de gran valor biològic, geològic i paisatgístic han motivat la redacció d'un pla director de l'espai per tal de garantir que l'ús de la zona no vagi

en detriment de l'objectiu de la seva conservació. Les principals línies d'intervenció del Pla Director són:

- Ordenació dels accessos principals a la Mola
- Millora de les infraestructures de la Mola
- Valorització del patrimoni de Can Pobla i Can Robert

Les principals actuacions que durant l'any 2009 s'han dut a terme són les següents:

- Creació d'un aparcament a Can Robert
- Millora de l'entorn de Can Robert
- Millora al cim de la Mola
- Ordenació de les tombes medievals.

Pla Director d'Ordenació de la Vall d'Horta i la Vall de Mur

El Pla Director d'Ordenació de la Vall d'Horta i la Vall de Mur es va desenvolupar en el marc del "Conveni de Col·laboració entre la Caixa d'Estalvis i Pensions i la Diputació de Barcelona" durant els anys 2007 - 2008 per al desenvolupament del Pla de gestió integral per a la conservació dels sistemes naturals de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona.

L'àmbit d'actuació d'aquest pla són les conques de la Vall d'horta i la Vall de Mur fins a la seva unió amb el riu Ripoll en els termes municipals de Sant Llorenç Savall, Castellar del Vallès i Matadepera.

Es tracta de dues valls molt relacionades històricament entre si i amb unes característiques similars que les distingeixen de la resta del parc, i que encara mantenen una població fixa en diverses masies i certa activitat agrícola. A partir de l'incendi de l'agost del 2003 que va afectar 4.500ha, 1.700 de les quals de parc natural, s'han anat realitzant actuacions i projectes de restauració i millora del patrimoni natural i etnològic amb la participació de diferents sectors i veïns interessats. El desenvolupament d'aquestes actuacions va posar de manifest la necessària redacció d'un Pla Director que aplegués tots els àmbits de treball per tal de restaurar i preservar el medi, dinamitzar social i econòmicament la Vall d'Horta i la Vall de Mur i que tot plegat reforqués la prevenció d'incendis forestals.

Es varen concretar quatre camps d'actuació:

- Mobilitat i vialitat
- Restauració i gestió del paisatge
- Serveis i subministraments

- Foment i desenvolupament

El seu objectiu bàsic és planificar les actuacions a desenvolupar a la Vall d'Horta i la Vall de Mur en els propers 10 anys per tal de restaurar i preservar el medi, dinamitzar les social i econòmicament i prevenir els incendis forestals. Es tracta d'un document de planificació que ha de servir de base per a la posterior definició de les actuacions mitjançant projectes executius més detallats amb plànols, pressuposts, plecs de prescripcions tècniques, etc.

Pla Director de Prevenció d'Incendis Forestals

La Diputació de Barcelona a través de l'Oficina Tècnica de Parcs Naturals ha redactat el Pla Director de Prevenció d'Incendis Forestals (any 2007). Aquest pla descriu les actuacions previstes d'arranjament i neteja de camins i pistes forestals per a la prevenció d'incendis; desherbats i estassades per l'establiment de franges de seguretat; i les infraestructures necessàries per a la prevenció: inventari de camins, de basses per a helicòpters, hidrants i torres de guaita.

Així mateix durant el període d'alt risc d'incendi es desenvolupa el pla de vigilància i prevenció d'incendis forestals que consisteix en la contractació d'una trentena de persones entre guaites i vigilants mòbils per tal d'intensificar la vigilància durant els períodes de major risc d'incendi forestal.

2.3 Normativa condicionant

El Pla Especial de Protecció del Medi Físic i del Paisatge

A Catalunya la Llei d'espais naturals (Llei 12/85) recull la figura dels plans especials com a instrument de protecció i atorga prioritat a les seves determinacions en relació amb les pròpies dels planejaments urbanístics generals.

El Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac va ser objecte de protecció a iniciativa de la Diputació de Barcelona, a través de l'aprovació, per la Resolució Ministerial de 24 de juliol de 1972, del "Pla Especial de Protecció del Medi Físic i del Paisatge de l'espai natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac", d'acord amb la legislació urbanística vigent aleshores. Fou el primer espai natural protegit mitjançant l'aprovació d'un Pla Especial urbanístic.

Posteriorment l'abast d'aquest pla, pel que fa a superfície i normativa, es va ampliar quan, el 4 d'octubre de 1982, la Comissió Provincial d'Urbanisme de Barcelona va aprovar el Pla Especial tot acollint-se a la Llei del Sòl revisada l'any 1956.

El decret de creació del parc natural, Decret 106/1987 de 20 de febrer declara parc natural el massís de Sant Llorenç del Munt i la serra de l'Obac, d'acord amb la Llei 12/85 d'espais naturals de Catalunya.

A partir de 1994 i a petició dels diversos ajuntaments, la Diputació de Barcelona va posar en funcionament una modificació del Pla Especial, que va comportar una notable ampliació d'aquest i que va ser aprovada pel Ple de la Diputació de Barcelona el 26 de març de 1998, d'acord amb les prescripcions de la Resolució del conseller de Política Territorial i Obres Públiques de 24 de desembre de 1997. L'aprovació definitiva es va produir el 19 de juny i va ser publicada al DOGC del 9 de setembre de 1998. Actualment, doncs, l'àmbit d'actuació és de 13.697,78ha.

L'objectiu bàsic del Pla Especial és l'establiment d'un règim de protecció i conservació del medi físic, el paisatge, els sistemes naturals, la diversitat biològica de l'espai natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, compatible amb l'aprofitament sostenible dels seus recursos i l'activitat dels seus habitants, així com l'ordenació de l'ús públic i el foment del coneixement i respecte al medi, amb una atenció preferent a l'educació ambiental.

Els objectius específics del Pla Especial són:

- Mantenir i millorar els sistemes naturals essencials
- Conservar i rehabilitar el patrimoni arquitectònic i cultural
- Ordenar els fluxos visitants de l'espai, garantint l'ús públic impulsant una ètica ambiental
- Fomentar les activitats econòmiques compatibles amb els objectius del pla.

Com a règim general d'activitats, el parc admet totes aquelles activitats esportives o de lleure que es realitzin sense el recurs a artefactes motoritzats ni a instal·lacions fixes, i que no provoquin alteracions significatives, erosió del sòl o perjudicis a la vegetació o la fauna. Així mateix destaca que aquestes han de ser necessàriament vinculades al territori.

Tot i així les activitats poden ser regulades, restringides o fins i tot prohibides per raons ecològiques, ambientals o de millor gestió de l'espai natural sempre que estigui degudament justificat.

L'àmbit del parc natural està inclòs al **Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN)** aprovat pel Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya l'any 1992.

En l'anomenat pla destaca com a motius per la seva inclusió al PEIN els següents "conjunt orogràfic de relleu i morfologia particulars que constitueix un bon exemple de massís conglomeràtic amb formes de relleu de gran espectacularitat. La natura del rocam i la proximitat a la dorsal humida en determinen una notable diversitat del paisatge vegetal, amb el predomini de les comunitats mediterrànies i importants introgressions d'elements de caràcter submediterrani i centreeuropeu. Destaca la singularitat de la vegetació rupícola amb

presència de diverses espècies rares i endèmiques de la flora catalana. L'espai acull una diversitat de poblaments faunístics, a causa bàsicament de la conservació d'importants biòtops mediterranis desapareguts en bona part de la resta del territori. Sobresurt la singularitat de la fauna cavernícola, amb diverses espècies endèmiques”.

També tot el límit del parc natural forma part de la normativa europea **Xarxa Natura 2000**. Natura 2000 és una xarxa europea d'espais naturals que té per objectiu fer compatible la protecció de les espècies i els hàbitats naturals i seminaturals amb l'activitat humana que s'hi desenvolupa. La Unió Europea ha establert un marc legal que garanteix la protecció del patrimoni natural, i a més s'ha compromès a salvaguardar-lo mitjançant la integració d'una mostra dels hàbitats i les espècies que millor el representen. Impulsa la creació d'una xarxa d'àrees d'especial protecció: zones ZEC (zones d'especial conservació) i les zones ZEPA (Zones d'Especial Protecció de les Aus) fonamentades amb les Directives europees següents: Directiva d'Hàbitats i d'Aus. Així, tot el territori del parc natural és declarat zona ZEPA que implica una normativa i unes restriccions així com una protecció especial del patrimoni natural.

El Pla Especial zonifica l'espai natural segons el grau de protecció i hi regula els usos que hi són permesos, a més estableix les diferents xarxes bàsiques viàries i d'equipaments.

Zona d'Interès Natural, és integrada per sòls ocupats per espècies predominantment arbòries o arbustives, no característiques del conreu agrícola o objecte d'aquest, i els prats, erms, codines, cingles i per tots els altres components del paisatge natural.

Zona d'alt interès ecològic i paisatgístic, està integrada pels terrenys que han d'ésser objecte d'especial protecció per contenir ecosistemes, comunitats o espècies de gran interès o que són especialment vulnerables a l'erosió del sòl o la degradació dels valors botànics, faunístics, hidrològics o paisatgístics existents, atès que aquesta zona conté elements singulars el deteriorament dels quals es pot considerar difícilment recuperable.

Zona agrícola, integra aquells sòls que prioritàriament estan destinats en l'actualitat a les activitats agrícoles, que ho han estat fins a data recent o que es presenten les característiques necessàries per al desenvolupament d'aquestes activitats

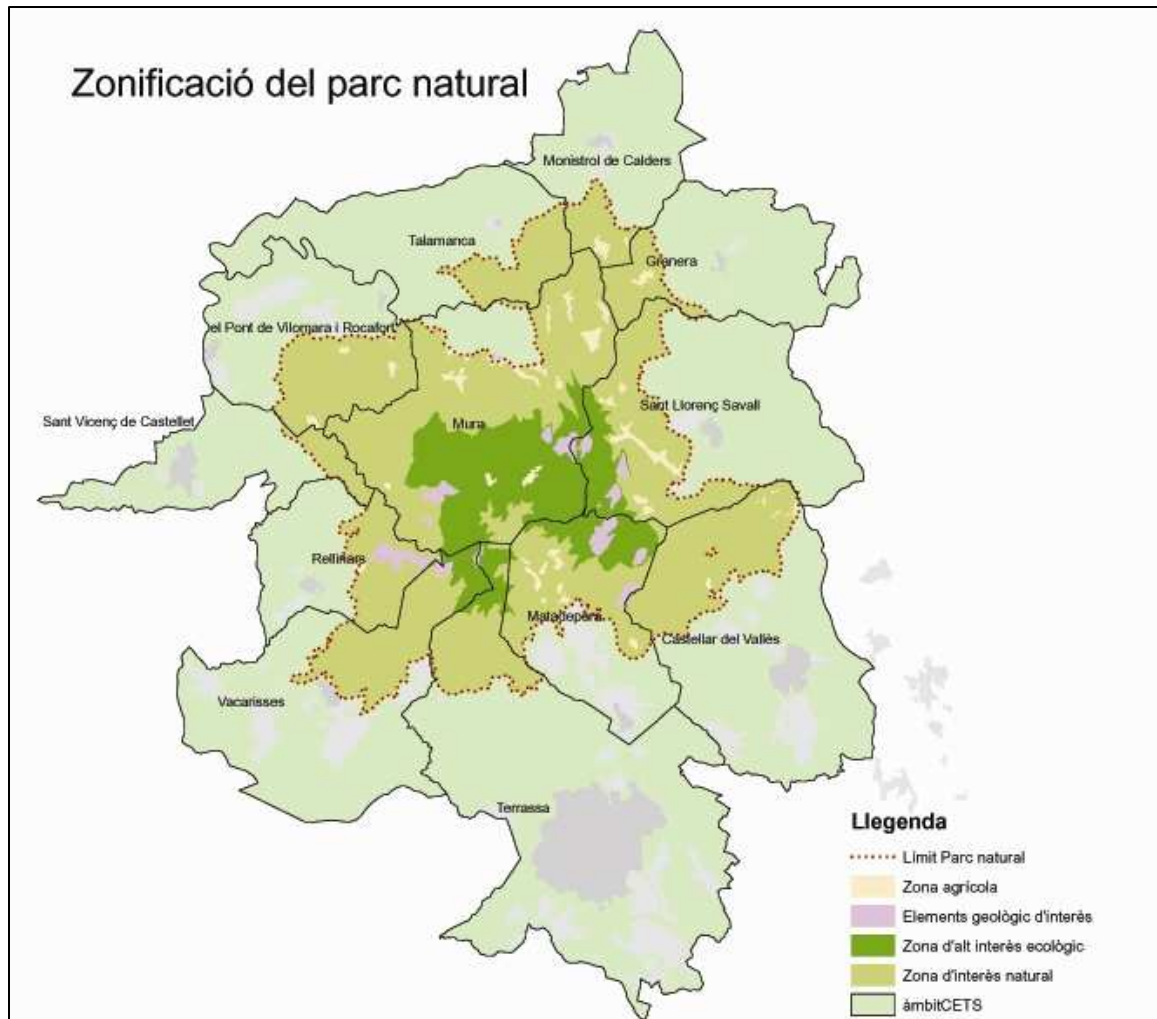

Figura 5. Zonificació del parc natural

ZONIFICACIÓ DEL PARC NATURAL	EXTENSIÓ (ha)	PERCENTATGE (%)
Zona d'interès natural	10.561,1	77,1
Zona d'alt interès ecològic i paisatgístic	2.807,3	20,8
Zona agrícola	325,3	2,4
Total	13.693,7	100

Taula 4. Zonificació del parc natural segons el Pla Especial

La Llei 12/85 d'espais naturals

La Llei 12/85, és el marc general per la protecció dels espais naturals a Catalunya. Els objectius d'aquesta llei són protegir, conservar, gestionar i si s'escau, restaurar i millorar la diversitat genètica, la riquesa i la productivitat dels espais naturals de Catalunya, els quals han d'ésser compatibles amb el desenvolupament i la utilització dels recursos naturals i ambientals, en el marc de la protecció del medi i de l'ordenació territorial equilibrada del territori.

En el seu articulat especifica els principis bàsics per cada figura de protecció especial autonòmica. Defineix els parcs naturals com a espais naturals que presenten valors naturals qualificats, la protecció dels quals es fa amb l'objectiu d'aconseguir-ne la conservació d'una manera compatible amb l'aprofitament ordenat de llurs recursos i l'activitat de llurs habitants.

La Llei 9/1995 de regulació de l'accés motoritzat al medi natural

La Llei regula la circulació motoritzada en base a la categoria urbanística del territori per on corre la via i el nivell de protecció i de la morfologia de la via. Pel que fa als espais de protecció especial, la Llei estableix que únicament s'autoritza la circulació dels vehicles motoritzats per aquelles pistes i camins delimitades per plans de gestió de l'espai, i en tot cas l'administració competent pot establir-hi regulacions específiques d'acord amb l'òrgan gestor de l'espai.

Igualment regula la senyalització de les vies, la velocitat màxima a 30km/h, prohibeix les competicions esportives dins d'espais de protecció especial, a no ser que siguin trams d'enllaç no cronometrats.

El desenvolupament d'aquesta Llei es realitza mitjançant el Decret 64/1998, que puntualitza que la circulació de motos i vehicles assimilats és prohibida a les pistes de menys de 2m i la circulació d'automòbils ho està per les pistes de menys de 3m.

Decret 148/1992 de regulació de les activitats fotogràfiques, científiques, esportives que poden afectar les espècies de fauna salvatge

Aquest decret estableix el llistat de les espècies sensibles a les activitats humanes i en defineix la relació amb les activitats fotogràfiques, científiques i esportives.

Pel que fa a les activitats fotogràfiques i científiques cal autorització per obtenir informació gràfica, visual o sonora de les espècies sensibles i molt sensibles en la seva zona de cria i en cas d'autorització es podrà sotmetre a l'acompanyament d'un guarda. La realització de pel·lícules, documentals o espots publicitaris està sotmès a autorització.

Pel que fa a les activitats esportives cal autorització prèvia per escalada, parapent, vol i descens per l'aire, aterratge d'ultralleugers, ala-delta, BTT, fora de les zones on l'òrgan gestor designi que no cal autorització.

Caldrà autorització per acampar i banyar-se fora dels indrets expressament destinats a aquest efecte.

La Llei 20/1991 de promoció de l'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques

La Llei té l'objectiu de garantir a les persones amb mobilitat reduïda o qualsevol altra limitació l'accessibilitat i la utilització dels béns i serveis de la societat i també promoure la utilització d'ajudes tècniques adequades que permetin millorar la qualitat de vida d'aquestes persones, mitjançant l'establiment de mesures de foment i de control en el compliment de la normativa adreçada a suprimir i evitar qualsevol tipus de barrera o obstacle físic o sensorial.

La Llei 13/2002 de turisme de Catalunya

L'objectiu d'aquesta Llei és regular l'ordenació i promoció del turisme a Catalunya. La Llei pretén protegir i preservar, d'acord amb el principi de sostenibilitat, els recursos turístics, i assegurar el respecte als valors culturals, històrics, artístics, territorials, urbanístics i mediambientals que els són propis, fomentar el turisme com a mitjà de coneixement, de comunicació i intercanvi entre els pobles i les cultures així com promoure un turisme de qualitat.

Defineix els espais naturals protegits com a recursos turístics essencials, que són aquells que aïlladament o conjuntament amb altres, tenen la capacitat de generar els corrents de turisme més rellevants i contribueixen a reforçar la realitat de Catalunya com a marca turística global i a promocionar el país com a destinació turística.

La Llei inclou que tothom té el dret i el deure de no malmetre els recursos turístics i de no causar-los perjudicis i que els òrgans administratius que tenen encomanada la gestió o la protecció dels recursos turístics n'han de promoure un ús respectuós.

2.4 Normativa urbanística

El planejament dels municipis que integren l'àmbit del Pla Especial constitueix també una normativa aplicable que recull, ratifica i en determinats casos desenvolupa les prescripcions del Pla Especial.

A Matadepera l'àmbit territorial del parc està catalogat com a sòl no urbanitzable, el sector nord del municipi, el sòl urbà arriba fins al límit de la zona protegida del parc exceptuant una àrea propera als dipòsits classificada com a parc. En el sector est existeix una franja de transició entre el sòl urbà i no urbanitzable pertanyent al parc catalogada com a sòl no urbanitzable agrícola i forestal. Al sector oest existeix una franja de sistemes catalogats com a parcs que actuen de coixí entre el sòl urbà i el sòl no urbanitzable del parc. La riera de les Arenes apareix catalogada com a sistema ("rieres i torrents") en tot el terme municipal.

Els municipis de l'àmbit de la CETS són classificats pel Decret 64/1995 de mesures de prevenció d'incendis al seu annex com a zones d'alt risc d'incendi. En el mateix decret, a l'article 17 diu que les entitats locals situades en aquestes zones d'alt risc han de tenir un pla de prevenció d'incendis en els quals s'inclourà un Pla d'Actuació Municipal. Afegeix també que en les zones situades dins del Pla d'Espais d'Interès Natural els plans de prevenció d'incendis forestals han d'adequar-se al contingut dels plans especials de protecció del medi físic i del paisatge.

El Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Terrassa, vigent des del 2003, en la delimitació del sòl no urbanitzable defineix la zona D5 *Entorn del Parc Natural*. Pel que fa a l'ordenació del sòl no urbanitzable estableix que el Pla Especial de Protecció del Medi Físic i del Paisatge de l'espai natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac serà d'aplicació en l'àmbit territorial respectiu. En quant a la zona de l'entorn del parc natural D5 es proposa l'ampliació del parc natural que inclogui la totalitat de conreus instal·lats sobre la serra de l'Obac. Aquest sòl tindrà la consideració d'especial protecció, amb l'objectiu de preservar els elements que componen el paisatge agroforestal de la zona. Finalment dins el sistema d'Espais Lliures classifica com a *Parc Natural de Nova Reserva* els espais inclosos en la clau D5 sobre els quals es proposa la futura ampliació dels actuals límits del parc natural i que constitueixen espais lliures de gran extensió i d'utilitat pública, identificats amb la clau P8. Pel que fa als terrenys inclosos en el parc natural queden identificats dins el sistema d'Espais Lliures amb la clau P9.

El Pla Territorial de Catalunya

És l'instrument que defineix els objectius d'equilibri territorial d'interès general per a Catalunya, per a crear les condicions adequades per a atreure les condicions adequades per a atreure l'activitat econòmica als espais idonis i per aconseguir que els ciutadans de Catalunya tinguin uns nivells de qualitat de vida semblants, independentment de l'àmbit territorial on visquin.

El Pla inclou les determinacions següents:

- La definició de les zones del territori amb característiques homogènies per raó del potencial de desenvolupament i de la situació socioeconòmica.
- La indicació dels nuclis de població que, per les seves característiques, hauran d'exercir una funció impulsora i reequilibradora.
- La determinació dels espais i dels elements naturals que cal conservar per raó d'interès general referida a tot el territori.
- La definició de terres d'ús agrícola o forestal d'especial interès que cal conservar o ampliar per les característiques d'extensió, de situació i de fertilitat.
- La previsió de l'emplaçament de grans infraestructures, especialment de comunicació, de sanejament i energètiques i d'equipaments d'interès general.
- La indicació de les àrees del territori en les quals cal promoure usos específics.
- La definició dels àmbits d'aplicació dels plans territorials parcials que s'hauran d'adequar als àmbits establerts en la divisió territorial de Catalunya; es poden agrupar unitats comarcals, però en cap cas no es poden dividir.

Les prescripcions del Pla Territorial de Catalunya, no preveu cap canvi significatiu en l'àmbit de la CETS.

2.5 Existència de subvencions

La Diputació de Barcelona aprova anualment unes bases reguladores per l'atorgament de subvencions adreçades a afavorir les activitats econòmiques que es desenvolupen al parc natural. Les bases reguladores contempnen les 5 línies de subvenció següents:

- Subvencions a les explotacions agrícoles i ramaderes
- Subvencions a les explotacions forestals
- Subvencions a les empreses de serveis
- Subvencions per a la millora de l'habitatge i la restauració del patrimoni arquitectònic
- Subvencions per a les entitats culturals

Aquestes subvencions es realitzen amb l'objectiu principal de promoure i fomentar el desenvolupament basant-se en la realitat social que es viu als diferents espais protegits de la província.

Mitjançant les tres primeres línies de subvenció es promouen i consoliden activitats que d'una manera o altra possiblement no es mantindrien. Els ajuts per a entitats culturals estant destinades a associacions i entitats sense ànim de lucre per a la realització d'activitats que contribueixin a difondre el patrimoni cultural i natural del parc.

Durant l'any 2008 s'han atorgat les següents subvencions:

	SUBVENCIONS SOL·LICITADES		SUBVENCIONS CONCEDIDES	
	Nombre	Import (€)	Nombre	Import (€)
Agrícoles i ramaderes	7	33.008,82	7	22.298,84
Forestals	10	51.237,22	10	28.606,46
Serveis	6	23.761,50	5	11.649,68
Restauració de patrimoni i habitatge	3	16.550,00	0	0
TOTAL	26	124.557,54	22	62.554,98

Entitats Culturals	Import (€)
Associació de productors del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac	600
Centre Excursionista de Terrassa	360
Cor Sant Esteve (Amics de Castellar)	240
TOTAL	1200

Taula 5. Subvencions sol·licitades i concedides, 2008

3 PATRIMONI NATURAL, CULTURAL I HISTÒRIC

3.1 Recursos existents

3.1.1 Recursos naturals

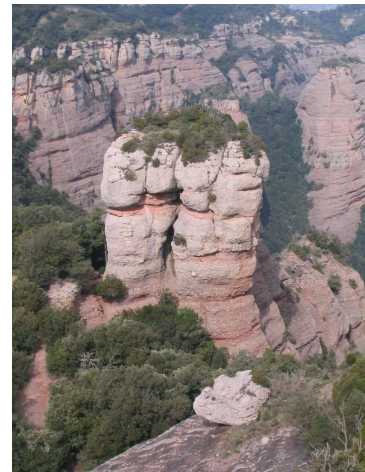
La Geologia

El Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac forma part de la Serralada Prelitoral Catalana, està situat al nord de les ciutats de Terrassa i Sabadell, i al sud-est de Manresa, a cavall entre les comarques del Vallès Occidental, el Vallès Oriental i el Bages, entre el riu Llobregat a l'oest i el riu Ripoll a l'est. Està format per les dues serralades que li donen nom i que s'uneixen al coll d'Estenalles.

La característica principal del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac són les grans formacions rocoses formades per conglomerats amb matriu calcària d'origen deltaic, que per acció de factors abiòtics com són la pluja i l'erosió s'han anat modelant i han donat el paisatge que trobem en l'actualitat. Aquest paisatge es caracteritza per cingleres i canals que es troben en els diferents nivells d'ascensió a la muntanya.

La geomorfologia del massís ha estat produïda per la interacció dels agents geodinàmics externs sobre el conjunt de roques que formen el massís i que han originat agulles, monòlits, canals i cingleres i balms. El fenomen de la carstificació també és molt freqüent a Sant Llorenç; l'aigua en entrar per les fissures dissol progressivament el ciment i engrandeix l'espai fins a formar veritables coves i avencs de dimensions notables. Es coneixen més de 300 cavitats entre coves i avencs, algunes de les quals són interessants pel seu desenvolupament. Destaca l'avenc de l'Espluga, amb uns 124m de profunditat i la cova del Manel a la Canal de Can Poble amb uns 980 m de recorregut.

L'acumulació d'aigua en el subsòl i en les cavitats càrstiques, poden provocar la presència d'aqüífers penjats, creant reservoris d'aigua que poden circular per sobre dels nivells de base, tant per les fissures que sovint presenten les roques, com pels conductes càrstics. Per aquest motiu es poden trobar en el massís moltes surgències fonts i pous. Les fonts del Saüc, de la Pola, dels Òbits, de Santa Agnès, de l'Om, són exemples d'aquestes surgències situades a la part més alta del massís. També a la perifèria septentrional es troben surgències intermitents o falses, com ara les fonts de Rellinars, de Mura, o del Llor a Sant Llorenç Savall.

La vegetació i la flora

La vegetació del parc natural presenta diferències en funció dels dos estatges altitudinals que s'hi poden distingir. L'estatge inferior correspon a alzinar amb marfull (*Quercetum ilicis galloprovinciale*), ocupa una gran part de la superfície i s'estén des de la base de les muntanyes fins a 600-800m d'altitud. En l'actualitat una gran proporció d'aquest estrat es troba cobert per pinedes de pi blanc amb un ric sotabosc arbustiu amb presència de diferents espècies d'estepes (*Cistus* spp) i romaní (*Rosmarinus officinalis*). Aquesta vegetació, en major o menor grau de desenvolupament esta present en les àrees afectades per incendis forestals més o menys recents. L'estatge superior correspon a un alzinar muntanyenc (*Quercetum mediterraneo-montanum*), que s'estén des dels 800m fins als cims. Els límits d'aparició de l'alzinar muntanyenc oscil·len en funció de l'exposició. En alguns bacs frescals el bosc d'alzina ja té un caràcter fortament muntanyenc a 500-600 m d'altitud, mentre que a les solanes les plantes pròpies dels alzinars de terra baixa poden arribar, a vegades fins als 1000m. Allà on l'alzinar ha estat degradat per l'home, o bé on el poc gruix de la terra no permet que l'alzinar s'estengui formant masses denses, prenen importància les pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*) acompanyades de pi roig (*Pinus sylvestris*) i en alguns indrets de pinassa (*Pinus nigra*).

Pel que fa a la flora cal destacar espècies pròpies de les zones de roca nua, que constitueixen una de les comunitats vegetals més característiques i peculiars del Parc. En alguns dels cims culminants del centre del massís hi és present la *Arenaria conimbricensis*, que cobreix les codines de milions de gràcils floretes blanques, l'endemisme *Arenaria fontquerii* subsp. *cavanillesiana*, i la cargola de roca (*Erodium foetidum* subsp. *glandulosum*) mata no gaire freqüent que sovint acompanya les plantes anuals als cims superiors, també el narcís groc o almesquí (*Narcissus assoanus*), una planta endèmica ibèrico-provençal, que creix allà on s'ha acumulat una mica més de terra i s'hi fan pradells muntanyencs de plantes cespitoses. Aquests narcisos en alguns casos estan sotmesos a l'expoliació per part d'individus incívics, que els utilitzen per als seus propis jardins.

La vegetació dels cingles es caracteritza per l'associació de la corona de reina (*Saxifraga callosa* subsp. *catalaunica*) i l'orella d'ós (*Ramonda myconi*). Aquesta saxífraga és un endemisme de les muntanyes de Sant Llorenç del Munt i de Montserrat, i l'orella d'ós és una relíquia de la flora preglacial endèmica dels Pirineus i les muntanyes catalanídiques.

Arbres monumentals

En l'àmbit de la CETS s'hi localitzen diferents arbres d'interès alguns dels quals es troben catalogats a partir de la figura d'arbre d'interès local i arbre monumental.

Arbres d'interès local

Alzina de Can Torres (*Quercus ilex*), Matadepera

Roure de Can Massallé (*Quercus humilis*), Matadepera

Negundo de la Font (*Acer negundo*), Talamanca

Roure de la Quintana (*Quercus humilis*), Talamanca

Arbres monumentals

Pi de les Quatre Besses del Dalmau (*Pinus pinea*), nº identificació: 4.16.01. Les Palomeres, Sant Llorenç Savall UTM (DG2012)

La Fauna

La gran diversitat d'ambients que ofereix el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac on s'intercalen extenses masses boscoses amb grans monòlits de conglomerats i espectaculars cingleres, permet l'existència d'una gran diversitat d'espècies d'animals que troben unes condicions adequades per refugiar-se, alimentar-se i reproduir-se.

Entre les diferents espècies vertebrades que trobem al parc, cal destacar el porc senglar (*Sus scrofa*) que en els darrers anys ha sofert una avanç important. Les poblacions de senglar interaccionen tant amb la mateixa fauna salvatge com amb la domèstica així com també amb l'home, podent provocar des de la transmissió de malalties als grups abans esmentats com a problemes en l'agricultura i en casos concrets a alguns valors naturals.

La Zona de Caça Controlada, ubicada a la part central del Parc, i que agrupa bona part de la superfície de propietat pública del territori, està dedicada exclusivament a la caça major, i es basa en l'activitat de cacera del porc senglar. La cacera, en aquest cas compatibilitza l'ús tradicional que s'ha fet de la caça en aquest territori, i s'utilitza com a eina per al control de la densitat de població d'aquesta espècie.

També es troben al parc altres espècies com l'esquirol (*Sciurus vulgaris*), el conill (*Oryctolagus cuniculus*), la fagina (*Martes foina*), el gat mesquer (*Genetta genetta*), la guineu (*Vulpes vulpes*) i el toixó (*Meles meles*) i altres animals introduïts accidentalment com el visó americà (*Mustela vison*); darrerament es nota cada cop més la presència del cabirol (*Capreolus capreolus*).

Les aus representen el grup de vertebrats més nombrós del massís. Les espècies més comunes són la merla (*Turdus merla*), el tudó (*Columba palumbus*), el gaig (*Garrulus glandarius*), el pit roig (*Erithacus rubecula*) i les mallerengues (*Parus spp.*). Cal destacar la presència d'una parella d'àliga cuabarrada (*Hieratus fasciatus*), rapinyaire característica de la zona

mediterrània que actualment es troba en clara regressió a Catalunya. També cal remarcar la presència d'esparvers, astors (*Accipiter* spp.) i diversos falcònids com el falcó pelegrí (*Falco peregrinus*), el falcó mostatxut (*Falco subbuteo*) i el xoriguer comú (*Falco tinnunculus*). També és notable la presència d'algunes parelles de ducs (*Bubo bubo*) que han desaparegut en gran part al centre d'Europa, mentre que aquí son presents en els penyals més feréstecs de les canals. També és característica la presència del gamarús (*Strix aluco*) en els alzinars del parc.

Entre els rèptils i amfibis trobem per les brolles i pinedes, la serp verda (*Malpolon monspessulanus*) i la serp blanca (*Elaphe scalaris*). També hi és present l'escurçó (*Vipera latasti*) i a la part nord del parc l'escurçó pirinenc (*Vipera aspis*). En moltes de les fonts de la muntanya, hi creixen larves de la vistosa salamandra (*Salamandra salamandra*), així com capgrossos de diferents espècies de gripaus (*Bufo* spp., *Alytes obstetricians*) i el tritó (*Triturus marmoratus*).

L'estat de conservació dels peixos en el parc està determinat per la climatologia i la disponibilitat d'un flux d'aigua i la seva qualitat pels principals cursos. El parc natural està a cavall entre dues conques: la Conca del Besòs (el riu Ripoll, subsidiari del Besòs, circula per la part oriental), i la Conca del Llobregat (són subsidiàries del Llobregat algunes rieres de la part occidental del parc). A les rieres del parc es troben espècies com el barb de muntanya (*Barbus meridionalis*), el barb cua-roig (*Barbus haasi*) i la bagra (*Leuciscus cephalus*).

El paisatge

El paisatge natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac és ocasionat per la interacció que ha tingut lloc al llarg dels anys entre l'activitat humana i els agents biòtics i abiòtics del medi físic. Es caracteritza per ser escenari de grans cingleres, canals, parets i crestes, amb abundància d'avencs, coves, balms i agulles rogenques, que es complementen amb els boscos mixts de pi i alzina que es troben al llarg d'una gran extensió. Aquesta barreja dona l'aspecte característic del parc, amb una vegetació estratificada amb elements de roca, formant en molts casos balcons que s'uneixen amb les canals més o menys pronunciades.

Els dos cims més alts del massís, La Mola (1.104m) i el Montcau (1.056m) formen part de les dues carenes que travessen el massís i que s'uneixen transversalment al coll d'Estenalles. Aquests són els trets diferenciadors que donen la singularitat del paisatge del parc i el tret identitari de les visuals dels observadors de les planes del Vallès i del Bages. La visió d'aquests pics des de les planes formen els perfils característics del massís.

D'altra banda, des dels principals pics del parc es té una gran panoràmica visual, i es pot observar des del Montseny a Montserrat, la serralada de Marina, gran part del Pirineu Català i en els dies més clars fins i tot Mallorca.

En les zones més baixes els cultius hi són dominants sobretot a la Vall d'Horta, la riera de les Arenes, el riu Ripoll i la vall de Santa Agnès i es poden trobar elements d'antigues explotacions en tot el massís, on s'observen feixes i plantacions de pins.

En el sector més baix l'acció de l'home ha originat profunds canvis. L'accessibilitat des de la plana, els pendents suaus i l'abundància de sòls aptes per al conreu i la proximitat als nuclis urbans han estat la causa de la profunda i variada transformació del paisatge. L'home ha intervingut en les mateixes formes del relleu; la desaparició pràcticament total de la vegetació ha conduït a què la forta agressivitat erosiva de torrents i rieres originin turons de parets verticals i forts encaixaments de la xarxa fluvial. En aquesta zona apareixien urbanitzacions, vegetació ruderal i les conseqüències dels incendis.

El clima i les aigües

Per la seva situació geogràfica a la zona temperada, la proximitat de la mar mediterrània i la moderada altitud a les serres de Sant Llorenç del Munt i l'Obac tenen un clima mediterrani.

El màxim pluviomètric es situa al sector de la serra de Sant Llorenç del Munt, amb 850,2mm a la Mola, a causa de la seva altitud més elevada i de l'efecte de barrera enfront dels vents humits marítims, que produeixen pluges de convecció sobretot a la tardor i l'estiu. El règim pluviomètric es caracteritza per un màxim de pluges a la tardor, i un segon màxim a la primavera, molt sovint de caràcter tempestuós. Aquests xàfecs curts i intensos tenen un escolament superficial de la major part de l'aigua caiguda degut al fort pendent, a l'abundància de sectors on aflora la roca nua i a la incapacitat del sòl per absorbir l'enorme quantitat d'aigua rebuda en un període de temps molt curt. L'existència d'un important sistema de circulació d'aigües subterrànies, és un factor que contribueix en gran manera a la disminució de l'aigua disponible per la vegetació.

Si bé al pla vallesà la temperatura mitjana anual és d'uns 15°C, a la muntanya les temperatures arriben a ser extremes durant l'hivern a causa de l'altura. Pel que fa la neu, té poca importància tot i que hi neva algunes vegades.

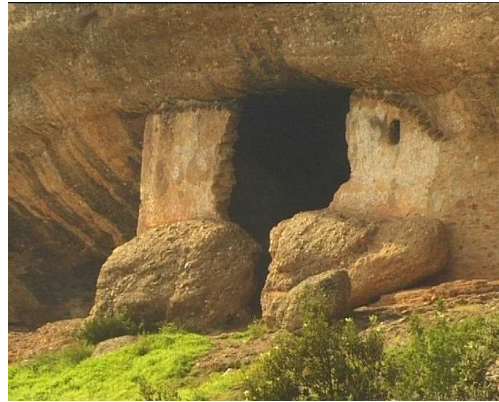
3.1.2 Recursos culturals

Patrimoni arquitectònic

El paisatge, els pobles, les balmes obrades, els castells, el romànic, el carbó, el vi, els pous de glaç, els forns de vidre, de calç, de pega, els molins, les llegendes, són els testimonis d'una societat que va haver de sobreviure enmig d'un ambient hostil i per aconseguir-ho va desenvolupar una determinada estratègia d'explotació dels recursos. D'altra banda en aquest procés d'adaptació al medi, els homes i dones de les muntanyes van anar creant un imaginari ric en mitologies i llegendes.

L'ocupació humana al massís des de la prehistòria

La presència d'abrics naturals, balms i coves on aixoplugar-se al massís de Sant Llorenç del Munt i la Serra de l'Obac va afavorir l'establiment dels assentaments humans des de la prehistòria. Així ho demostren el considerable nombre de jaciments en coves que hi ha escampades per la muntanya i també els diversos objectes d'origen prehistòric trobats (ceràmica, sílex, etc.). Les primeres evidències de l'existència de grups

humans es remunten fins a l'inici del tercer mil·lenni abans de la nostra era, és a dir fa uns cinc mil anys. Les troballes datades més antigues són de la cova del Frare l'any 3.850aC.

La Cova del Frare és, sens dubte, el jaciment prehistòric més important del massís. Durant la prehistòria fou utilitzada com a lloc d'habitatge i, en un període de l'edat del bronze, com a cova sepulcral. S'hi ha trobat ossos corresponents, com a mínim, a dotze persones. En aquest jaciment s'han recollit diversos estris de pedra, sílex, i os, ceràmica, ossos humans i d'animals, etc. La Cova de les Ànimes ha estat objecte de diverses campanyes d'excavació. S'hi han trobat uns disquets perforats semblants a les ànimes dels botons i d'aquí sembla provenir el nom de la cova. Dels milers de peces trobades, es desprèn que en aquesta cova hi havia un dipòsit d'aquests grans de collaret i, no gaire lluny, un taller on es fabricaven, utilitzant una tècnica molt depurada. S'han recollit fragments de la petxina Cardium, material base d'aquestes rodelles. En aquesta cova també s'han trobat ossos humans i d'animals, ceràmica i estris de sílex. Les troballes més antigues corresponen al neolític.

La Cova del Mal Pas del Puigdoure va ser descoberta en la dècada dels anys 60 i ha resultat ser un jaciment prehistòric important. Es tracta d'una cova sepulcral de l'edat de bronze, en la qual, després de diverses campanyes d'excavació, es van trobar ossos humans corresponents a un mínim de dinou persones. També són notables les restes de fauna, entre les quals n'hi ha de cavall. Pel que fa a estris diversos, s'hi troba ceràmica, puntes de sageta i rascadors de sílex, punxons d'os, etc. La Cova Simanya és una de les més ben condicionades per viure-hi donat l'espaiositat i la presència permanent d'aigua. En el transcurs d'unes excavacions realitzades l'any 1930, s'hi va trobar una gran quantitat de ceràmica eneolítica (bronze antic).

Al marge d'aquests jaciments més importants, cal esmentar peces aïllades que s'han anat recollint en diversos punts de la muntanya. Podem esmentar ceràmica i el motlle de fondre destrals de bronze que es descobrí a les Coves de Mura, el collaret de petxines trobat en unes cistes de la Serrallonga, destrals de pedra polida i estris de sílex descoberts superficialment

arreu del massís i la curiosa destrat de bronze trobada a les immediacions de la Cova Negra, a la Castellassa de Can Torres.

Dalt del cim de la Mola s'han trobat restes de ceràmica, tègules i monedes ibèriques i romanes. Aquest fet insòlit ha fet plantejar la hipòtesi de l'existència d'un santuari iberoromà dalt de la muntanya. Són notables l'ara votiva iberoromana a Rellinars; l'ara d'altar paleocristiana, de Sant Feliu del Racó; els sepulcres romans de Sant Vicenç de Castellet - Castellgalí; i la concentració de vestigis d'època romana (paviments, ceràmica diversa, dòlium, tègules, etc.) que s'han anat descobrint en diversos punts de Matadepera. Això sembla indicar la presència d'establiments pagesos en aquesta zona, segurament atrets per la comunicació que representava la via romana que passava per la riera de les Arenes.

Constitueixen encara una incògnita els vestigis del poblat de Coll d'Eres- la Calçada, l'existència dels quals ha estat únicament esclarida parcialment per la troballa d'una interessant sivella visigòtica datada dels segles V-VII en una de les sepultures del Cingle del Marquet. Aquesta peça importantíssima, així com els enterraments del Cingle del Marquet i les sepultures tardo-romanes o alt-medievals trobades als Òbits, indiquen la presència de població estable en aquesta zona, en el període que va entre la fi de l'edat antiga i els inicis de l'alta edat mitjana.

Destaca la presència de balms obrades que constaven d'una paret frontal proveïda de portes i finestres que tancava la cavitat natural. Les més primitives estaven dividides en dos compartiments: l'un per a les persones, i l'altre, per als animals. Són exemples notabilíssims de balms obrades en època medieval el Puig de la Balma, les Balms de l'Espluga, els Òbits, la

Porquerissa, Puig Andreu, etc. Recentment s'ha descobert a la Vall d'Horta el Dolmen de Roca Sereny.

Patrimoni civil

A mesura que anava avançant el procés de la Reconquesta (segles IX-X), s'anaren formant a la muntanya un nombre considerable de llogarrets pagesos organitzats en parròquies i a l'empara dels castells de Mura, de Pera, de Rocamur, de Castellar, del segle X, i del castell de la Torre de Lacera, documentat del segle XI. Els castells medievals foren el resultat de l'evolució, engrandiment i perfeccionament de les torres. Eren utilitzats com a llocs de refugi i defensa per a la població dispersa de la rodalia en cas d'un atac exterior, ja fos per invasions, bandolerisme o bé per atacs provinents d'altres feus. Aquestes fortaleeses solien ser la residència dels senyors feudals, des d'on controlaven la població pagesa i els poblats de la seva jurisdicció. La major part dels castells de Sant Llorenç del Munt són dels anomenats

roquers, és a dir, emplaçats dalt de roques i aprofitant les qualitats defensives i físiques pròpies de l'emplaçament (castell de Mura, Rocamur i de Pera). El castell de Castellar fou reconstruït al segle XIV i constitueix un notable exemple de residència senyorial.

Patrimoni religiós

Dins de l'àrea del massís, es compta amb més d'una dotzena d'esglésies que palesen aquest alt índex de poblament. Les esglésies eren elements bàsics ja que la religió era un dels aspectes fonamentals en la vida de l'home medieval. Al voltant de les esglésies medievals, solia haver-hi un fossar o cementiri i era també corrent que en el sòl del temple s'hi practiquessin sitges per tal de guardar-hi el gra de les collites. Al massís de Sant Llorenç del Munt i la Serra de l'Obac i rodalies hi ha un nombre considerable de capelles d'origen medieval: unes en ruïnes i altres en bon estat de conservació. D'esglésies en part preromàniques i en part romàniques, tenim la de Santa Maria del Marquet (Sant Llorenç Savall) i l'Església Vella de Rellinars. De plenament romàniques es conserven les de Sant Martí de Mura, Sant Feliu de Vallcàrcara (Sant Llorenç Savall), la Santa Creu de Palou (Mura) i Sant Pere de Vallhonesta (Sant Vicenç de Castellet) i la capella de Santa Agnès (Matadepera). Algunes capelles romàniques han estat reformades o reconstruïdes, com Sant Jaume de Vallhonesta (Sant Vicenç de Castellet), Sant Pere de Mur (Sant Llorenç Savall), Sant Jaume de Vallverd (Sant Llorenç Savall) i l'ermita de Santa Maria de les Arenes (Castellar del Vallès). Sant Esteve de Castellar té parts romàniques i parts gòtiques. Cal citar també les esglésies que han estat completament reconstruïdes modernament, però que ja existien al segle X, com Sant Esteve de La Vall (Can Pobla) i Sant Joan de Matadepera (Can Roure a Matadepera) i Sant Roc a la Barata (Matadepera).

L'*Opus spicatum*

És de destacar que a l'alta edat mitjana era molt característic disposar les pedres i carreus dels murs en forma inclinada i formant una mena d'espiga o espina de peix. Aquest tipus d'aparell és conegut amb el nom d'*Opus spicatum* i es troba amb relativa freqüència en construccions i ruïnes de la part ponentina del massís. Els exemplars més notables són l'Obac Vell, ruïnes de la Serra Llarga, ruïnes del mas de l'Espluga, Sant Pere de Vallhonesta, Santa Magdalena de Puigbarral i Santa Maria del Marquet. Altres exemplars més modestos i de facció poc acurada es troben a les balnes de l'Espluga de Matarrodona.

El monestir de Sant Llorenç del Munt

El primer esment de l'existència d'una comunitat monàstica a la Mola és de la meitat del segle X; la construcció del temple romànic data de la primera meitat del segle XI i la seva consagració l'any 1064.

El temple presenta una gran unitat de construcció. Es tracta d'una basílica de tres naus amb un cimbori octogonal sobre trompes en el creuer situat quasi en el centre del temple. Són

notables les arcades cegues i faixes llombardes que guarneixen les parets. Aquest començà a ser abandonat l'any 1608, amb la mort del darrer abat i se n'inicià una reconstrucció cap al 1868. Des de 1987 al 1991 la Diputació de Barcelona va dur a terme treballs de restauració a l'església i a l'edifici de migdia.

L'ermita de Santa Agnès havia estat en els seus inicis la residència dels donats o servents del monestir de Sant Llorenç del Munt. Aquesta cova-ermita està situada en un dels paratges més feréstecs i impressionants del massís. La cova principal té unes boniques piques naturals plenes d'aigua i la seva boca resta tapada per una capella que aprofita parcialment el sostre i les parets de la caverna. Adossades a la capella, hi ha les ruïnes de les dependències de l'ermita.

La vida rural

Durant la segona meitat del segle XV, Catalunya va viure les Guerres de Remença, en què la pagesia es rebel·là i lluità contra els senyors feudals. Al final de la conflagració, els Mals Usos foren abolits, però la guerra havia despoblat els masos del país. Així doncs, al principi del segle XVI, una gran part dels masos de muntanya restaven abandonats i derruïts. Aquestes propietats foren annexionades per les pagesies que havien aconseguit mantenir-se i així s'anaren formant els grans masos a la Mata, l'Obac, el Daví, el Dalmau, (tal com recull l'inventari de masies del parc natural). A aquest període correspon també la caiguda del feudalisme, ja que al final del segle XVI la major part dels castells eren abandonats i derruïts.

Després de les guerres i epidèmies dels segles XIV i XV, els pagesos que aconseguiren mantenir-se a la zona refermaren i ampliaren llurs propietats, encetant així un període de forta activitat agrícola i ramadera. Aquest procés fou enterbolit pel bandolerisme, practicat sovint per gent de la mateixa comarca, i que tingué especial incidència al massís a causa de les importants vies de comunicació que el travessaven. Després de la Guerra de Successió del començament del segle XVIII, el Principat de Catalunya tingué accés al mercat de les colònies americanes. A Sant Llorenç del Munt i l'Obac, això es traduí en un fort desenvolupament de la vinya, la producció de la qual era sovint destinada a l'exportació de vins i licors. Aquest període correspon el màxim creixement econòmic dels masos de la muntanya. A part de l'agricultura, també es practicaven certes indústries rurals i d'altres de més tecnificades, amb les quals s'aprofitaven més els recursos de la muntanya.

Algunes d'aquestes activitats s'han mantingut fins fa ben poc: la producció de carbó d'alzina, l'obtenció de trementina i colofònia de l'escorça dels pins mitjançant els forns de pega, la preparació de feixos i gavelles de llenya, i els forns de calç. Fins al final del segle XIX, en què es va començar a fabricar ciment, a Catalunya l'element més utilitzat per preparar morter

per a la construcció era la calç. Aquesta calç era obtinguda per la cocció a altes temperatures de la pedra calcària, operació que s'efectuava en uns forns rudimentaris de forma acampanada preparats expressament. Aquests pous de calç, que es poden trobar arreu de la muntanya, palesen la importància que va assolir aquesta activitat.

També va tenir certa importància la indústria dels pous de glaç. Al massís de Sant Llorenç del Munt i la Serra de l'Obac, hi hagué com a mínim tres masos productors de glaç: l'Obac, el Guitart i la Mata.

Altres activitats més tecnificades foren l'aprofitament de la força dels cursos de l'aigua per impulsar molins fariners i alguna fàbrica de paper (Sant Feliu del Racó).

Hi hagué també forns de vidre per tal d'aprofitar la llenya i el sílex del massís. Al parc natural hi ha documentació de l'existència, com a mínim, de dos forns de vidre; l'un, a Can Torrella (Matadepera) i l'altre, a l'Obac (Vacarisses). D'aquest últim se'n coneix la producció d'objectes domèstics: setrills, porrons, gots i, després, ampolles de tonalitat verda per envasar vins i licors destinats a l'exportació.

Cal destacar el forn de ceràmica de la masia de la Roca de la Vall d'Horta.

A Sant Pere de Vallhonesta (Sant Vicenç de Castellet) hi ha el forn d'obra o teuleria de Serracanta.

Aquesta puixança econòmica fou escapçada en el segle XIX a conseqüència, primer, de les Guerres Napoleòniques i, després, de les Guerres Carlines, que foren la causa de la ruïna i l'abandó de diverses masies (les Cases, l'Obac Vell, etc.).

Actualment encara hi ha activitat agrícola al parc natural (vegeu apartat 8.6 de la diagnosi); també convé destacar com a patrimoni cultural, la varietat de llavors autòctones de conreu i horticòles i el coneixement associat, per això des de l'associació GAIADEA i amb col·laboració amb l'Associació de Pagesos del parc natural s'ha realitzat un estudi de prospecció etnobotànica d'aquestes varietats que es segueixen cultivant al territori del parc. (vegeu apartat 7.2 de la diagnosi)

Al massís de Sant Llorenç del Munt, per les seves característiques edafològiques i l'escorrentia superficial no hi ha aigües subterrànies, per això les masies de sota la muntanya, a Matadepera i Castellar del Vallès han desenvolupat al llarg dels anys un sistema de recollida, filtratge i emmagatzemament d'aigües pluvials, tan per subministrar aigua a les cases com per al reg per als conreus. Al llarg dels anys s'han construït preses i rescloses, sistemes de filtratge i basses per al reg i cisternes per abastir d'aigua a les cases.

Les Tines

Els municipis de Mura, Talamanca i Rocafort, pel seu aïllament, les difícils comunicacions i el seu accidentat relleu, va condicionar que, durant el s. XIX i a remolc de l'expansió de la vinya a la comarca, els pagesos de la zona plantessin ceps en els vessants més inhòspits de les muntanyes i solucionessin el problema derivat del transport de la verema amb la construcció de les tines i l'obtenció del vi al

peu mateix de les vinyes, lluny de qualsevol mas o casa. La construcció de tines i la producció de vi al peu mateix de les vinyes no es dona a cap altre lloc de Catalunya.

Durant el s. XIX el Bages fou la comarca de Catalunya que més hectàrees de vinya tenia plantades i més hectolitres de vi produïa: el 1860 el 64% de les terres conreades de la comarca eren de vinya.

La majoria d'aquestes tines solen estar reunides en grups i escampades pels tres termes, si bé la més alta concentració es troba en el terme del Pont de Vilomara i Rocafort i especialment a la vall del Flequer i a la riera de Nespres.

Se n'han inventariat prop d'un centenar. En tres casos s'han trobat dates a les llindes (1828, 1875 i 1911)

Les tines solen ser de forma cilíndrica, fetes amb pedra i morter de calç i revestides interiorment amb cairons o rajoles de ceràmica envernissades de color vermell de 40x40cm i lleugerament corbades en les tines cilíndriques. La seva capacitat oscil·la entre els 5.000l i els 31.000l i la capacitat mitjana sol ser d'unes 87 cargues de vi (uns 10.500 l)

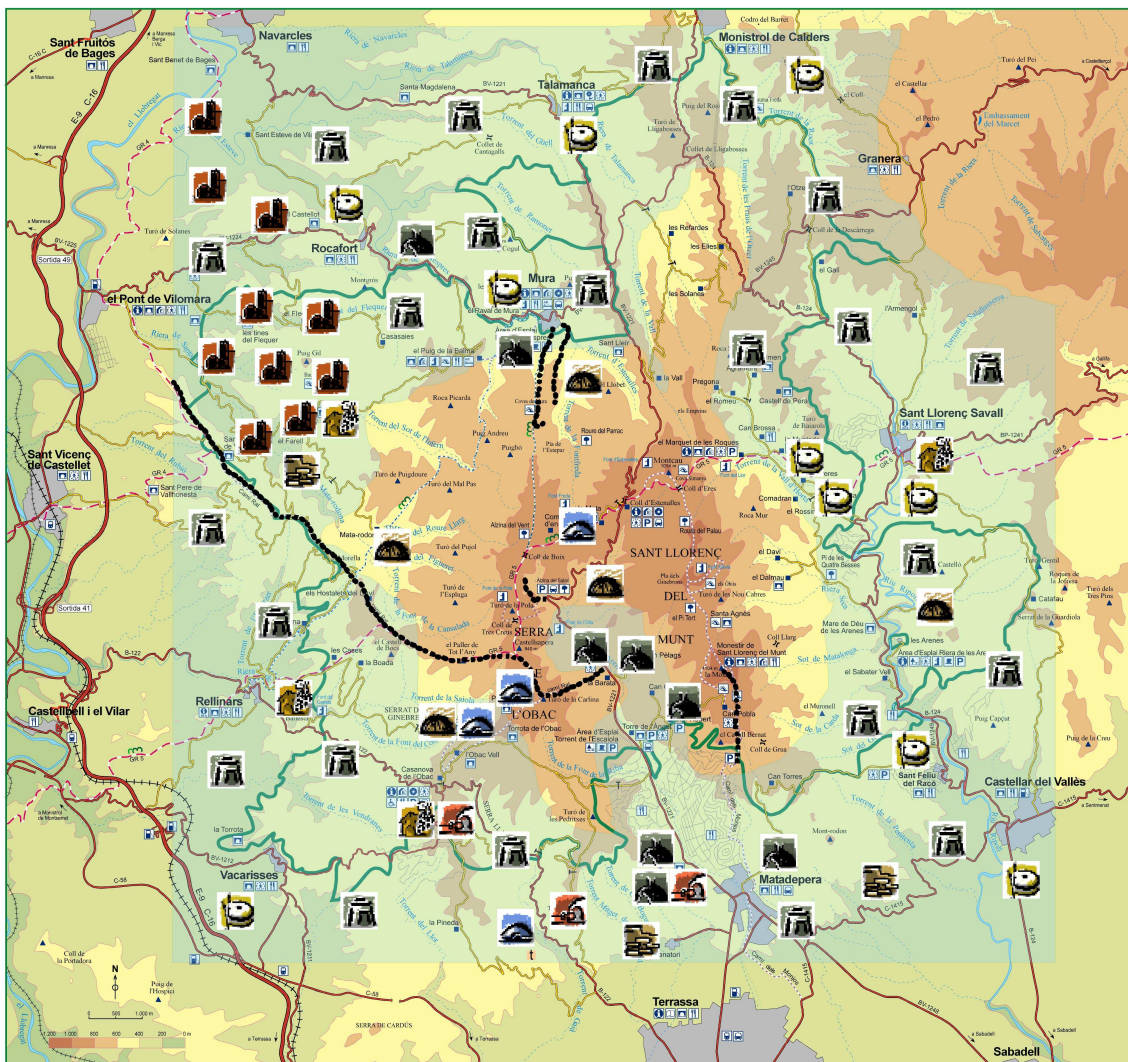

Figura 6. Mapa dels recursos patrimonials del parc natural

Època medieval i modernista

D'aquesta època en destaquen les construccions presents a la ciutat de Terrassa, la seu de l'antic Bisbat d'Ègara, a les actuals Esglésies de Sant Pere de Terrassa, és un conjunt monumental excepcional a Europa per les seves característiques. Fundada a mitjans del segle V, la Seu d'Ègara permet viatjar en el temps fins a l'època final de l'Imperi Romà i els primers segles del cristianisme. El recinte conserva elements arquitectònics i artístics excepcionals: restes ibèriques i romanes, un temple funerari (Sant Miquel), la Catedral

d'Ègara. Les esglésies de Sant Pere i Santa Maria constitueixen també un dels més destacats conjunts del romànic català i compten amb una molt bona col·lecció de retaules gòtics del segle XV. Situades al Parc de Vallparadís, ofereixen al visitant un centre d'atenció cultural i turística dotat amb material audiovisual que acompanya el recorregut a través de quinze segles d'història per les arrels més remotes del cristianisme i de la cultura i l'art europeus. La Torre del Palau, un dels pocs elements conservats de l'antic Castell Palau de Terrassa, construït a partir del segle XII, i símbol de la ciutat, i el Castell Cartoixa de Vallparadís (originari del segle XII que es convertí en cartoixa en els segles XIV-XV), també formen part del patrimoni de l'època medieval.

Terrassa ha conservat en molts indrets el paisatge i l'atmosfera típiques de les ciutats industrials de finals del segle XIX i començament del XX. Els antics vapors i fàbriques, les cases burgeses i d'obers, els magatzems... s'han rehabilitat i, ara, Terrassa pot oferir als visitants un patrimoni industrial únic en el seu gènere al nostre país.

El Vapor Aymerich, Amat i Jover (1907), acull actualment el Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya. És un dels principals elements del patrimoni industrial i modernista europeu. La Casa Alegre de Sagrera (1911), una residència burgesa situada al centre de la ciutat, és una secció del Museu de Terrassa. Una antiga nau de tints, la quadra de la fàbrica Izard (1921), és actualment una sala d'exposicions municipal (sala Muncunill).

A mitjan segle XIX, Terrassa va ser una de les ciutats catalanes i espanyoles capdavanteres en la revolució industrial. El sector tèxtil, especialitzat en la indústria de la llana, va ser durant més d'un segle el motor econòmic de Terrassa. La burgesia industrial va impulsar moviments culturals com el modernisme i el noucentisme.

En arquitectura destaquen la Masia Freixa, el Vapor Aymerich, Amat i Jover i el magatzem Farnés (Lluís Muncunill) ; el Parc de Desinfecció, la Casa Josep Coll i Bacardí (Casa Baumann) i l'ermita del Sagrat Cor de Jesús (Josep M. Coll i Bacardí); la reforma de la Casa Alegre de Sagrera (Melcior Vinyals), l'antiga Confiteria Vídua Carné (Joaquim Vancells). El Centre de Documentació i Museu Tèxtil ofereix un programa continu d'exposicions temporals sobre temàtica modernista (*Espai Modernisme*)

Patrimoni cultural

Festes i tradicions als municipis

Matadepera

- *Les Festes de Sant Sebastià* tenen lloc passades les festes de Nadal, als volts de Sant Sebastià (20 de gener) i durant dos caps de setmana. En honor d'un dels dos copatrons de

la vila, s'organitzen un munt d'actes relacionats amb la natura i la pervivència d'antigues tradicions rurals. Les festes giren entorn a un pi que és “plantat” a la plaça de Cal Baldiró, al centre del poble, al voltant del qual s'organitzen algunes de les activitats més destacades, com el ja famós “Concurs de Grimpaires” o “El ball de l'arbre”.

- *El Festival Internacional de Música a Matadepera* és una de les convocatòries culturals més destacades de tot l'any, i en el seu programa ha anat combinant un repertori “clàssic” amb d'altres propostes més actuals. Organitzat durant els mesos d'estiu (finals de juny i juliol amb un darrer concert passada la Festa Major), el Festival ha acollit en els seus diversos escenaris (Església Parroquial, Casal de Cultura, La Muntanyeta, el Pavelló) més d'un centenar d'artistes nacionals i internacionals.
- *Festes de Sant Llorenç* (10 d'agost) pujada al monestir de Sant Llorenç
- *Tardor musical a Les Pedritxes* cicle de concerts de música clàssica a l'església de Sant Joan de Matadepera a Can Roure.

Mura

- *Festa de Sant Marc*, el motiu de la festa és demanar a Sant Marc protecció contra llamps i temporals.
- *Jornades de fi d'estiu*, activitats lúdiques i de lleure organitzades per l'Ajuntament de Mura i per les associacions del poble. Adreçades a tots els públics, se celebren entre final d'agost i l'11 de setembre.
- *Trobada de puntaires*, aplega puntaires del Bages i del Vallès Occidental. Se celebra en horari de matí el tercer diumenge del mes de setembre, a la plaça Àngel Guimerà

El Pont de Vilomara I Rocafort

- La *Festa del Contribuent* té els seus inicis l'any 1991, idea central de la festa dedicada als contribuents era la gratuïtat de tots els actes que se celebressin, així com el sorteig de l'exempció del pagament d'impostos i taxes durant l'any a un contribuent. Se celebra, normalment, durant el segon cap de setmana del mes de juny.
- *El cap de setmana de la joventut* és una celebració en que es promoció tot el que té referència amb el jovent del poble, per tal d'incetivar la seva creativitat i la seva participació en les festes populars del poble. Aquesta festa se celebra el darrer cap de setmana de setembre.

Sant Llorenç Savall

- *Festa del pi de maig*, tallada i plantada d'un pi el dia 1 de maig.

- *“Ball de Gitanes”* per Carnestoltes o bé durant el mes de maig. Hi intervenen diverses colles del municipi constituïdes expressament per la diada i s’hi ballen dues peces pròpies de Sant Llorenç Savall.
- *Aplec de Sant Jaume*, aplec que es celebra el dia 25 de juliol a l’ermita romànica de Sant Jaume de Vallverd.
- *Mostra d’arts i oficis*, a finals d’agost, coincidint amb la festa major, els artistes i artesans locals exposen la seva obra sense vendre-la.
- *Aplec de Sant Feliuet*, es celebra el 24 de setembre a l’ermita romànica de Sant Feliu de Vallcàrcara.

Sant Vicenç de Castellet

- La *Festa Major d’hivern* a Sant Vicenç de Castellet se celebra amb motiu de la festivitat de Sant Vicenç, el 22 de gener de cada any. El programa d’actes que es prepara inclou actuacions teatrals, música, excursions guiades al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l’Obac, i el Cicle de Música d’Hivern.
- La *festa dels carreters* es celebra normalment el mes de març. Els actes dels Tres Tombs, de caire ja tradicional, consten de la benedicció dels cavalls, la cercavila i els Tres Tombs pels carrers del municipi, encapçalats pel capità de bandera i els cordonistes amb acompanyament de bandes de música.
- *Aplec de Vallhonesta (1 de maig)*, la celebració d’aquest aplec es fa a l’ermita romànica de Sant Pere de Vallhonesta. Els santvicentins pugen a l’ermita, on es reparteix a tothom un panellet. L’aplec de Vallhonesta és una tradició que es remunta al segle XVII.
- *Concert de Música Tradicional*, el segon dissabte de maig al vespre, a l’ermita romànica de Sant Pere de Vallhonesta
- *Ball Popular de Gitanes*, és una de les festes tradicionals més característiques de Sant Vicenç de Castellet. Es tracta d’una tradició que van introduir a Sant Vicenç un grup de picapedrers de Caldes de Montbui que a principis del segle XX van venir a treballar al poble. Es va ballar per primer cop el 10 de febrer de l’any 1907, i des del 1992 es torna a ballar a la plaça per les diferents colles de dansaires, per Pasqua Granada. Els darrers anys s’hi ha introduït també una ballada infantil.
- *Fira del Vapor*, se celebra el dissabte següent a la Pasqua de Pentacosta. És una fira multisectorial i hi participa el comerç local, les entitats culturals, esportives i socials a més de comerciants provinents d’altres llocs de la nostra geografia.
- *Aplec de Castellet*, se celebra el segon cap de setmana de setembre i gairebé sempre coincideix amb la Diada de l’11 de setembre o dies propers. La festa organitzada cada any per la Colla de Geganters del municipi, acaba amb un dinar de germanor.

- *Aplec de la sardana*, organitzat cada any per l'Agrupació Sardanista Sant Vicenç de Castellet el mes de setembre. L'Aplec es celebra cada any a la Plaça Catalunya del municipi.

Talamanca

- *Trec Internacional d'Orientació Eqüestre*, és una prova hípica de recent implantació a Talamanca i s'està convertint amb una prova de referència d'esport hípic. És un cap de setmana de contacte amb la natura mitjançant els cavalls. Es realitza una actuació d'animació el dissabte al vespre a la plaça de l'Església.
- *Trobada de Puntaires*, es celebra un diumenge de Maig, per concretar. Té lloc a la plaça del Raval.

Terrassa

Des que en els anys del modernisme, a començament del segle XX, Terrassa va ser anomenada "l'Atenes catalana", ha estat una de les grans ciutats culturals de Catalunya: teatre, arts plàstiques, dansa, jazz, música, cinema... Al llarg de l'any hi ha nombroses ocasions per gaudir, a l'aire lliure i en un ambient de festa, de la vitalitat de les tradicions i de la cultura popular.

- *La Fira Modernista de Terrassa*, que se celebra el segon cap de setmana de maig, pretén portar el visitant i el propi terrassenc a un cap de setmana de fa cent anys, concretament al període històric comprès entre finals del segle XIX i començament del segle XX.
- *La Festa Major* és, a principis del mes de juliol, la gran festa de Terrassa i una extraordinària ocasió per viure de prop les tradicions més arrelades i les expressions de la cultura popular catalana. El Drac de Terrassa, protagonista d'una antiga llegenda local i universal, és un animal mitològic molt present en les nostres tradicions. Terrassa és també una de les principals places castelleres de Catalunya, on destaquen les actuacions de les colles dels *Minyons de Terrassa* i els *Castellers de Terrassa*.
- Terrassa és una de les gran capitals catalanes i espanyoles del jazz. *El Festival de Jazz*, que se celebra cada primavera, és el punt de trobada de milers d'aficionats, tant als concerts com a les actuacions a les places i carrers. La Nova Jazz Cava, ofereix una programació musical estable al llarg de tot l'any.

Llegendes

Llegenda del Drac de Sant Llorenç

Aquesta llegenda explica com el Comte Guifré derrotà el drac de Sant Llorenç del Munt. Durant la guerra de la Reconquesta el comte de Barcelona, Guifré, expulsà els àrabs del país. Aquests, enfadats per tantes derrotes, decidiren buscar la manera de venjar-se i portaren de

l'Àfrica un monstre ferotge que van amagar a la coneguda cova de Santa Agnès. Durant els primers mesos de vida de la bèstia els àrabs l'alimentaren amb ovelles i altres animals, però al cap d'un any el monstre seguia creixent i cada vegada era més perillós. Aleshores els àrabs el deixaren sol. El monstre, empès per la gana, sortí a buscar menjar per les rodalies. A poc a poc, es convertí en un drac ferotge amb unes urpes llargues i esmolades, una pell molt gruixuda, unes ales enormes i una força espectacular. L'existència del drac aviat arribà a les orelles del Comte Guifré, que decidí enviar els soldats més valents comandats pel millor capità de l'exèrcit comtal, el cavaller Spes. La seva lluita fou cansada i dura, però no aconseguiren matar el drac, és més, perderen tots els seus cavalls que es precipitaren daltabaix d'un penya segat, el qual es posà el nom de cingle o salt dels cavalls. Aquests vençuts per la bèstia retornaren cap a Barcelona, aleshores, el Comte Guifré optà per portar-li el menjar a la seva cova, així el drac no baixaria a la plana a per menjar. Ateses les noves circumstàncies el comte aprofità per enfrontar-se tot sol al monstre. El comte s'acostà poc a poc a la Cova del Drac deixà a terra la seva espasa i agafà un branca de roure. El drac en veure'l sortí fet una fúria i l'atacà, però Guifré li donà un cop amb la soca que el deixà estabornit. Aquest s'aixecà agafant-li la soca al vol i la partí per la meitat en forma de creu. Quan el Comte Guifré veié aquella senyal celestial agafà la seva espasa i esperà que la bèstia baixés. Així va ser com el Comte Guifré li clavà la daga al ventre del drac i aquest, dessagnant-se, fugí cap al cim del Puig de la Creu on morí. Les notícies aviat s'estengueren arreu i se celebraren nombroses festes en honor a Guifré, Comte de Barcelona, que d'aquesta manera va deslliurar el Vallès del terrible drac de Sant Llorenç del Munt.

3.2 Iniciatives per a la posada en valors dels recursos

L'Oficina de Patrimoni Local de la Diputació de Barcelona està treballant en la realització dels inventaris de Patrimoni Local municipals. Aquests tenen per objecte la recollida exhaustiva de dades sobre el patrimoni cultural i natural del municipi i la seva valoració, permetent així l'establiment de mesures per a la seva protecció i conservació, així com la planificació de la seva rendibilització social.

Els inventaris del patrimoni local contenen la detecció exhaustiva, descripció i valoració dels següents grups d'elements patrimonials:

- Patrimoni immoble: edificis, conjunts arquitectònics, elements arquitectònics, jaciments arqueològics i obra civil
- Patrimoni moble: elements urbans, objectes i col·leccions
- Patrimoni documental: fons d'imatges, fons documentals i fons bibliogràfics
- Patrimoni immaterial: manifestacions festives, tècniques artesanals, tradició oral, música, dansa i costumari

- Patrimoni natural: zones d'interès natural i espècimens botànics singulars

Els inventaris inclouen, entre d'altres:

- Tots els Béns Culturals incoats o declarats d'Interès Nacional i d'interès Local (BCIN i BCIL)
- Els espais naturals protegits per qualsevol nivell de l'administració (local, provincial, autonòmica, estatal o europea)
- Tots els jaciments arqueològics inclosos per la Generalitat a l'Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya
- Els elements i edificis catalogats pel Centre d'Informació i d'Investigació del Patrimoni Artístic Català del Servei del Patrimoni Arquitectònic

Les fitxes inclouen, per a cada element, informació sobre la seva situació, classificació, descripció, història, bibliografia, observacions i fins a tres fotografies digitalitzades.

La memòria dels inventaris inclou:

- Valoració global, amb la metodologia emprada; fonts, bibliografia, col·laboradors i agraïments; diagnòstic sobre l'estat, característiques i potencialitats del patrimoni local i gràfics de suport
- Recomanacions per a la protecció, conservació, recerca i difusió dels elements inventariats, tant a nivell general com d'actuacions per a cada cas concret

De moment s'han realitzat els inventaris de patrimoni local de Mura, de Sant Vicenç de Castellet i de Talamanca

El Sistema d'Informació Territorial Municipal (**SITMUN**) és una eina de gestió que integra cartografia i bases de dades amb tecnologia servidor de mapes via web, que millora la quantitat i qualitat de la informació territorial municipal. Aquesta eina permet la visualització estructurada de cartografies temàtiques, com el cadastre, el planejament urbanístic, infraestructures, xarxes, serveis, ortofotos, recursos patrimonials; les dades són gestionades de forma centralitzada a la Diputació de Barcelona, posant aquesta informació a l'abast dels usuaris municipals i del ciutadà.

3.3 Recursos turístics

3.3.1 Equipaments d'ús públic del parc

Si parlem dels equipaments d'informació del parc natural, podem distingir entre:

- Els **punts d'informació**: equipament destinat a la recepció i informació de visitants (sobre activitats, oportunitats de l'ús públic, ofertes d'allotjament, instal·lacions disponibles, material de suport per a un millor coneixement de l'espai protegit, etc...). Aquest punt pot estar o no atès per personal. (Europarc, 2005)
- Els **centres d'informació o centres de visitants**: equipaments punt de referència de tota l'oferta d'ús públic i que estan destinats a complir els serveis de recepció, informació i interpretació relacionats amb l'espai natural protegit, els seus valors naturals i culturals i la seva gestió, així com de l'orientació de la visita a través d'informació de l'oferta d'ús públic, i de promoció i desenvolupament de programes d'activitats i serveis vinculats al ús públic i a la educació ambiental. La informació i la interpretació es realitza tant amb atenció personalitzada com amb exposicions interpretatives. (Europarc, 2005)

Hi ha diferents modalitats de gestió d'aquests equipaments, poden ser gestionats directament per la Diputació de Barcelona, o bé a través de concessions o convenis amb altres entitats.

- La **Concessió administrativa** és la modalitat de contractació per la que l'administració de l'espai protegit transfereix a una persona física o jurídica la prestació d'un servei o ús d'una instal·lació, generalment a canvi d'un cànon i amb unes condicions determinades de prestació (horari, personal, medis,...). L'empresari gestionarà el servei a propi risc i ventura. (Europarc, 2005)
- El **Conveni** és la modalitat de gestió per la que l'administració del espai protegit acorda amb una altra institució o entitat la prestació de serveis en el marc d'una relació de col·laboració. (Europarc, 2005)

Segons aquestes definicions, els punts i centres d'informació i altres equipaments amb funcions informatives del parc natural són els següents:

Oficina del parc

La Mata

Gestió directa

Centres i punts d'informació

Centre d'informació de coll d'Estenalles

Gestió directa

Centre d'informació de Mura

Conveni amb el Consorci de Promoció Turística les Valls del Montcau

Centre d'informació del Pont de Vilomara i Rocafort	Conveni amb l'ajuntament del Pont de Vilomara. Gestionat per Rodabosc
Punt d'informació de Monistrol de Calders	Conveni amb l'ajuntament de Monistrol de Calders
Punt d'informació de Talamanca	Conveni amb l'ajuntament de Talamanca
Museus i altres equipaments culturals	
Monestir de Sant Llorenç del Munt	Concessió administrativa amb NOUS REPTES
El Marquet de les Roques	Concessió administrativa amb L'OBRADOR
Equipaments d'educació ambiental	
Escola de Natura i Formació la Muntada	Conveni amb l'Associació AVALOT- joves de la UGT de Catalunya
Casanova de l'Obac	Concessió administrativa amb CIMA
Centre de Documentació	Conveni amb l'ajuntament de Terrassa
Àrees d'esplai	
Àrea d'esplai de la Riera de Nespres	Concessió administrativa amb Jordi Altés
Àrea d'esplai del Torrent de l'Escaiola	Concessió administrativa amb NOUS REPTES
Àrea d'esplai de les Arenes	Concessió administrativa amb Antonio Rodriguez

Taula 6. Equipaments d'ús públic del parc natural. Nom i modalitat de gestió.

Els equipaments d'informació estan repartits per tot el territori del parc natural, en els punts d'especial interès pel visitant.

A la zona central del parc trobem el centre d'informació del coll d'Estenalles, és una zona que acull un gran nombre de visitants, a l'equipament hi ha una exposició i un audiovisual que descriuen les característiques físiques, geomorfològiques, d'història, del patrimoni natural i arquitectònic del parc. L'audiovisual és un recull de diapositives dels llocs més característics i singulars del parc natural. És una zona d'inici de moltes excursions i el punt neuràlgic molt conegut per tots els habitants del Vallès.

Al centre d'informació de Mura, està situat a les antigues escoles de Mura, també al municipi, és on hi ha la seu del Consorci de promoció turística les Valls del Montcau, hi ha una exposició i és el punt d'inici de la visita a les coves de Mura i altres excursions senyalitzades.

Al centre d'informació del Pont de Vilomara, situat a un local municipal cedit per l'ajuntament, hi ha un punt d'informació i una exposició sobre les Tines, també es realitzen visites guiades a les tines de la Vall del Flequer.

Al monestir de Sant Llorenç del Munt, hi ha un altre centre d'informació amb una exposició sobre el monestir. Els caps de setmana hi ha la possibilitat de realitzar visites guiades al monestir, també hi ha un servei de bar-restaurant, obert tots els dies de la setmana i els divendres i dissabtes hi ha la possibilitat de quedar-s'hi a sopar.

Al Marquet de les Roques s'hi troba un centre d'interpretació punt de parada dels 3 munts, es realitzen visites guiades a la casa del Marquet i es realitzen activitats culturals, tallers d'educació ambiental a les famílies. A la tardor hi té lloc el cicle la Poesia els Parcs que organitza la Xarxa de Parcs Naturals.

L'escola de natura i formació de la Muntada realitza diferents tasques de voluntariat ambiental amb coordinació amb el Cercle d'Amics dels Parcs Naturals, realitzen treballs forestals de recuperació i millora dels espais degradats per l'incendi del 2003.

La Casanova de l'Obac és un equipament d'educació ambiental, hi ha una exposició sobre el paisatge mediterrani, i l'activitat vitivinícola del parc i un audiovisual anomenat "La Megafada" relacionat amb el projecte Anella Verda i la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. També hi ha un restaurant anomenat la Pastora que realitza esmorzars i dinars els caps de setmana.

CENTRE D'INFORMACIÓ/ OFICINA DE TURISME	HORARI
Centre d'informació del coll d'Estenalles	De 10h a 15h
Centre d'informació de Mura	Feiners de 10h a 14h i de 16h a 19h; dissabtes i festius de 10h a 14h
Centre d'informació del Pont de Vilomara	Dissabtes i festius de 10h a 14h
Centre d'informació del monestir de Sant Llorenç del Munt	Feiners de 10 a 16, dissabtes i festius de 9h a 18h
El Marquet de les Roques	Dissabtes i festius de 11h a 14h
Escola de Natura i Formació la Muntada	Visites concertades
Casanova de l'Obac	Dissabtes i festius de 10,30h a 14,30h
Centre de Documentació	De dilluns a dijous de 9h a 14h i de 15h a 18h Divendres de 9h a 14h
Punt d'Informació de Talamanca	Dissabtes i festius de 10h a 14h
DIP (Dispositiu d'Informació Personalitzada)	Dissabtes i festius de 10h a 14h
Oficina de Turisme de Terrassa	De 9h a 14h i de 17h a 19h, dissabtes de 10h a 14h i de 17h a 20h i diumenges de 10h a 14h

Taula 7. Horaris dels equipaments d'informació

Cal destacar la presència de punts d'informació interactius als municipis de Rellinars i de Sant Llorenç Savall. Es tracta de pantalles d'informació tàctils que contenen informació general sobre el parc, de les principals notícies i activitats convenientment actualitzades i els itineraris que es poden realitzar per tot el parc natural. A més a més de tenir accés a la web municipal i a les altres webs institucionals de l'administració local i general.

Aparcaments

60

senyalitzats amb l'aforament de l'aparcament, tenen contenidors de recollida selectiva d'escombraries i un mapa de situació del parc.

NOM	LOCALITZACIÓ	AFORAMENT	SUPERFÍCIE (m ²)
Mare de Déu de les Arenes	Km 13,2 B-124	40	700
Ermita mare de Déu de les Arenes	Km 13,15 B-124	35	650
Àrea d'esplai de les Arenes	Km 12 B-124	40	2700
Casanova de l'Obac	Km 10 B-122	55	850m linials
Itinerari les Tines	Km 4,1 B-1224	10	100
La Falconera	Km 16 BV-1221	6	160
AE Torrent de l'Escaiola	Km 7,5 BV- 1221	58	2800
AE Riera de Nespres	Km 1 camí veïnal de Mura a Rocafort	25	120
Col d'Estenalles	Km 14,8 BV - 1221	111	3100
Alzina del Sal·lari	Km 11 BV- 1221	53	1950
La Muntada	La Vall d'Horta	10	220
El Marquet de les Roques	La Vall d'Horta		

Taula 9. Relació dels aparcaments del parc

Itineraris senyalitzats

El parc natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac compta amb 14 itineraris senyalitzats autoguiats amb suport d'un fulletó editats per l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona són els següents:

A la cova del Drac per la Mola, surt de l'aparcament de Can Pobla al terme municipal de Matadepera i guia fins al cim de la Mola, cim emblemàtic del massís on hi ha el monestir romànic de Sant Llorenç del Munt.

A la Mola des del coll d'Estenalles, camí carener que porta fins al monestir de la Mola a través de la carena del Pagès, és una altra de les rutes més concorregudes per pujar al monestir.

El camí Ral, l'inici de l'itinerari és al mas de la Barata a Matadepera és un itinerari que segueix l'antic camí ral que anava de Barcelona a Manresa. El tram senyalitzat des de la Barata al Pont de Vilomara és el més ben conservat, la resta del camí s'ha perdut o l'han cobert carreteres asfaltades.

Balmes, masies i molins, l'itinerari surt del centre d'informació de Mura i il·lustra l'ocupació humana del massís de Sant Llorenç, ens porta fins al Puig del la Balma, casa obrada a la roca molt característica en el parc natural.

La riera de Nespres, itinerari circular dins el terme municipal de Mura que recorre un tram de la riera de Nespres al voltant del poble de Mura.

Les coves de Mura, itinerari guiat durant els caps de setmana que porta fins a les coves de Mura, dins el mateix terme municipal. També hi ha la possibilitat d'entrar a les coves

Més de mil fonts, recorregut circular per les fonts del terme municipal de Mura

La Riera de Talamanca, a partir del centre d'informació de Talamanca, itinerari circular que baixa fins al Molí del Menut, la Sínia de Can Valls, vorejant la riera de Talamanca.

La Font de la Portella, itinerari que surt des de la Casanova de l'Obac, passa per l'Obac Vell, aquest tram està adaptat per a minusvàlids, i després arriba a la Font de la Portella, passant pel pou de glaç de l'Obac Vell.

La Pedra Seca, l'inici de l'itinerari és a l'església de Sant Pere i Sant Fermí, al municipi de Rellinars, el recorregut ens acosta a diferents construccions de pedra seca (barraques de vinya) que ens permeten descobrir el passat vitícola de Rellinars.

La Torrota de Vacarisses, itinerari que surt de la plaça de l'ajuntament de Vacarisses i porta fins a la Torrota, torre de vigilància i control del segle XI. L'itinerari ens permet descobrir la història i patrimoni de Vacarisses, l'església i el castell.

De Rellinars al coll d'Estenalles, itinerari lineal part del GR5

De Sant Llorenç Savall a coll d'Estenalles, l'itinerari correspon a un tram del GR 5.

De Sant Llorenç Savall a Vacarisses, tram de la travessa Matagalls- Montserrat que travessa el parc natural.

Figura 8. Distribució dels itineraris autoguiats del parc natural

L'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona, a part dels fulletons autoguiats, ha senyalitzat els següents itineraris:

L'itinerari de les tines de la vall del Flequer, un itinerari guiat a partir de l'aparcament situat a prop de la finca l'Oristrell al terme municipal del Pont de Vilomara i Rocafort que s'endinsa a la vall del Flequer on es descobriran les tines de pedra seca construïdes a peu de vinya.

Partint de l'àrea d'esplai de les Arenes i com a fil conductor l'espai de la riba del riu Ripoll hi ha un parell d'itineraris curts i lineals senyalitzats anomenats "el camí del Riu" i "el camí del Bosc", són de curta durada i són un complement i valor afegit a la zona de l'àrea d'esplai.

A la Vall d'Horta, al terme de Sant Llorenç Savall, recentment s'ha senyalitzat un itinerari que recorre el torrent de la Vall d'Horta, ens acosta a les masies i als camps de conreus de la zona.

L'itinerari "els 3 monts", itinerari turístic de 106 km que passa pel Montseny, Sant Llorenç del Munt i Montserrat. El tram que passa pel parc és impulsat pel Consorci de promoció turística de les Valls del Montcau en conveni amb el Consorci de Turisme del Vallès Occidental i la

Diputació de Barcelona. S'ha editat un mapa-guia dividit en 6 etapes i s'ha senyalitzat el recorregut amb un logotip especial, mantenint la normativa de senyalització de la Xarxa de Parcs Naturals en els espais que passen per dins del parc. S'han aprofitat trams del GR 5 i de la travessa Matagalls-Montserrat.

Un altre dels camins que travessa el parc amb gran tradició excursionista és el camí dels Monjos, és un camí històric creat arrel de la relació entre els dos monestirs més importants del Vallès Occidental: el de Sant Cugat del Vallès i el de Sant Llorenç del Munt. Explica la llegenda que monjos del monestir de Sant Cugat van caminar sense travessar cap torrent fins a instal·lar-se a la Mola. Té una llargada de 23km, i es va convertir en la via de comunicació entre els dos centres, a més de l'accés més fàcil a La Mola. El camí ha estat objecte de restauració i condicionament en els últims anys. El novembre del 2006 es va signar un conveni amb els ajuntaments de Sant Cugat, Terrassa, Matadepera i Sant Quirze del Vallès per impulsar el camí. L'objectiu del conveni és revitalitzar el camí des del punt de vista històric, cultural i mediambiental i la seva promoció com a producte turístic.

Per altra banda, es recull una relació dels itineraris que transcorren pel parc, la promoció i iniciativa dels quals és a càrrec dels municipis.

MUNICIPI	NOM ITINERARI	DESCRIPCIÓ
Castellar del Vallès	Itinerari de natura	-
	Itinerari pel Puig de la Creu	Surt de la plaça Major i arriba al Puig de la Creu on hi ha una ermita. No està senyalitzat
	Itinerari Vallesà	-
	Itinerari La Mola	-
	Itinerari pel Ripoll	-
	Itinerari Vallès Natural	-
Monistrol de Calders	Ruta de la pedra seca	-
	Ruta del Moianès (GR - 177)	És un sender circular que passa per diferents municipis del moianès. Al seu pas per Monistrol passa pel Pla de Trullàs on es pot visitar el Dolmen i el Mirador.
	Sender central de Catalunya (GR - 3)	Es pot arribar fins a Navarcles passant per Sant Pere Màrtir, i també fins a Moià pel camí cap a la Coma que passa pels Gorgs Blaus.
	Turisme Verd	16km de recorregut que transcorren pel Dolmen del Pla de Trullàs, Granera, la Sala del Llogari i el Mas Rubió.
Matadepera	De la Torre de l'Àngel a Can Robert	-

	Per la Canal de les Bruixes	-
	De Can Torres a la Castellassa de Can Torres	-
	A Santa Agnès pel coll d'Estenalles	-
	Masies del camí Ral	-
	Del Cavall Bernat a Can Pobla	-
	Ruta de les Masies de Llevant	Itinerari en BTT
Talamanca	Les Tines de Talamanca	
	Talamanca - Navarcles - Talamanca	
Sant Llorenç Savall	Itinerari de la Vall d'Horta	
	Itinerari del Torrent del Mascarell	-
	Itinerari del Vallès Natural GR - 173	-
	Sender de les Carenes (PR - C 145)	-
	Sant Feliuet de Vallcàrcara	-
	El pi de les Quatre Besses	-
Terrassa	PR C-31 camí dels monjos	-
	PR C -13 entorn de Terrassa	-
Vacarisses	Els Tubs de l'aigua	-
	GR 96 Barcelona - Montserrat	-
Mura	Puig Gili	-

Taula 8. Itineraris promociats pels municipis del parc

El Vallès Natural és una xarxa de camins de 260 km. que comunica els 23 municipis de la comarca. Aquests senders han estat arranats i senyalitzats per tal de facilitar l'accés a l'entorn natural d'aquests municipis i per donar suport a les activitats econòmiques que s'hi realitzen. Els senders es poden fer a peu, en bicicleta, a cavall o en carro i, alhora, ofereixen l'oportunitat de conèixer les masies, castells, ermites, boscos, artesanía i restaurants de l'entorn

3.3.2 Altres equipaments i serveis

Existeix un jardí botànic a Matadepera, gràcies a la iniciativa de la Unió Excursionista de Matadepera. El jardí botànic es troba en una parcel·la propietat municipal al carrer Enric Genescà de Matadepera, i actualment ocupa uns 450m². És un equipament municipal, d'accés lliure i obert tots els dies de l'any.

És gestionat pel Consell Local de Medi Ambient de Matadepera, el qual també ofereix la possibilitat de realitzar sortides guiades. Els objectius del projecte són: recuperar i difondre el coneixement de les espècies vegetals, medicinals o comestibles i les espècies d'especial interès del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, educar en la conservació de la biodiversitat com a patrimoni ambiental i contribuir a la convergència del coneixement acadèmic empíric popular de les espècies vegetals.

3.3.3 Equipaments turístics privats

Respecte els serveis turístics destinats a la restauració i allotjament, es pot observar com hi ha pocs municipis que tinguin una oferta d'allotjament. A Terrassa hi ha 9 hotels, però aquests ja es consideren desvinculats de l'acció turística del parc, atesa la seva ubicació, tipologia i característiques de la seva ocupació. En tots els municipis hi ha algun servei de bar o restaurant.

MUNICIPI	TOTAL
Castellar del Vallès	14 bars 1 restaurant
Granera	1 restaurant
Matadepera	12 restaurants
Monistrol de Calders	3 bars 3 restaurants
Mura	1 bar 3 bar-restaurant 1 masia de turisme rural 2 allotjaments turisme rural 2 allotjament rural independent 2 apartaments turístics
Pont de Vilomara i Rocafort, El	1 bar 1 restaurant 2 allotjament rural independent
Rellinars	3 bar-restaurant 1 bar
Sant Llorenç Savall	4 restaurants 5 bars 1 allotjament rural

Sant Vicenç de Castellet	1 Hotel una estrella 6 bar-restaurant 2 restaurant
Talamanca	2 restaurants 3 allotjament rural independent 1 càmping 1 casa de colònies
Terrassa	9 Hotels 235 bars o restaurants
Vacarisses	9 bar-restaurant 1 restaurant

*Taula 10. Establiments de restauració dels municipis del parc**Font: Programa Hermes de la Diputació de Barcelona*

En comparació amb la província es pot observar com els municipis del parc es troben per sota la mitjana. Si s'analitza per separat el subsistema nord es pot observar com les mitjanes són superiors a la mitjana del Parc i de la província en el cas dels càmpings i establiments de turisme rural, no és així amb els bars i hotels.

MUNICIPI	NOM	NÚM. PLACES
Mura	El Puig de la Balma (RCP)	36 places
	Apartaments turístics Cal Carter	9 habitacions / 18 places
	Allotjament rural Cal Vidal	10 places
Monistrol de Calders	Allotjament rural Molí d'en Sala	8 places
Pont de Vilomara i Rocafort, el	Masia el Prat, allotjament rural	4 espais / 46 places
	Cal Mestre, allotjament rural	16 places
Sant Llorenç Savall	Allotjament rural l'Armengol	4 places
Sant Vicenç de Castellet	Cal Fainé, allotjament rural	15 places
Talamanca	Casa de colònies La Llar de Talamanca	50 places
	Allotjament rural Ca l'Antonieta	5 - 10 places
	Cal Bielet, allotjament rural	10
	Allotjament rural el Cingle	8 - 18 places
Terrassa	Hotels 4 estrelles (3)	375 habitacions / 750 places
	Hotels 3 estrelles (1)	74 habitacions / 148 places
	Altres allotjaments (2)	30 habitacions / 56 places

Taula 11. Núm. de places als allotjaments del parc

La iniciativa privada ha suposat també la creació d'equipaments de mostra i interpretació del patrimoni alguns dels quals es descriuen a continuació:

MUNICIPI	NOM ENTITAT
Monistrol de Calders	Sala d'exposicions Ca la Miquela
Mura	Casa Museu Puig de la Balma
	Molí del Mig
Pont de Vilomara i Rocafort, el	Museu de Rocafort
Sant Llorenç Savall	Centre de Titelles del Vallès
Terrassa	Museu Tèxtil
	La Torre del Palau
	MNACTEC
	Casa Alegre de la Sagrera
	Castell Cartoixa de Vallparadís

Taula 12. Relació dels museus dels municipis del parc

3.4 Seguiment i control dels valors del Parc Natural

Pla de seguiment de paràmetres ecològics del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac

L'objectiu principal dels programes de seguiment és detectar els canvis que es produeixen en el medi i/o en les espècies que hi viuen, i en el cas que sigui possible determinar-ne les causes. Això ha de permetre avaluar la magnitud dels canvis, determinar si són compatibles amb els objectius de gestió i plantejar el model necessari per intentar corregir les tendències no desitjables. Han de ser l'eina fonamental per verificar de forma continuada l'acompliment dels objectius de conservació.

El pla de seguiment de la Diputació de Barcelona consta de 6 programes de temàtiques diferents:

- Seguiment de les variables fisicoquímiques: geologia, edafologia, climatologia, hidrologia
- Seguiment de variables biològiques: vegetació i fauna
- Seguiment de variables socials, econòmiques i culturals: indicadors generals i activitat humana

- Processos i interaccions: dinàmica dels sistemes naturals, efectes de la freqüentació, efectes dels aprofitaments, pertorbacions i regeneració, impacte d'infraestructures, dinàmica e plagues, efectes de l'activitat de la gestió, dinàmica del paisatge.
- Tractament i transferència de la informació: emmagatzematge i tractament informàtic, difusió de dades, participació en xarxes de seguiment
- Foment de la recerca i seguiment d'estudis: foment i orientació de la investigació, encàrrec, seguiment i recopilació d'estudis.

Respecte el control de la fauna en els últims anys s'ha engegat l'estudi de la densitat de senglar al parc i també del seu estat sanitari, tot i que en l'actualitat també s'estan examinant esporàdicament altres animals com l'esquirol, la geneta, la guineu... és important aquest seguiment ja que cada cop és més comú la transmissió de malalties entre la mateixa fauna salvatge a la domèstica i a l'home (zoonosi).

Les **trobades d'estudiosos** als parcs naturals és una iniciativa de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona que fa 22 anys que es va realitzant. Consisteix en la celebració d'unes jornades interdisciplinàries d'encontre i participació dels estudiosos i investigadors que centren el seu àmbit de treball en el parc. És una oportunitat per valoritzar el patrimoni natural i cultural del parc i difondre els coneixements als estudiosos i a la societat en general, creant un sentiment de pertinença al parc per part de la població local.

Es tracta de valorar el medi i promoure'n la seva difusió entre els estudiosos i la societat en general, acostant els coneixements del parc a la població local. Aquestes trobades tenen lloc cada quatre anys, i tenen en compte diferents disciplines, (zoologia, botànica, ecologia, geologia, patrimoni històric i gestió) des dels inicials estudis bàsics del coneixement, vegetació, flora i fauna, fins als més actuals que es proposen conèixer els processos ecològics i els efectes de nous reptes ambientals com el canvi climàtic. L'edició de l'any 2005, es va dedicar exhaustivament a l'estudi dels efectes dels incendis en el medi natural, i l'última edició realitzada fins al moment va tenir lloc el novembre de 2009 al Parc Audiovisual de Terrassa.

3.5 Existència d'estudis i iniciatives sobre patrimoni

Durant el període 2008 - 2009 el parc natural ha executat una sèrie de projectes sobre seguiment i conservació del patrimoni que convé esmentar:

- Execució del Pla de gestió de les Refardes
- Potenciació dels espais oberts i fauna associada
- Execució del Pla de Prevenció d'Incendis

- Execució del projecte de valoració de la capçalera del riu Ripoll i execució del pla d'usos de la conca alta del riu Ripoll
- Pla de conservació del barb de muntanya als espais fluvials
- Document estratègic de l'activitat cinegètica a la Xarxa de Parcs Naturals
- Pla director de la Vall d'Horta
- Pla de restauració de la Mata i els entorns de Matarrodona
- Execució del pla de conservació d'hàbitats d'interès comunitari prioritari, associacions vegetals rares i amenaçades i flora amenaçada i/o endèmica.

4 TIPOLOGIA VISITANTS I AFLUÈNCIA A SANT LLORENÇ DEL MUNT I L'OBAC

És important realitzar estudis de tipologia i demandes dels visitants i disposar d'un sistema de recollida d'informació turística per tal de conèixer el perfil, les característiques, el comportament i les expectatives dels visitants.

Si bé no es compta amb un estudi global sobre la tipologia de visitants que abraci tot l'àmbit de la CETS, per a la realització d'aquest document de Diagnosi s'han recopilat tota la informació disponible relativa al nombre i tipologia de visites en aquest àmbit.

Atesa la procedència diversa de les dades i la manca d'estandardització en el moment de la seva recollida, en els apartats següents es fa referència constant a les fonts d'informació i al seu abast.

Cal tenir present que degut a la magnitud i tipologia de l'entorn natural de l'àmbit d'aplicació de la CETS és molt difícil quantificar amb exactitud el nombre total de persones que visiten la zona així com altres característiques de la seva visita.

4.1 Metodologia d'anàlisi

Quantificació dels visitants del parc

Es quantifiquen els visitants del parc natural a partir de les dades dels vehicles que hi ha als aparcaments. La principal font d'informació de la freqüentació global del parc és el Dispositiu d'Informació Personalitzada del parc, DIP(vegeu apartat 5.3 de la Diagnosi), que té lloc durant els caps de setmana i festius de tot l'any excepte els mesos de gener i agost, durant els quals no es compta amb el DIP. Es tracta de 12 persones situades als principals accessos i equipaments del parc que realitzen tasques d'informació presencial i mòbil al visitant. Són els encarregats de realitzar recomptes de vehicles en els aparcaments, també demanen als visitants l'activitat principal de la seva visita i anoten les tipologies de demandes més freqüents que realitzen els visitants. També ofereixen al visitant la possibilitat de realitzar enquestes de satisfacció al visitant on aquests poden opinar sobre el servei atès i sobre les característiques de l'equipament visitat.

S'ha de tenir en compte que el recompte es fa únicament els caps de setmana i els mesos que els informadors no treballen les dades han de ser extrapolades i disminueix d'aquesta forma la fiabilitat de la informació.

Es compten el nombre de vehicles que hi ha aparcats als principals aparcaments i accessos del parc natural, de manera que tenim dades dels següents punts:

- Aparcaments de Can Robert
- Can Pobla
- Alzina del Sal·lari
- Coll d'Estenalles
- Casanova de l'Obac
- Àrea d'esplai de les Arenes
- Torre de l'Àngel

A partir del 2006 el mètode de recompte de vehicles per part del personal informador es va modificar. Aquest mètode es basa en l'obtenció d'una xifra, anomenada “factor” que permet estimar el nombre de vehicles que resten estacionats durant el dia a partir de les dades dels vehicles estacionats als aparcaments en un punt horari determinat. L'informador compta el nombre de vehicles que hi ha a l'aparcament a les 12h, i gràcies a aquest factor s'extrapola el nombre de vehicles que passen per l'aparcament al llarg del dia.

Aquest factor d'extrapolació, comprès en un interval de valors entre 1,5 i 3,5 es determina amb el comptatge exhaustiu al llarg d'un dia de treball per part de l'informador dels cotxes que entren i surten de l'aparcament de manera que, amb les dades dels cotxes aparcats a les 12h i els cotxes que passen al llarg del dia es troba el factor. Aquest recompte exhaustiu es realitza un o dos cops a l'any de manera que es veurà si existeix una variabilitat en el factor en les diferents èpoques de l'any i en els diferents anys.

Aquesta simplificació permet prendre un sol registre al dia. Com més alt és el factor, més recanvi de vehicles hi ha. Si el valor s'acosta a 1, és que els vehicles pràcticament no es mouen en tot el matí.

Depenent de l'activitat que realitzen els visitants en l'entorn vinculat a l'aparcament, s'hi estaran més o menys estona. Per exemple en els aparcaments en què els visitants arriben i fan una excursió més o menys llarga, els vehicles s'hi estaran més estona aturats. Al contrari, si és un equipament proper a un punt d'informació o bé un indret en què el visitant només hi fa una aturada curta ja que és una zona sense possibilitats per a realitzar excursions, l'aparcament tindrà un gran recanvi de vehicles.

Paral·lelament també es recull el nombre d'ocupants per vehicle, per tal d'aprofitar l'estudi i afinar més la relació vehicles als aparcaments/ visitants i observar si hi ha diferències significatives d'ocupació als vehicles segons si és dissabte, diumenge o festiu intersetmanal.

S'ha pres un mètode aleatori que ha consistit en comptar els ocupants dels 10 primers vehicles que arriben a l'aparcament cada hora.

També als centres d'informació del parc es prenen les dades de tots els visitants que entren al centre i demanen informació. El personal d'atenció al públic d'aquests equipaments també apunta la procedència del visitant i el tipus de consultes que realitzen de manera que es té una idea de les activitats que realitzen els visitants al parc.

Quantificació dels visitants dels municipis del parc

A Terrassa a partir de les dades aportades per les oficines de turisme municipals es té una estima dels turistes que visiten la ciutat.

A Mura es realitza un estima de les visites a partir dels consums d'aigua i elèctrics del municipi, ja que és un poble on hi ha moltes cases de segona residència i l'increment dels consums a l'estiu dona una idea del nombre de turistes que vénen a passar-hi uns dies durant aquesta època de l'any.

La resta de municipis, en no ésser pròpiament dits uns municipis turístics no tenen estipulat cap mètode de recompte de turistes.

Per tenir dades de la tipologia dels visitants i avaluar el seu grau de satisfacció en els centres d'informació del parc es recullen dades de les consultes i atencions que realitza el personal d'atenció al públic de manera que es té una idea de les principals activitats demanades pels usuaris. En la mateixa fitxa també es demana la procedència del visitant.

Gràcies a la implantació del sistema de qualitat turística en espais naturals protegits, vegeu apartat 4.5 de la Diagnosi, es demana l'opinió al visitant a través de dos mecanismes, les enquestes de satisfacció al visitant i el full de suggeriments.

A l'enquesta de satisfacció, a més a més de tenir un apartat dedicat a l'avaluació dels principals serveis del parc per part de l'usuari també hi ha un apartat en el que es demana l'edat, el sexe i el motiu de la visita, fet que permet aportar dades sobre el perfil del visitant al parc natural.

A tots els centres d'informació del parc hi ha una bústia de suggeriments, i s'ofereix la possibilitat d'omplir un full de suggeriments per tal que els visitants expressin la seva opinió. Anualment es responen al voltant de 60 suggeriments dels usuaris de tipologies molt diverses.

4.2 Caracterització dels visitants

Nombre de visitants

El nombre de visitants anuals al parc natural es troba al voltant dels 150.000 i 200.000, en molts casos aquest nombre varia depenent de les condicions meteorològiques del període estival i hivernal, però es manté més o menys constant amb una mitjana de visitants anuals de 173.000. Destaca l'increment de visitants durant l'any 2009. En els propers anys, caldrà analitzar quina serà la tendència, si augmentarà el nombre de visitants anuals, degut a l'increment de les ofertes per a l'ús públic, activitats i senyalització d'itineraris o bé es mantindrà constant com aquests darrers anys.

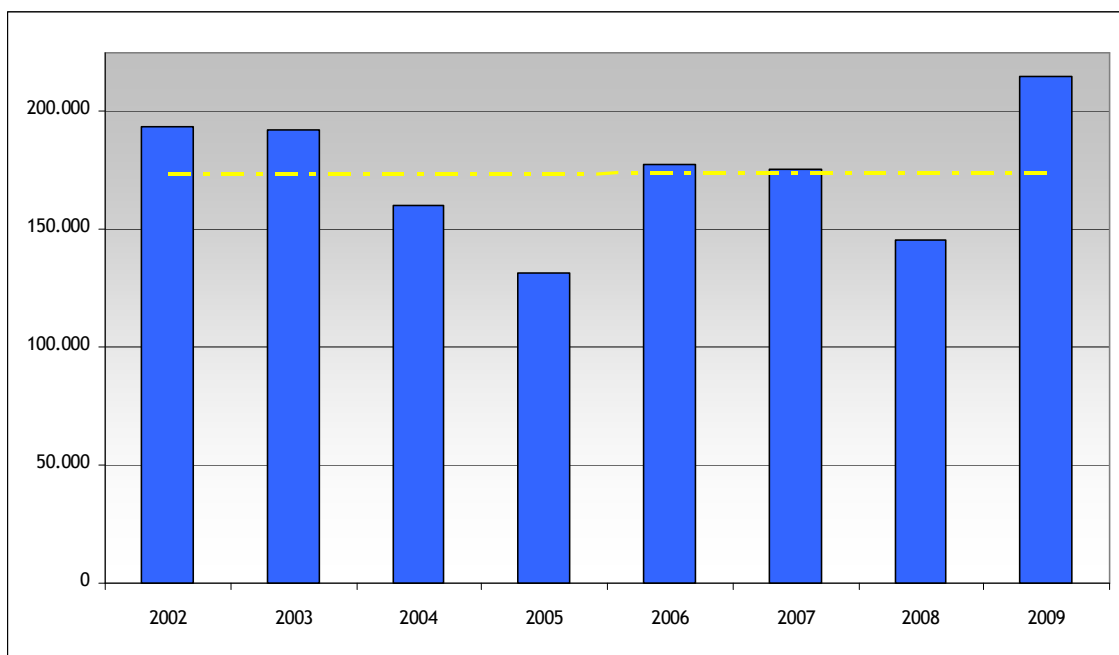

Figura 9. Visitants al parc natural, 2002 - 2009 Font: Dispositiu d'Informació Personalitzada

Estacionalitat de la visita

Les èpoques de l'any més propenses a rebre visitants són la primavera i la tardor. Destaca la gran afluència de visitants al mes de setembre i al mes de maig. I la poca afluència els mesos de juliol, agost i desembre.

Durant l'any 2008 hi va haver una certa tendència a la desestacionalització mantenint un cert nombre de visitants constant cada mes, segurament per les condicions meteorològiques de l'any, al 2009, però, s'ha tornat a la tendència marcada dels anys anteriors amb pics marcats d'afluència de visitants a la primavera i la tardor.

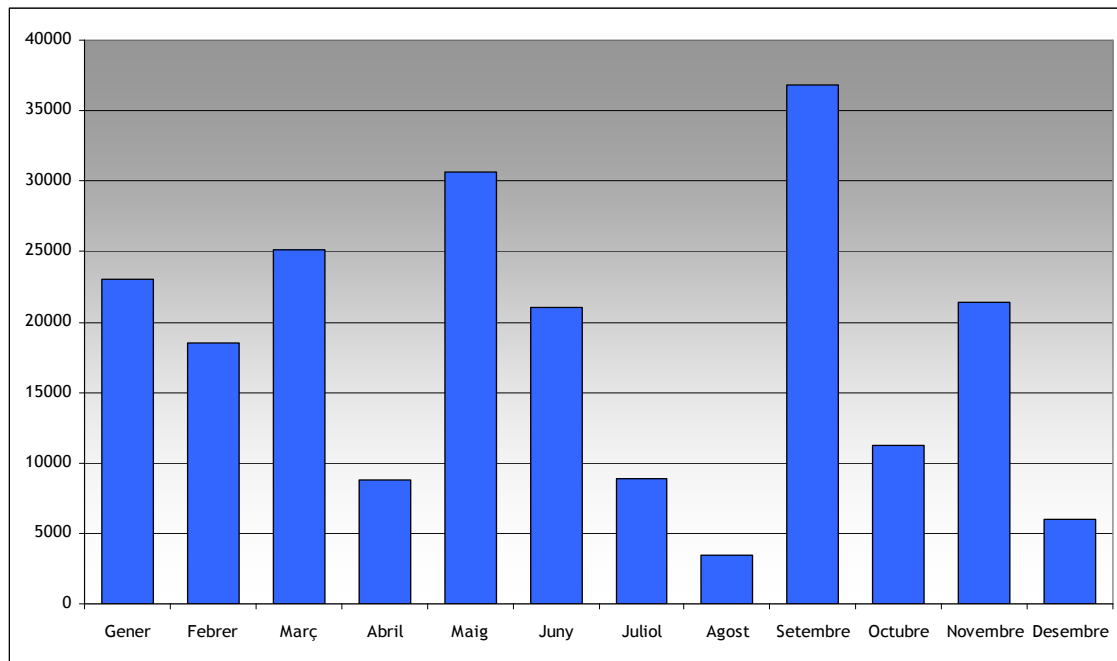

Figura 10. Visitants anuals per mesos, 2009 Font: Dispositiu d'Informació Personalitzada

Usuaris dels equipaments

Els nombre de visitants dels centres d'informació i equipaments del parc, així com de les oficines d'informació i turisme dels municipis del parc es relacionen a la taula següent:

EQUIPAMENT	TOTAL
Centre d'Informació del Coll d'Estenalles	12.337
Centre d'Informació de Mura	4.231
Centre d'Informació del Pont de Vilomara i Rocafort	478
Punt d'Informació de Talamanca	584
Monestir de Sant Llorenç del Munt	10.430
Centre Cultural Casanova de l'Obac (informació)	3.850
Masoveria del Marquet de Les Roques	2.551
Escola de Natura La Muntada	1.733
Punt d'informació Turística de Terrassa	21.809
	695(consultes relacionades amb el parc natural)

Taula 13. Usuaris als centres i punts d'informació del parc, 2008

En termes generals, el sector central, l'eix de la carretera BV-1221 de Terrassa a Talamanca és la zona més visitada, essent el centre d'informació del Coll d'Estenalles l'equipament que registra un major nombre de visitants. En aquest punt es concentren tan excursionistes, com famílies que fan una passejada o venen a disfrutar de l'entorn. Seguidament, els indrets d'accés a La Mola i la zona de l'Obac són les zones més visitades. En proporcions inferiors, les zones més perifèriques del parc com Mura, la vall d'Horta o les Arenes reben una menor afluència de visitants. Als nuclis urbans més allunyats del sector central del parc com Monistrol, Talamanca i el Pont de Vilomara i Rocafort l'afluència de visitants és menor.

4.2.1 Característiques sociològiques

El perfil de visitant tipus del parc natural, són persones de municipis propers al parc que ja coneixen la muntanya i que realitzen una estada curta al parc. Fan una excursió curta i aprofiten per anar a dinar a algun dels restaurants del parc. La proximitat amb l'àrea metropolitana de Barcelona és un pol d'atracció per a persones que no coneixen el parc i que tenen ganes de passar un dia en contacte amb la natura i en família.

Franges d'edat

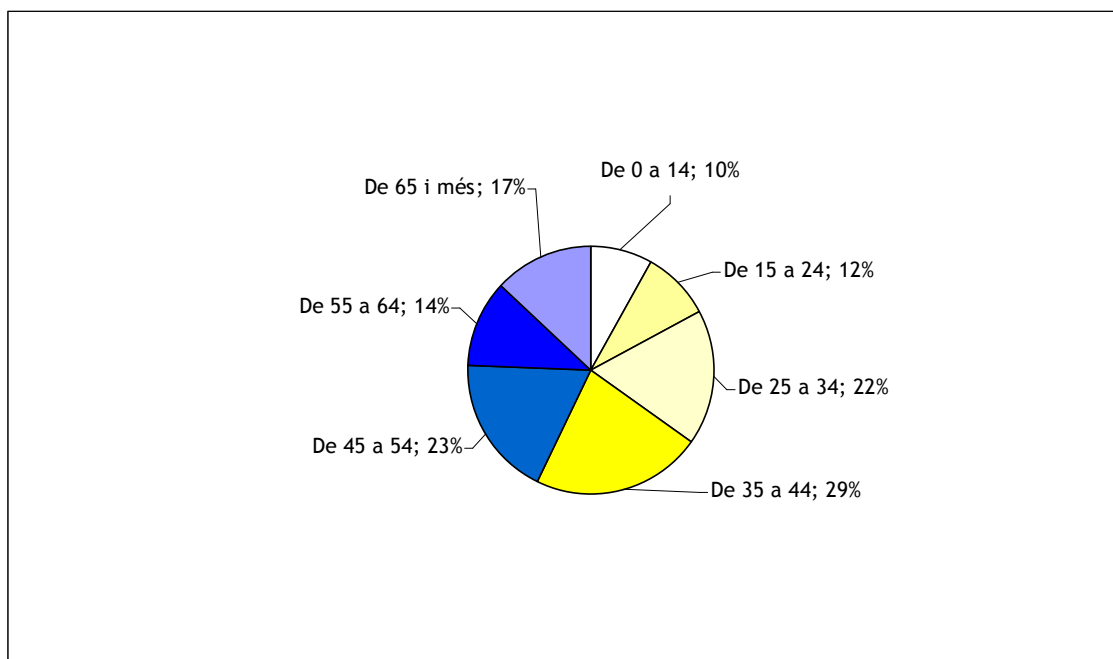

Figura 11. Franges d'edat, 2009

Font: Enquestes de satisfacció

Si s'analitzen les dades de les edats dels visitants tot i que hi ha una distribució força homogènia pel que fa les franges d'edat, s'observa que la majoria de visitants són famílies amb nens petits, fins a 12 anys. Hi ha un 8% de visitants que són majors de 65 anys, que acostumen a venir entre setmana. Aquest públic visitant és igual de representatiu que el

públic jove, de la franja d'edat dels 25 als 35 anys que també representen el 8% dels visitants.

Procedència

La majoria dels visitants venen de Terrassa (25%) i de Sabadell (28%). Destaca també la presència de visitants de l'àrea metropolitana de Barcelona (20%) i únicament un 5% de visitants són procedents de la resta d'Espanya i l'estranger. Gairebé el 80% dels visitants provenen d'algun municipi del Vallès, és a dir de la part sud del parc.

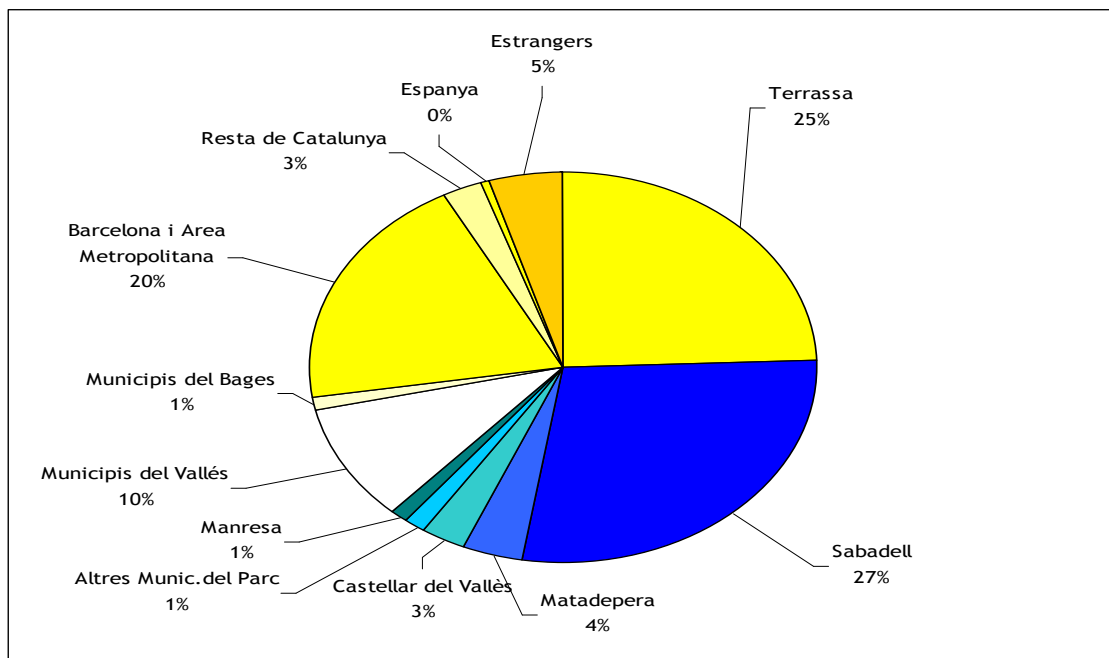

Figura 12. Procedència dels visitants, 2009 Font: Dispositiu d'Informació Personalitzada

Si s'analitzen les dades pels diferents punts d'informació i per municipi de procedència, s'obtenen tendències diferents. Es pot observar com els visitants de Terrassa són majoritaris en tots els sectors del parc excepte a la Vall d'Horta i les Arenes on la majoria venen de Sabadell. Això pot ser degut a una qüestió d'allunyament geogràfic.

En el subsistema nord (Mura, Talamanca, Monistrol i Pont de Vilomara) la procedència majoritària és de Terrassa (24,2%), Barcelona i Àrea Metropolitana (18,5%) i seguit d'altres municipis del Vallès (15,6%), Sabadell (16%) i Matadepera (10,4%)

En el subsistema sud (Vall d'Horta, Arenes i Obac) destaquen els visitants procedents de Sabadell (33,9%), seguits dels de Barcelona i Àrea Metropolitana (17,8%), Terrassa (15,1%) i altres municipis del Vallès (12,1%).

En el subsistema central (Mola, Can Pobla, Can Robert, coll d'Estenalles) la procedència majoritària és de Terrassa (29,8%), seguida de Sabadell (16%), Matadepera (13,5%) i altres municipis del Vallès (15%).

Visita individual/grup/ família

La majoria dels visitants vénen en família, com ja s'ha vist en la *Figura 11*. Un 35% dels visitants venen en grup però gairebé mai aquests grups són superiors a 15 persones.

Fonts de coneixement del parc

El tipus de visitants que vénen al parc són persones properes al parc, *Figura 12*, i per això la majoria de persones coneixen el parc per amics o bé perquè ja el coneixien de sempre. En els últims anys, gràcies a les tecnologies de la informació comença a destacar internet com a font de coneixement, sobretot per a les persones que vénen de l'estranger o d'altres parts de l'estat espanyol, tot i que són un grup força minoritari.

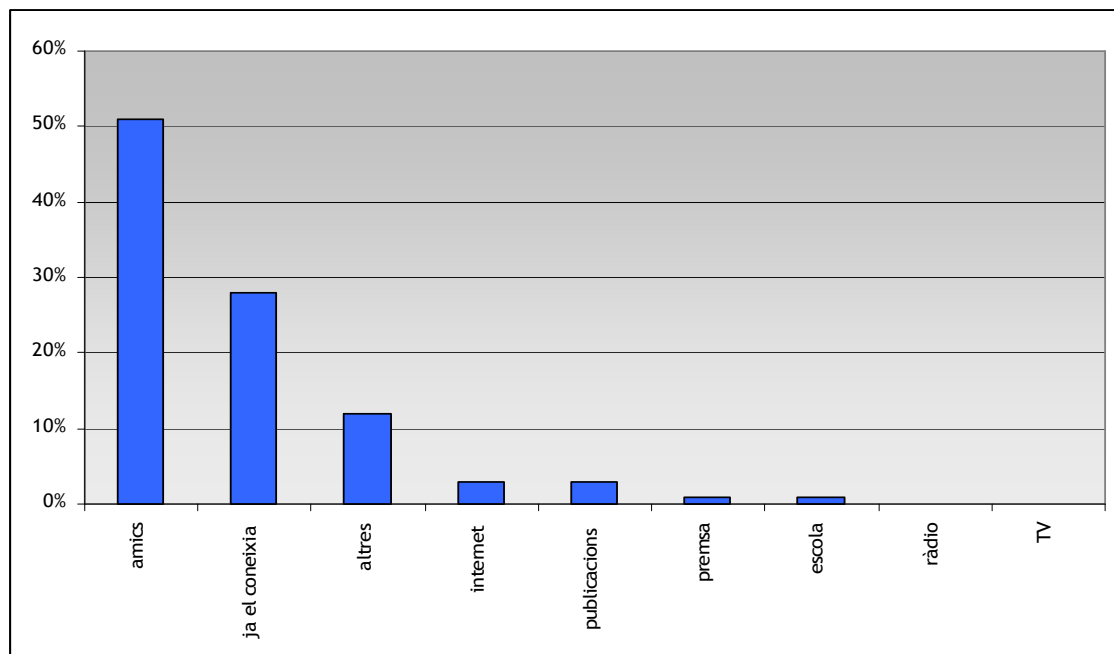

Figura 13. Fonts de coneixement del parc, 2009

Font: Enquestes de satisfacció

4.2.2 Característiques de la visita

Mitjà de transport

Respecte el nivell d'ocupació dels vehicles, s'ha estimat un factor d'ocupació dels vehicles de 2,54 persones per a vehicle, si bé que aquest pot variar segons el dia de la setmana. Entre setmana els vehicles van més buits que durant el cap de setmana; també difereix el nivell d'ocupació segons les zones analitzades. Mentre que a les àrees d'esplai i equipaments on la oferta d'activitats és de caire familiar, el nivell d'ocupació de vehicles és més alt que no pas en els aparcaments catalogats com a excursionistes, a partir dels quals la principal activitat és realitzar una excursió.

Tot i que el parc posa a la disposició del visitant el servei de transport públic BusParc la majoria dels visitants arriben al parc natural amb cotxe particular. Destaca la presència de vehicles als aparcaments dels equipaments i que el mètode de recompte de visitants es basi en el recompte de vehicles. Només un 1% dels visitants al parc natural arriba amb el servei de transport públic BusParc

Pernoctació

Atès que la majoria de visitants realitzen una estada curta i que provenen de municipis veïns al parc natural, cal destacar la poca pernoctació al territori. Com a conseqüència, l'oferta d'allotjament és molt pobre.

Durada de la visita

La duració de la visita dels usuaris del parc gairebé mai és superior a un dia, tal i com s'ha comentat a l'apartat anterior.

Tot i que no hi ha unes dades exactes de la duració de la visita per part dels usuaris del parc, a través del mètode de recompte de vehicles, vegeu apartat 4.1 de la Diagnosi, es poden establir correlacions i extreure noves conclusions basades en la relació que hi ha entre la situació de l'aparcament i la tipologia de l'usuari en funció dels serveis que s'ofereixen a partir del lloc de l'aparcament. Es van classificar uns aparcaments com a excursionistes i els altres com a familiars entenent que en els primers els cotxes resten aparcats moltes hores, motiu d'una excursió llarga, i en els altres casos resten aparcats menys estona motiu d'una passejada curta, o visita a un centre d'informació.

Així entenem com aparcaments "excursionistes" els de l'Alzina del Sal·lari, Can Robert, Can Pobla i la Torre de l'Àngel i els aparcaments "familiars" els de la Casanova de l'Obac, i la Vall d'Horta.

A més a més també es va observar que hi ha una diferència entre dissabtes i diumenges, la gent que ve el dissabte hi passa una estona més llarga que no pas la gent que ve el diumenge.

Freqüència de les visites

Un altre aspecte a destacar pel que fa la tipologia dels visitants del parc és que només el 18% de visitants és la primera vegada que visiten el parc. La majoria de persones visiten el parc més de 10 vegades a l'any, i en són coneixedors del territori.

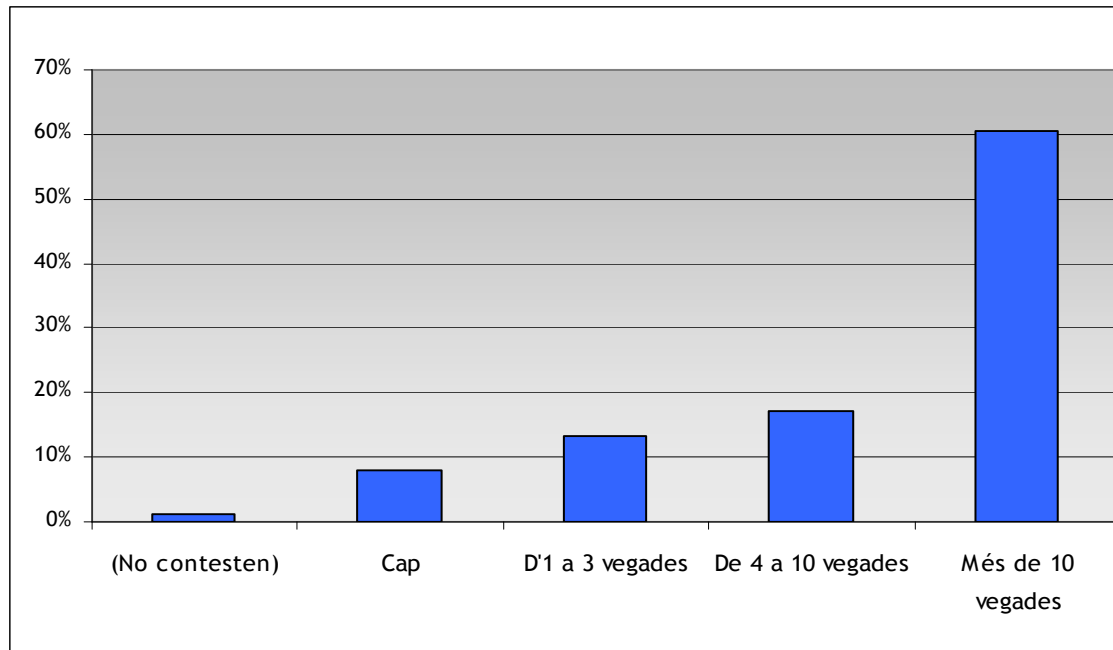

Figura 14. Freqüentació al parc Font: enquestes de satisfacció al visitant, 2009

Activitats desenvolupades a la destinació

El principal motiu per venir al parc natural per part dels visitants és passejar, estar en contacte amb la natura i fer una excursió.

La pràctica de l'excursionisme i dinar als restaurants són les activitats més realitzades pels usuaris que el freqüenten amb un 45% i 32% respectivament. El segueixen dinar de picnic, ciclisme, visitar els equipaments del parc i buscar bolets; en darrer lloc hi trobem la pràctica de l'escalada i l'espeleologia.

Aquesta tendència d'activitats varia en funció del lloc on s'han realitzat les enquestes. Així mateix als pobles del sector nord del parc, Mura, Talamanca i Monistrol, el motiu principal de la visita és la restauració, mentre que a la Mola la majoria de visitants vénen a fer excursionisme i dinar al restaurant. A la zona de la Vall d'Horta el principal atractiu és la visita a l'equipament del Marquet de les Roques i a les Arenes és dinar de picnic a l'àrea d'esplai. A la zona occidental, a l'Obac, el principal motiu de la visita és l'excursionisme i en menor mesura el dinar.

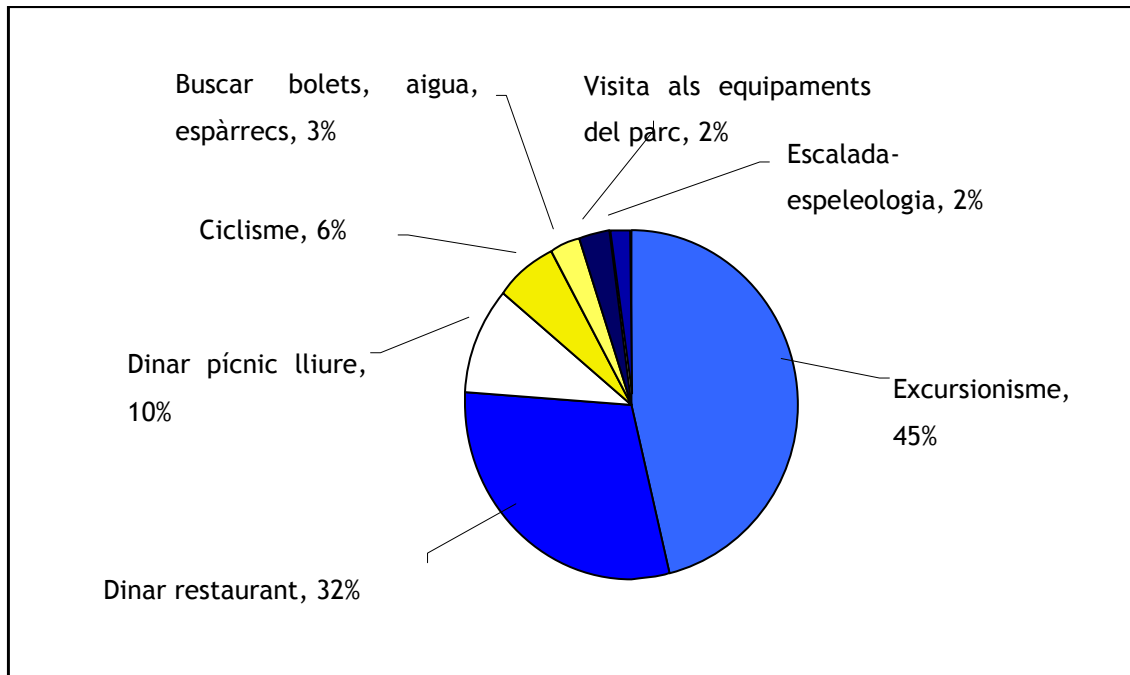

Figura 15. Activitats al parc

Font: Pla d'informació 2005

4.2.3 Demandes dels visitants i anàlisi de satisfacció

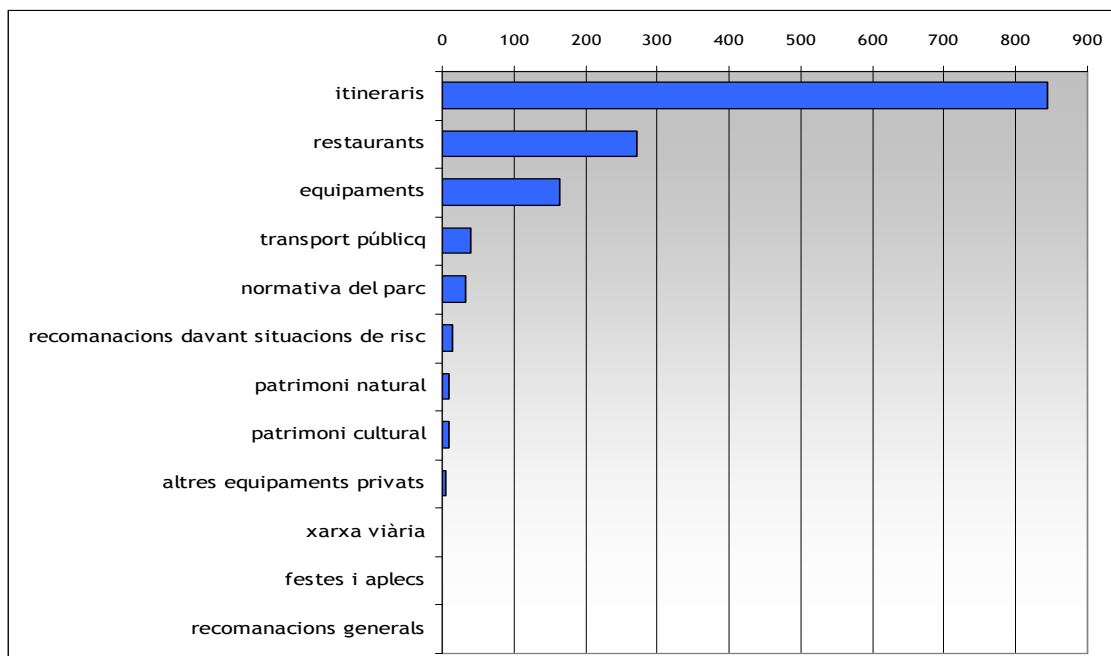

Figura 16. Consultes i atencions.

Font: Pla d'informació, 2009

A partir de la implantació del Sistema de Qualitat en espais naturals protegits es van començar a recollir dades sobre les demandes que realitzen els visitants al personal d'atenció

al públic del parc. Es recull el que s'anomena Fitxa de Consultes i Atencions, on el personal d'atenció al públic apunta segons una base de codis les principals demandes realitzades pels visitants. L'activitat principal a realitzar al parc natural és el senderisme per tant la consulta més freqüent és referent a itineraris i excursions seguit de la presència de restaurants al territori.

4.2.4 Estudi sobre les característiques dels visitants.

Amb motiu de l'elaboració del present document de Diagnosi i amb l'objectiu de poder disposar d'una informació bàsica sobre les característiques dels visitants de l'àmbit CETS, s'ha fet un anàlisi en diferents zones del parc per copsar les característiques dels tipus de visitants que arriben al parc. Es va elaborar una taula per tal d'analitzar els diferents aspectes dels tipus de visitants que arriben al parc. El personal d'atenció al públic encarregat de la informació a diferents sectors del parc, van omplir la taula segons el seu criteri i segons les dades de les enquestes realitzades periòdicament. S'han tingut dades de les següents zones:

Valls del Montcau, enquestes realitzades als visitants de Mura, Talamanca i Rocafort. En aquest cas es diferencien el públic per procedència, i per motivació ecològica de la visita.

La Mola, segons la percepció dels gestors del restaurant de la Mola

La Casanova de l'Obac, segons la percepció dels gestors de l'equipament

A l'Àrea d'esplai de les Arenes, segons la percepció del personal del Dispositiu d'Informació Personalitzada que està oferint informació a l'Àrea els caps de setmana i festius.

Al coll d'Estenalles, segons la percepció del personal d'atenció al públic a càrrec de l'equipament.

A Sant Vicenç de Castellet, les dades s'han obtingut a partir del registre del llibre de visites que hi ha al refugi de Sant Pere de Vallhonesta, així com dades a partir de sortides organitzades d'entitats i escoles prèviament programades.

Rellinars, Castellar del Vallès i Terrassa han estat respostes pel personal tècnic dels ajuntaments.

Matadepera, respost pel Consell Local de Medi Ambient de Matadepera

Les dades resultants han permès classificar els visitants de la zona en 5 tipologies:

- - Públic familiar que visita el parc el cap de setmana
- Públic excursionista de cap de setmana

- Públic entre setmana, sobretot jubilats i aturats
- Visitant que va als restaurants, desconeix els valors patrimonials del parc
- Públic escolar entre setmana

En determinades zones, hi ha un públic característic que també s'ha tingut en compte. És el cas de:

- Públic ciclista de cap de setmana, a Castellar del Vallès, la Casanova de l'Obac i Sant Vicenç de Castellet
- Població dels municipis del parc a Matadepera.

Característiques dels visitants per zones

Als punts d'informació turística de **Terrassa**, les persones que visiten la ciutat tenen unes característiques i motivacions diferents que la resta de municipis del parc, tot i que segueixen, també un patró comú.

- Públic familiar que visita la ciutat el cap de setmana
- Col·lectius de cap de setmana. Visites culturals
- Col·lectius entre setmana. Sobretot jubilats i aturats
- Públic individual entre setmana (motius professionals, estudis)
- Públic escolar entre setmana
- Col·lectius de cap de setmana per activitats esportives.

En aquest cas és l'únic de totes les zones estudiades en què la procedència dels visitants, a part de ser majoritàriament dels municipis del Vallès i de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, també vénen de la resta de Catalunya, de l'Estat i de fora de l'Estat.

També convé destacar que apareix el públic catalogat com a turisme de negocis i aquest és el que pernocta al municipi. En la resta de casos, les pernoctacions són molt escasses.

Respecte l'impacte econòmic, aquest es genera a partir de la despesa de les visites guiades i les entrades als museus, i secundàriament la despesa generada pels dinars als restaurants.

El públic més freqüent a Terrassa és el públic escolar entre setmana i el turisme de negocis.

A **Vallhonesta** destaca que l'accés a la zona es realitza a peu, en cotxe particular i també en RENFE, des de la parada de Sant Vicenç de Castellet. El tipus de visitant més freqüent és el públic familiar de cap de setmana i els ciclistes. Aquests generen poca despesa als restaurants de la zona, l'únic impacte econòmic és la compra de productes artesanals. Les activitats principals realitzades són l'excursionisme, el senderisme i l'educació ambiental (en

el cas del públic escolar). Els visitants venen majoritàriament del Bages, Anoia, Baix Llobregat, el Vallès Occidental i Barcelona.

A **la Mola**, l'activitat principal dels visitants és l'excursionisme, la visita a l'entorn romànic i dinar al restaurant. La majoria de visitants són de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, i en menys proporció del Bages. Tots els tipus de visitants són freqüents a l'equipament, destaca que el públic entre setmana fa visites periòdiques setmanals a la zona, mentre que en els altres perfils de visitants, les visites són més esporàdiques.

A l'**Àrea d'esplai de les Arenes**, el principal impacte ambiental és la presència de deixalles i residus a la zona. La principal activitat realitzada són passejades curtes i dinar de pícnic a l'àrea d'esplai. Els visitants majoritàriament venen de Sabadell, Castellar del Vallès i rodalies. La majoria dels visitants són de classe mitja-baixa i amb poder adquisitiu baix, per això l'impacte econòmic generat és pràcticament nul. De visitants escolars entre setmana i públic jubilat entre setmana no s'en tenen dades ja que l'àrea d'esplai és tancada.

A **les Valls del Montcau**, destaca que l'accés a la zona és en cotxe particular. En alguns casos, el públic de cap de setmana tan excursionista com familiar esporàdicament hi pernocta. La motivació principal de la visita és passejar, l'excursionisme i està en contacte amb la natura. La majoria provenen de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, essent el públic de Terrassa el més majoritari. Els conceptes bàsics de les despeses generades són el desplaçament, la restauració i en menor mesura la compra de productes artesanals.

El públic familiar i de cap de setmana és el que visita més la zona, també els excursionistes, aquests repeteixen la visita més de 10 vegades l'any.

Al **coll d'Estenalles**, hi són presents tots els tipus de visitants. La majoria vénen de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i amb cotxe particular. El públic escolar realitza activitats d'educació ambiental, mentre que l'activitat principal de la resta de visitants és l'excursionisme. L'impacte econòmic és poc important, no fan ús dels serveis de restauració propers, sinó que la majoria menja entrepans.

A la **Casanova de l'Obac**, el públic més abundant és el familiar de cap de setmana, l'escolar entre setmana i també el públic ciclista que va a esmorzar a la Pastora. El motiu principal de la visita és l'excursionisme i les activitats pedagògiques. Venen majoritàriament de Terrassa i fan una visita curta, esmorzen o bé dinen de pícnic o al restaurant.

A **Rellinars**, tot i ser una zona poc freqüentada, el visitant tipus és excursionista o familiar de cap de setmana. Procedeixen de l'àrea metropolitana de Barcelona i l'activitat principal és passejar o realitzar un itinerari curt.

A **Castellar del Vallès** l'activitat principal del visitant que passa pel municipi és realitzar excursions fins a la Mola o voltants de Castellar. Procedeixen de la comarca del Vallès

Occidental o zones properes, generen poc impacte econòmic ja que la majoria tornen a dinar a casa o es porten el menjar. Convé destacar la presència de grups de persones que van amb motos o quads per les pistes forestals del parc. Aquest tipus de visitant es para a esmorzar als restaurants del municipi i voltants, generant un fort impacte ambiental per l'erosió de les pistes i camins per on circulen. És el tipus més freqüent de visitant de la zona.

A **Matadepera**, com a la majoria de zones del parc, el visitant arriba amb cotxe particular, fa una visita curta, dina al restaurant o bé s'enduu el propi menjar. La població local és un tipus particular de visitant que s'ha de tenir en compte. És una de les zones més hiperfreqüentades degut a la presència de la Mola i amb l'impacte ambiental i erosiu que provoca.

Característiques del tipus de visitant

Públic familiar que visita el parc el cap de setmana

El perfil de visitant arriba al parc en cotxe particular, és el més freqüent a l'Àrea d'esplai de les Arenes i la majoria són de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. En algunes zones fan un àpat al restaurant, en altres casos es porten l'entrepà de casa. El motiu principal de la visita és passejar, estar en contacte amb la natura i realitzar itineraris curts. Realitzen visites curtes, en alguns casos es queden a dinar, sobretot a la zona de la Mola i a les Valls del Montcau. Així l'impacte econòmic generat és el procedent dels dinars als restaurants. Realitzen visites esporàdiques, o bé hi ha grups que repeteixen la visita setmanalment.

Públic excursionista de cap de setmana

Comparteixen amb el tipus de visitant anteriorment descrit que arriben al parc en cotxe particular, l'impacte econòmic generat és pràcticament nul ja que no duen entrepans per esmorzar i fan una visita curta al parc. La seva activitat principal és l'excursionisme, són bons coneixedors del parc, i visiten el parc sovint. A la zona de la Mola i del coll d'Estenalles són les zones on es concentren més aquest tipus de visitants.

Són respectuosos amb el medi, malgrat poden causar problemes d'erosió pel trepig de camins, la majoria de casos venen en grups però dispersos per les diferents zones i no s'acumulen a les zones més freqüentades.

Públic entre setmana, sobretot jubilats i aturats

Són grups de gent, entre 6 i 10 persones que realitzen una passejada curta de periodicitat moltes vegades setmanal. No generen impacte econòmic ja que realitzen visites curtes, procedeixen de municipis propers. Poc impacte ambiental ja que venen de forma regular però no en gran col·lectiu. És el perfil de visitant més abundant a la zona de Castellar del Vallès, coll d'Estenalles i Matadepera.

Visitant que va als restaurants, desconeix els valors patrimonials del parc

Aquest tipus de visitant és el més freqüent als municipis del subsistema nord del parc. Són gent amb un alt poder adquisitiu i amb un vestuari inadequat per anar a la muntanya. Algunes vegades realitzen itineraris curts, però l'activitat principal i la motivació de la visita és la restauració. Visiten el parc esporàdicament, procedeixen de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Públic escolar entre setmana

Aquest col·lectiu ve amb autocar, sobretot a la zona d'Estenalles i la Casanova de l'Obac; centres que ofereixen activitats d'educació ambiental per a les escoles. Fan un itinerari interpretatiu curt, generalment guiat a càrrec de monitors prèviament concertats i dinen entrepans. Generen problemes ambientals a les fosses sèptiques dels lavabos i acumulació de deixalles. s'acumulen durant el període lectiu, sobretot a la primavera i a la tardor (sobretot per la Castanyada). De manera que venen moltes persones en un període de temps curt.

A continuació es mostren els quadres resum de les dades aportades pels centres d'informació, oficines de turisme i ajuntaments.

La Carta Europea de Turisme Sostenible de Sant Llorenç del Munt i l'Obac

DIAGNOSI

TERRASSA	1	2	3	4	5	6
CARACTERÍSTIQUES GENERALS	Públic familiar que visita la ciutat el cap de setmana.	Col.lectius cap de setmana. Visites culturals	Col.lectius entre setmana (sobretot jubilats, associacions...)	Públic individual entre setmana (motius professionals, estudis...)	Públic escolar entre setmana	Col.lectius de cap de setmana, activitats esportives
ACCÉS	Cotxe particular. Tren (FFCC)	Autocar	Autocar	Cotxe particular. Tren (FFCC)	Autocar	Autocar
ALIMENTACIÓ	Restaurant	No es queden a dinar sempre. En cas afirmatiu: restaurant	Restaurant	Restaurant	Picnic	Restaurant
ALLOTJAMENT	No habitualment	No	No	Sí. Turisme de negocis	No	Sí
ACTIVITATS QUE REALITZA	Visites al patrimoni. Participació rutes. Activitats de relació social.. Excursions Parc Natural..	Visites patrimoni. Visites guiades	Visites patrimoni. Assistència a Espectacles	Visites a empreses, comercials, visites mèdiques...	Visita a museus	Campionats esportius
PROCEDÈNCIA	Àrea Metropolitana BCN. També estrangers (França...)	Àrea Metropolitana i Catalunya	Catalunya	Catalunya, resta de l'Estat i també estrangers (Congressos, jornades professionals...)	Comarca- CAT	Catalunya- Resta Estat i estrangers
IMPACTE ECONÒMIC	Restaurant. Pagament rutes i entrades museus. Compres	Pagament rutes i entrades museus. Restaurant	Pagament rutes, entrades museus, teatres. Restaurant	Dinar al restaurant. Compres...	Entrades museus, servei de guia...	No disposem dades
IMPACTE AMBIENTAL	Poc impacte	Poc impacte	Poc impacte	Poc	Poc	Poc
FREQÜÈNCIA	Tot l'any. Sobretot primavera i tardor. Estrangers: principalment primavera i estiu	Tot l'any	Tot l'any	Tot l'any	Tot l'any: coincidint amb curs escolar	Periòdicament
TIPUS MÉS ABUNDANT	Força	Força	Força	Molt	Molt	Força

La Carta Europea de Turisme Sostenible de Sant Llorenç del Munt i l'Obac

DIAGNOSI

Característiques visitant 1: Públic familiar que visita el parc el cap de setmana.

	La Mola	Les Arenes	Estenalles	Casanova	Sant Vicenç de Castellet
ACCÉS	Can Robert. Can Pobra. Dipòsits Matadepera	Vehicle particular	Vehicle particular	Vehicle privat	A peu, en cotxe particular, tren (RENFE, FGC)
ALIMENTACIÓ	Dinar	Pícnic i bar	Majoritàriament entrepans	Esmorzar o bé dinar al restaurant. Pícnic	Picnic
ALLOTJAMENT	-	Visita d'un dia	No	Residència habitual	No
ACTIVITATS	Excursió i Visita de l'entorn Romànic	Passeigs curts i jocs, Pícnic i bicicleta	Excursionisme	Passejar, esbarjo i itineraris curts (bàsicament a l'Obac vell i la font de la Portella). Activitats guiades o de lleure	Passejar, excursions curtes i visita a sant Jaume, recuperar l'entorn
PROCEDÈNCIA	Barcelona i Vallès	Sabadell i rodalies	Majoritàriament Àrea Metropolitana Barcelona	Majoritàriament de Terrassa. La resta d'altres municipis del Vallès Occidental com Sabadell, Sant Quirze, Rubí, Sant Cugat i Vacarisses. Pocs del Barcelonès i Baix Llobregat.	Bages, Anoia, Baix Llobregat, Vallès Occidental i Oriental i Barcelona
IMPACTE ECONÒMIC	Bo	El bar de la zona de pícnic	Poc	Àpat al restaurant. Servei de guiatge	Comprar algun producte de la zona
IMPACTE AMBIENTAL	No deixen gaires residus	Brossa a la zona de pícnic i al camí de la font del Plàtan	Poc	Concentració en dissabtes, diumenges i festius. Concentrats pels voltants de l'equipament. Poc impacte.	Desgast del GR 4 pel trànsit i petites deixalles
FREQÜÈNCIA	2 per mes	Molt freqüent	Habitual	Mitja, alguns repeteixen i freqüenten, d'altres no.	Visiten el parc més de tres vegades l'any
TIPOLOGIA ABUNDANT MÉS	X	De classe mitja-baixa amb poc poder adquisitiu i molts immigrants		Molt	força

	Rellinars	Matadepera	Castellar	Valls del Montcau
ACCÉS	-	Cotxe propi	En cotxe fins a Les Arenes, El Girbau, zona de Cadafalch - Font del Plàtan i des de Matadepera	Cotxe particular
ALIMENTACIÓ	-	Restaurants o picnic	Molts grups organitzen àpats dalt al restaurant de La Mola, o en àrees d'esbarjo. Si el motiu és més una excursió, entrepans.	Pícnic / restaurant
ALLOTJAMENT	-	No hi ha allotjament	Retorn a casa	Esporàdicament pernocten
ACTIVITATS	-	Passejades no guiades	Excursió en família amb algun àpat a l'entorn (esmorzar o dinar)	Passejar 56% Excursions 36% Senderisme 23% Itineraris 7 rutes 12% Visites culturals 5%
PROCEDÈNCIA	-	Vallès (Terrassa i Sabadell)	Vallès Occidental	AMB 43% Terrassa 37 % Sabadell 13% Manresa 1,7% Resta Catalunya 4,8%
IMPACTE ECONÒMIC	-	Poc, només els que visiten la mola i l'escaiola	Pràcticament nul	Entre 18 i 30€ 45% Entre 30-45 € 19% Conceptes despesa: Desplaçaments 30% Restaurants 40% Compres 10%
IMPACTE AMBIENTAL	-	Hiperfreqüentació al subsistema sud (Matadepera)	Segons comportament, pràcticament nul	inapreciable
FREQÜÈNCIA	Setmanal	Setmanal, cap de setmana	Poc. És més accessible pel costat de Matadepera. Pel costat de Castellar les sortides són més llargues.	1 o 2 vegades l'any
TIPOLOGIA MÉS ABUNDANT	Grups molt concrets	Té totes les tipologies. Hiperfreqüentació. La Mola	Poc	important

Característiques visitant 2: Públic excursionista de cap de setmana.

	La Mola	Estenalles	Les Arenes	Casanova
ACCÉS	Can Robert. Can Pobla. Dipòsits Matadepera	Vehicle particular	Vehicle particular i bicicleta	Vehicle privat Utilitzen poc el bus parc. Poden venir a peu tot fent una ruta
ALIMENTACIÓ	Esmorzar. Dinar	Majoritàriament entrepans	Entrepans	Esmorzar o bé dinar al restaurant. Pícnic
ALLOTJAMENT	-	No	Visita d'un dia	A la seva residència habitual
ACTIVITATS	Excursió i Visita de l'entorn Romànic	excursionisme	Bàsicament excursions des de l'ermita i bicicleta per la font del Plàtan	Excursions
PROCEDÈNCIA	Barcelona i Vallès	Majoritàriament àrea metropolitana	Sabadell i rodalies	Majoritàriament de Terrassa. La resta d'altres municipis del Vallès Occidental com Sabadell, Sant Quirze, Rubí, Sant Cugat i Vacarisses. Pocs del Barcelonès i Baix Llobregat.
IMPACTE ECONÒMIC	Normal	Poc	Pràcticament nul	Àpat al restaurant
IMPACTE AMBIENTAL	Alguns deixen residus	Important	Pràcticament nul, inapreciable si van en bicicleta	Concentració en dissabtes, diumenges i festius però més dispersos pels camins del sector oest del parc. Poc impacte.
FREQÜÈNCIA	2 per mes	Molt habitual	Poc freqüent	Alta, solen repetir més d'un cop el trimestre
TIPOLOGIA MÉS ABUNDANT	X	El més habitual	Gent d'aquí i que coneixen l'entorn	Poc

La Carta Europea de Turisme Sostenible de Sant Llorenç del Munt i l'Obac

DIAGNOSI

	Rellinars	Matadepera	Castellar	Valls del Montcau	Sant Vicenç de Castellet
ACCÉS	-	Cotxe propi	En cotxe fins el punt de sortida de l'excursió (Vall d'Horta, Coll d'Estenalles, Alzina del Sal·lari...)	Cotxe particular /minotàriament BusParc	A peu, tren (RENFE - FGC)
ALIMENTACIÓ	-	Picnic	Entrepans i begudes i les deixalles cap a casa	Pícnic / restaurant	Pícnic i restaurants de la zona
ALLOTJAMENT	-	No hi ha allotjament	Retorn a casa	Esporàdicament pernocten	No
ACTIVITATS	-	Passejades no guiades	-	Segons enquestes CI Restaurants 25% Contacte amb la natura 23% Visita familiars i amics 18% Descansar 16% Rutes 8%	Senderisme, GR 4, córrer, recuperar camins
PROCEDÈNCIA	-	Vallès (Terrassa i Sabadell)	Vallès Occidental	-	Bages, Anoia, Baix Llobregat, Vallès Occidental i Oriental i Barcelona
IMPACTE €	-	Poc, només els que visiten la Mola	Pràcticament nul	-	Comprar algun producte de la zona
IMPACTE AMBIENTAL	-	Hiperfreqüentació al subsistema sud (Matadepera)	Pràcticament nul	inapreciable	Mínim
FREQÜÈNCIA	Setmanal	Mensual, cap de setmana	Bastant	Alta freqüentació	Visiten el parc més de 5 vegades l'any
TIPOLOGIA ABUNDANT MÉS	Grups molt concrets	Té totes les tipologies. Hiperfreqüentació. La Mola	Bastant	Important	Molt

Característiques visitant 3: Públic entre setmana, sobretot jubilats (*i aturats*)

	Rellinars	Matadepera	Castellar	Valls del Montcau	La Mola	Estenalles	Sant Vicenç de Castellet
ACCÉS	-	Cotxe propi	A peu des de Castellar, en bici des de Castellar o ciutats de l'entorn i en cotxe si venen d'excursió des de les poblacions de l'entorn	Cotxe particular /minoritàriament autocar	Can Pobla	Vehicle particular	A peu, en cotxe, RENFE - FGC
ALIMENTACIÓ	-	Restaurant o picnic	Sortides curtes sense consumir res. També grups que surten setmanalment a fer un esmorzar en algun punt concret (p.ex. Parany del Boter)	Restaurant /pícnic	Esmorzar. Dinar	Entrepans (esmorzar)	No dinen al parc
ALLOTJAMENT	-	No hi ha allotjament	Retorn a casa	No	-	No	No
ACTIVITATS	Itineraris senyalitzats	Passejades no guiades	Grups de jubilats, senyores o gent en atur que surten diàriament a fer exercici físic	-	Excursió	Excursionisme	Passejades curtes, excursionisme, GR 4, repoblacions forestals
PROCEDÈNCIA	Àrea Metropolitana	Vallès (Terrassa i Sabadell)	Castellar del Vallès, Sabadell, Barberà...	-	Barcelona i Vallès	Poblacions properes (Terrassa, Sabadell)	Bages, Anoia, Baix Llobregat, Vallès Occidental i Oriental i Barcelona
IMPACTE €	-	Poc	Pràcticament nul	-	Normal	Poc	No
IMPACTE AMBIENTAL	-	Hiperfreqüentació al sud (matadepera)	Pràcticament nul	No	Alguns deixen residus	Poc	Poc impacte, ja que venen de forma regular però no en gran col·lectiu
FREQÜÈNCIA	-	Diària	Diària	Ocasional	2 per setmana	Habitual	Periòdic tot l'any
TIPOLOGIA MÉS ABUNDANT	En petits grups	Té totes les tipologies. Hiperfreqüentació. La Mola	Molt	Ocasional	-	-	Poc

Característiques visitant 4: Visitant que va als restaurants, desconeix els valors patrimonials del parc

	Rellinars	Matadepera	Castellar	Valls del Montcau	La Mola	Estenalles	Les Arenes	Sant Vicenç de Castellet
ACCÉS	-	Cotxe propi	En cotxe fins a Les Arenes o fins al punt d'interès (Mura, Talamanca, Monistrol de Calders, Sant Llorenç...)	Cotxe particular	Can Robert. Can Pobla. Dipòsits Matadepera	Vehicle particular	Vehicle particular	En cotxe particular, grups en autobús
ALIMENTACIÓ	-	Restaurant	En restaurant, si l'objectiu de la sortida és anar a dinar a algun restaurant de la zona nord, o en àrea d'esbarjo.	Restauran t	Dinar	restaurant	Mas Pinetó i Umbert	Pícnic
ALLOTJAMENT	-	No hi ha allotjament	Generalment retorn a casa. Puntualment apartaments o cases de turisme rural.	No		No	Visita d'un dia	No
ACTIVITATS	-	Cap	Visita a alguna població, punt d'interès o caminada curta i àpat en restaurant.		Excursió i de Visita l'entorn Romànic	Excursionism e	Passeigs curts	Passejades curtes
PROCEDÈNCIA	-	Vallès (Terrassa i Sabadell)	Àrea metropolitana		Bages	Majoritàriam ent AMB	Sabadell, Castellar del Vallès i rodalies	Bages, Anoia, Baix Llobregat, Vallès Occidental i Oriental i Barcelona
IMPACTE €	-	Alt	Despesa realitzada en els comerços de la zona, en els restaurants i en l'allotjament si s'escau.	40% de la despesa mitja	Normal	Relatiu	Restauració	No
IMPACTE AMBIENTAL	-	Poc, no visita el parc	Pràcticament nul	No	No deixen residus	Poc	Deixalles al voltant de la zona de pícnic	Poc impacte ja que venen de forma regular però no en gran col·lectiu
FREQÜÈNCIA	-	Diari	Bastant a l'àrea d'esbarjo de les Arenes i a Mas Pinetó (acudint al Pont de Turell, Font del Plàtan...)	1 o 2 vegades l'any	2 per mes	Poc	1 o 2 vegades al mes	Esporàdicament
TIPOLOGIA ABUNDANT	MÉS Poc nombrós	Té totes les tipologies. Hiperfreqüentació. La Mola	Bastant a l'àrea d'esbarjo de les Arenes i a Mas Pinetó (acudint al Pont de Turell, Font del Plàtan...)	Relatiu			Gent amb més alt poder adquisitiu i vestuari inadequat per la muntanya	Poc

Característiques visitant 5: Públic escolar entre setmana

	Rellinars	Matadepera	Castellar	Valls del Montcau	La Mola	Estenalles	Sant Vicenç de Castellet	Casanova
ACCÉS	-	Autocar caminant matadepera) (escoles	Autobús fins Coll d'Estenalles	Autocar	Can Robert. Coll d'Estenalles	Autocar	A peu	Autocar escolar
ALIMENTACIÓ	-	picnic	Entrepans carmanyola o	pícnic	S'ho porten tot. Només fan servir els lavabos	Entrepans (esmorzar, dinar)	Pícnic	Pícnic
ALLOTJAMENT	-	No hi ha allotjament	Retorn a casa	No		No	no	A la seva residència habitual
ACTIVITATS	-	Educació ambiental	Activitat organitzada pel Parc Natural o equipament vinculat	Visites organitzades	Excursió i Visita de l'entorn Romànic	Activitats pedagògiques i excursions	Educació ambiental, patrimoni arquitectònic	Activitat pedagògica
PROCEDÈNCIA	-	Matadepera Terrassa	Municipis del parc	Municipis propers al parc i AMB	Vallès	Majoritàriam ent àrea metropolita na	Bages, Anoia, Baix Llobregat, Vallès Occidental i Oriental i Barcelona	50% Terrassa. 25% altres municipis Vallès Occidental. 25% AMB
IMPACTE ECONÒMIC	-	En funció de l'entitat d'educació ambiental	Contractació de monitoratge, i autobusos	No	Baix	cap	No	Servei de guiatge
IMPACTE AMBIENTAL	-	Hiperfreqüentació zonal menor	Segons comportament, pràcticament nul	No	Sempre deixen molts residus	important	Acumulació deixalles, saturació fossa sèptica	Grups de 25 persones repartits en el temps que solen fer itineraris curts al voltant de l'equipament. Poc impacte.
FREQÜÈNCIA	-	Diari (de dilluns a divendres, i menys els caps de setmana, esplais i caus)	Nul·la	Estacional, durant el curs escolar a la primavera i tardor	2 per setmana depenent de l'època	Habitual en certes èpoques	Concentrat sobretot a la primavera i la tardor	Dins el calendari escolar, sobretot concentrat en la tardor i primavera.
TIPOLOGIA MÉS ABUNDANT	-	Té totes les tipologies. Hiperfreqüentació. La Mola	nul	esporàdic	X		poc	Molt

Característiques visitant 6: Altres

	Matadepera	Castellar	Casanova	Sant Vicenç de Castellet
	Població àmbit Parc	Colles homes moto o bicicleta	Públic ciclista cap de setmana	Públic ciclista
ACCÉS	Cotxe propi o caminant	En cotxes, motos, quads i 4x4 des de Castellar, Sabadell, Terrassa, etc.	En bicicleta	A peu, en BTT, en cotxe particular, RENFE-FGC
ALIMENTACIÓ	No dina al parc o picnic	Normalment van a esmorzar a Gallifa, Sant Sebastià de Montmajor, Sant Llorenç Savall...	Esmorzar al restaurant	No dinen al parc
ALLOTJAMENT	No hi ha allotjament	Retorn a casa	A la seva residència habitual	No
ACTIVITATS	Passejades o activitats tradicionals	Recorregut en bici, moto o 4x4 entre poblacions	Itinerari en bicicleta de muntanya	Ciclisme, BTT
PROCEDÈNCIA	Matadepera	Vallès Occidental	Majoritàriament de Terrassa. La resta: municipis Vallès Occidental (Sabadell, Sant Quirze, Rubí i Sant Cugat).	Bages, Anoia, Baix Llobregat, Vallès Occidental i Oriental i Barcelona
IMPACTE ECONÒMIC	Poc	Negatiu al conjunt del territori i positiu al bar on esmorzen	Àpat al restaurant	No
IMPACTE AMBIENTAL	Poc, població respectuosa	Important perquè provoquen una acceleració del deteriorament dels camins	Concentració dissabtes, diumenges i festius i en ús de les mateixes pistes forestals	Erosió de la zona sobretot després de pluges
FREQÜÈNCIA	Diari	Molta sobretot en caps de setmana	Alta, solen repetir gairebé cada cap de setmana.	Periòdic tot l'any, però no en gran col·lectiu
TIPOLOGIA MÉS ABUNDANT	Té totes les tipologies. Hiperfreqüentació. La Mola	Molt	Bastant	-

4.2.5 Anàlisi de satisfacció

Per encàrrec de la Diputació de Barcelona a una empresa externa, durant la tardor de l'any 2002 i la primavera del 2003 es van elaborar enquestes de satisfacció als visitants dels parcs naturals de la Xarxa de Parcs. Es va demanar la valoració de 6 variables: paisatge, tranquil·litat de l'entorn, estat dels camins i itineraris, equipaments del parc i senyalització.

El paisatge i la tranquil·litat de l'entorn són els factors més ben valorats pels usuaris del parc mentre que els equipaments i sobretot la senyalització són els menys valorats. Tot i així la valoració global del parc va ser de 8,5 punts sobre 10, en una escala de 0-10.

La valoració dels equipaments és molt elevada, tots ells superen el 7,5 . El més ben valorat és el Centre d'Informació de Mura, seguit de la Casanova de l'Obac i el coll d'Estenalles. Les àrees d'esplai tenen una nota inferior a 8.

A partir de la implantació del Sistema de Qualitat i gràcies a les enquestes de satisfacció al visitant, es van començar a recollir dades sobre la valoració del parc per part del públic visitant. Els resultats de les enquestes són recollits anualment; per a l'any 2009 els resultats han estat els següents:

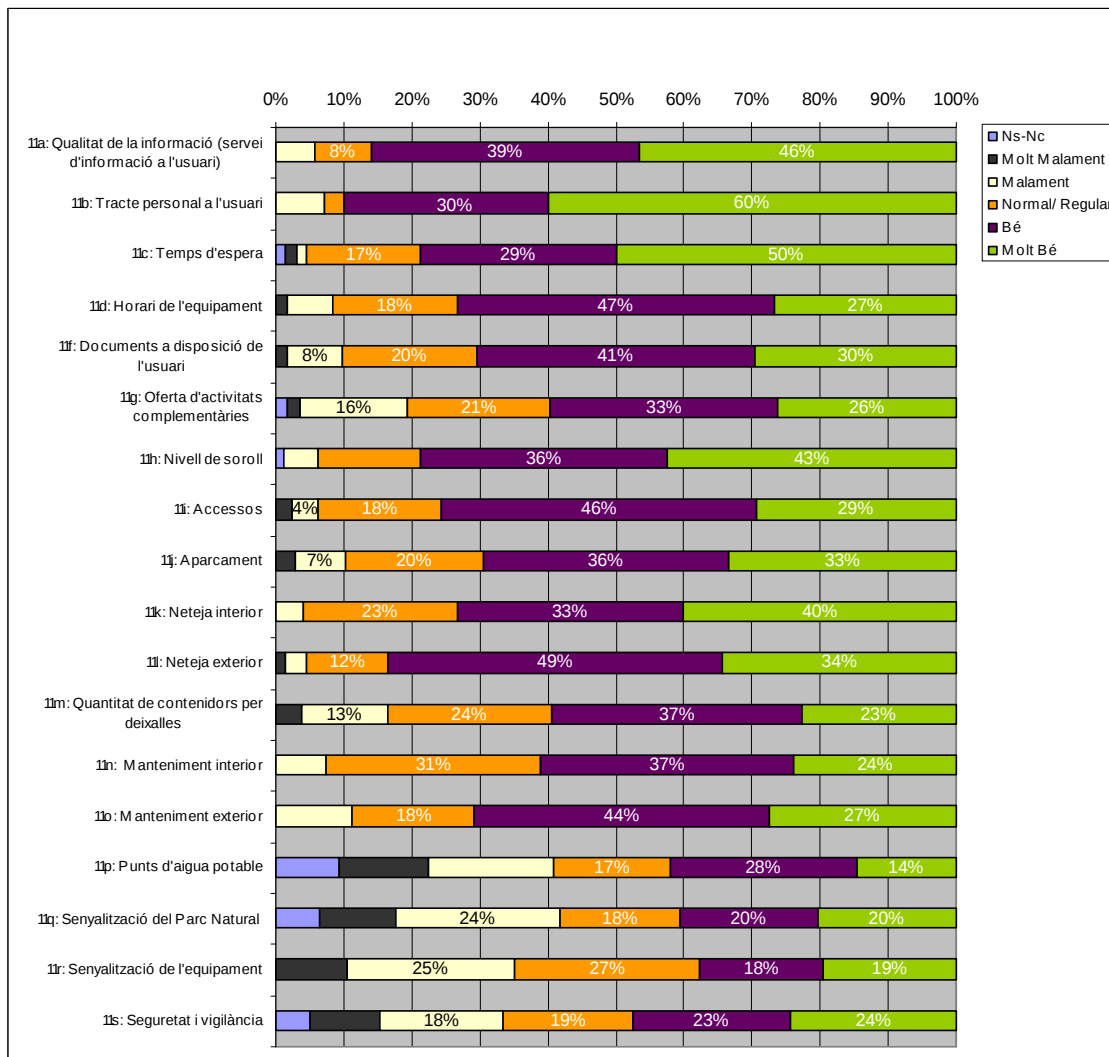

Figura 17. Valoració dels equipaments

Font: Enquestes de satisfacció 2009

Els visitants valoren molt positivament el tracte amb l'usuari i la neteja a l'interior dels equipaments. En cas contrari, el que es valora més negativament és la senyalització del parc i l'absència de punts d'aigua potable. Destaca el desconeixement per part del visitant de l'oferta de les activitats complementàries. Tot i així, aquests resultats són extrets d'una mostra petita d'enquestes de satisfacció. A mesura que es vagin obtenint més dades els resultats seran més fiables i més ajustats a la realitat.

4.3 Recursos per al turisme socialment desafavorit

A finals de l'any 2005 es va signar un Conveni de Col·laboració entre la Diputació de Barcelona i la Fundació Mina Aigües de Terrassa per la construcció d'un circuit accessible per a persones amb mobilitat reduïda a l'Obac. És un recorregut linial de 600m entre l'equipament de la Casanova de l'Obac i l'Obac Vell. També s'han adequat les mesures necessàries a l'equipament de la Casanova de l'Obac per tal de millorar l'accessibilitat a

persones de mobilitat reduïda a l'equipament i s'ha reservat una zona d'aparcament per a minusvàlids.

Durant l'any 2009 des de la Xarxa de Parcs Naturals s'ha treballat en la redacció del projecte de la posada en marxa del programa Viu el Parc i Coneguem els Nostres Parcs per escoles d'educació especial.

També s'està treballant des de la Xarxa de Parcs Naturals per la redacció del Pla d'Accessibilitat dels espais naturals de la Xarxa.

Terrassa està treballant en el projecte de turisme accessible Turisme per tothom, de la Generalitat de Catalunya; aquest projecte pretén que totes les persones puguin gaudir dels recursos turístics, sense excloure aquells amb discapacitat, mobilitat reduïda o necessitats especials. S'estan identificant els recursos i destinacions turístiques. El portal web www.turismeperatothom.com té com a objectiu servir de plataforma de comunicació i promoció de tots aquests productes i destinacions turístiques.

4.4 Mecanismes de control de la qualitat de les infraestructures

El mes de setembre de 2007 es va fer efectiva la implantació al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac del Sistema de Qualitat en la gestió d'equipaments i serveis d'ús públic. Es tracta d'una iniciativa de la Secció Espanyola d'Europarc, que va plantejar l'adhesió dels espais naturals protegits, com un sector més al sistema de qualitat turística espanyola, promogut per la Secretaria General de Turismo del Ministerio de Indústria, Comercio y Turismo i atorgada per l'ICTE (Instituto para la Calidad Turística Espanyola).

El sistema de qualitat dirigit als espais naturals protegits marca quins són els requisits que han de complir les instal·lacions i els serveis d'ús públic oferts en els espais naturals protegits per assegurar la qualitat de la gestió i de la oferta dels visitants en les diferents àrees d'intervenció en l'ús públic. El sistema estableix una eina metodològica que permet introduir les diferents normes de gestió per tal d'aconseguir una millora en les relacions amb el visitant i comptabilitzar la sostenibilitat de la conservació del Parc.

L'obtenció de la marca de qualitat turística suposa complir els requeriments d'una norma de qualitat: documents que defineixen i recullen els requisits que ha de complir un espai natural protegit per participar en el sistema de qualitat turística. Es refereixen tant als equipaments d'ús públic com als processos de prestació de serveis. Els capítols de la norma de qualitat inclouen referències a les diferents àrees d'actuació de l'ús públic i a les diferents activitats de suport a la gestió. Aquests conjunts de programes o capítols que formen la norma de qualitat han de contemplar una sèrie de referències sobre els següents elements:

- Direcció, respecte la gestió de l'espai natural protegit, els recursos humans i materials necessaris i la gestió de processos i procediments

- Acollida i recreació, respecte els aparcaments, àrees d'esplai, serveis de transport públic, itineraris
- Informació, respecte els serveis d'informació personalitzada, els equipaments d'informació i sobre la veracitat de la informació donada
- Senyalització, tan dels equipaments interiors com de l'exterior del parc
- Educació ambiental i interpretació del patrimoni, respecte els programes d'educació ambiental, equipaments i serveis d'educació ambiental i interpretació del patrimoni.
- Comercialització i reserves, respecte les tarifes, les reserves d'equipaments i serveis als visitants
- Seguretat, tan pel que fa als equipaments com a l'entorn del parc natural
- Neteja i manteniment dels equipaments, dels itineraris
- Gestió ambiental, estableix un conjunt de bones pràctiques sostenibles en els equipaments i serveis del parc
- Seguiment i avaluació, estableix un conjunt d'indicadors per fer el seguiment i l'avaluació del sistema

Pel desenvolupament del sistema s'han de dur a terme una sèrie d'accions planificades i sistemàtiques necessàries, expressades en documents.

Al final del procés es disposa d'un conjunt d'eines i procediments que permeten avaluar de forma contínua l'eficàcia dels serveis que els espais protegits ofereixen als ciutadans, i al mateix temps serveix per millorar la formació del personal d'ús públic en aquests espais.

Els objectius que s'assoleixen amb la implantació del sistema de qualitat turística són els següents:

- Oferir i mantenir una elevada qualitat en els serveis públics
- Satisfer les expectatives i requeriments dels visitants garantint-los un paisatge de qualitat i una oferta de serveis adequada
- Disposar dels mitjans humans i materials suficients i adequats per satisfer els requisits de les normes de qualitat
- Dotar el parc d'una organització eficaç per garantir un funcionament d'acord amb el sistema de qualitat
- Aconseguir la participació activa de tot el personal en els principis de la política de qualitat, així com la seva aplicació i compliment.

Els mecanismes del sistema de qualitat per avaluar el grau de satisfacció del públic visitant i la qualitat del servei ofert són diversos. La normativa de qualitat preveu un sistema de gestió

de queixes i suggeriments, un procediment de gestió d'incidències i un sistema d'avaluació del grau de satisfacció del públic visitant a través d'enquestes de satisfacció.

Les incidències són tots aquells fets que dificulten la consecució dels objectius de qualitat en la prestació de serveis d'ús públic. Són realitzades pel personal del parc, o el personal al servei dels equipaments d'ús públic en concessió i es poden referir a les temàtiques següents: senyalització, neteja i manteniment, seguretat/accident i ús públic. El sistema de gestió d'incidències es mecanitza a través d'un aplicatiu de gestió comú a tots els parcs de la Xarxa de Parcs Naturals anomenat SIGEP. Es controlen les incidències pendents, i les que s'han resolt dins de termini i fora de termini. Un dels objectius del Sistema de Qualitat és procurar que el major nombre d'incidències siguin resoltes dins del termini establert.

5 INFORMACIÓ ALS VISITANTS

5.1 Instruments d'informació

Els mecanismes d'informació que estan experimentant més increment són els de tipologia virtual, durant l'any 2009 la web de la Xarxa de Parcs Naturals va rebre al voltant de 8 milions de visites, i a totes les webs municipals hi ha un apartat on hi figura informació sobre el parc natural, i el patrimoni natural i els elements arquitectònics d'interès municipal.

Terrassa i Matadepera tenen un portal web exclusiu dedicat al turisme, (www.visitaterrassa.cat i www.turismematadepera.cat, respectivament); a les webs de Monistrol de Calders, Talamanca, Mura i el Pont de Vilomara i Rocafort existeix una relació dels establiments turístics (allotjaments i restaurants) i les principals informacions d'interès per al visitant. Rellinars, Vacarisses, Castellar del Vallès i Sant Vicenç de Castellet no tenen un apartat dedicat als turistes, tot i que tenen molta informació sobre activitats que es fan al municipi adreçades, sobretot, a la població local.

Els **centres i punts d'informació** del parc natural tenen a la disposició del visitant una sèrie de material informatiu sobre l'espai protegit en forma de fulletons la relació dels quals es presenta a continuació.

Informació general sobre el parc:

- Benvinguts al parc natural de sant Llorenç del Munt (en català i castellà)
- Desplegable informatiu sobre el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac (en català, castellà, anglès, francès i alemany)
- Agermanament Sant Llorenç del Munt - Huétor
- Guia del Parc a Taula

Recomanacions i encartables d'una pàgina propis del parc :

- Al Bages per la Vall del Llobregat
- Del Vallès al Bages travessant el parc natural
- Per les valls del Ripoll i el Calders cap al Moianès
- Audiovisuals de Sant Llorenç del Munt i l'Obac
- Bus Parc
- Centre d'Interpretació de Mura
- Restauració i senyalització del camí del Montcau

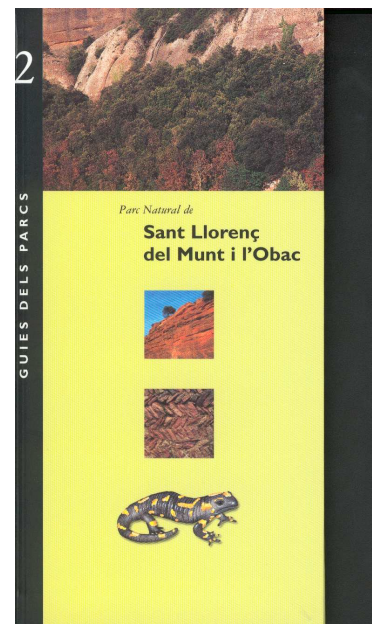

Recomanacions i encartables d'una pàgina comuns a tota la Xarxa de Parcs:

- Animals de companyia als parcs naturals
- Campanya d'informació per a grups escolars
- Circulació Motoritzada en espais naturals
- Consells per a collir bolets
- Prevenció d'incendis forestals
- Protecció del medi subterrani
- Protecció del verd nadalenc
- Regulació de l'escalada
- Revetlles sense incendis

Itineraris autoguiats:

- A la Cova del Drac per la Mola
- A la Mola des de coll d'Estenalles
- Balms, masies i molins
- El Camí Ral
- De Rellinars al Coll d'Estenalles
- De Sant Llorenç Savall a Vacarisses
- De Sant Llorenç Savall al coll d'Estenalles
- La Font de la Portella
- La Pedra Seca
- La Riera de Nespres
- La Riera de Talamanca
- La Torrota de Vacarisses
- Les coves de Mura: entre valls i cingleres
- Més de mil fonts

Llibrets de la Xarxa de Parcs Naturals:

- Espais Naturals a prop de Barcelona
- Guia d'equipaments d'educació ambiental
- Guia d'itineraris per la Xarxa de Parcs Naturals
- Guia de rutes literàries per la Xarxa de Parcs Naturals
- Guia de rutes de flora i fauna per la Xarxa de Parcs Naturals
- Guia de rutes de patrimoni arquitectònic per la Xarxa de Parcs Naturals
-

Hi ha alguns centres d'informació que són punts de venda de publicacions relacionades amb el parc. Les publicacions venals que es venen al centre d'informació del coll d'Estenalles són les següents:

- Pòsters Diputació
- Camins i fonts
- Guia del parc natural de Sant Llorenç
- Guia del parc natural del Montseny
- Guia del parc del Montnegre - Corredor
- Guia de la Serralada Litoral i Marina
- I Trobada d'estudiosos de Sant Llorenç
- II Trobada d'estudiosos de Sant Llorenç
- III Trobada d'estudiosos de Sant Llorenç
- IV Trobada d'estudiosos de Sant Llorenç
- V Trobada d'estudiosos de Sant Llorenç
- Estudi evolució preu del sòl a Sant Llorenç
- Mapa CET
- Mapa "els 3 monts"
- Mapa Alpina de Sant Llorenç del Munt i l'Obac
- Tines a les valls del Montcau
- CD: un passeig per Sant Llorenç
- Topònims de Sant Llorenç
- Mapa de vegetació

- Póster orquídiies
- La Mola. Resum històric

L'Oficina Tècnica de Parcs Naturals edita un Butlletí digital setmanal que fa arribar a diferents entitats i persones per a explicar el seu funcionament i les seves possibilitats d'oci i gaudi.

Des del Servei de Medi Ambient de l'**Ajuntament de Terrassa** s'edita el butlletí Voltant pel Parc, que informa d'activitats , de llocs d'interès i d'altres informacions.

Turisme Terrassa té fulletons de promoció dels productes turístics de la ciutat (vegeu apartat capítol 6 de la Diagnosi).

El **Consorci de Turisme del Vallès Occidental**, d'acord amb els seus objectius per a la promoció i difusió del turisme a la comarca posa a disposició del visitant les següents publicacions i fulletons que es poden trobar a les oficines de promoció turística dels municipis del Vallès:

- Els Camins de l'Alba. De Sant Llorenç del Munt a Collserola. Editorial Alpina
- Itineraris Culturals al Vallès Occidental
- Turisme Actiu al Vallès Occidental
- Llocs amb encant i festes úniques al VallèsOccidental
- Guia de fires del Vallès Occidental
- Turisme de Reunions al Vallès Occidental

Matadepera ha editat una Guia de Recursos Turístics del Municipi on es fa un recull dels recursos patrimonials naturals, arquitectònics, els principals llocs d'interès, i establiments turístics del municipi.

5.2 Idiomes en què s'ofereix la informació

El principal idioma de totes les publicacions editades és el català ja que la majoria de visitants del parc natural són de Catalunya. Existeix un fulletó amb les principals recomanacions i normativa del parc natural disponible en català i castellà i el fulletó amb informació general sobre el parc, amb un mapa de situació dels equipaments i serveis està disponible en català, castellà, anglès, francès i alemany.

A la pàgina web del parc natural hi ha la possibilitat de visualitzar la informació en català i castellà.

5.3 Indrets on es facilita la informació

La informació presencial al visitant es pot realitzar de forma global, amb infraestructures i materials a través dels centres i punts d'informació del parc (vegeu apartat 3.3 de la Diagnosi), o de forma personalitzada, a través d'informadors mòbils (Dispositiu d'Informació Personalitzada.)

Cada any el parc natural, en col·laboració amb els diferents ajuntaments del parc posa en marxa el Dispositiu d'Informació Personalitzada que consisteix a distribuir, en determinats punts del parc, un conjunt de persones que tenen com a objectiu principal l'atenció personalitzada al públic visitant. Aquest dispositiu permet ordenar i atendre les demandes que es produeixen en els períodes i zones de major afluència de visitants a més a més d'ordenar el flux de visitants garantint l'equilibri necessari entre l'ús públic i la preservació dels valors característics de l'espai natural protegit.

El Pla d'Informació s'articula a través de convenis entre la Diputació de Barcelona i els ajuntaments implicats essent responsabilitat de la Diputació la direcció tècnica, la supervisió i l'aportació del capital i l'ajuntament que és el que facilita la contractació del personal a temps parcial i horari reduït.

Aquest pla d'informació s'inicià l'any 1993 al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac i actualment compta amb 12 punts d'informació situats als principals accessos al parc, als principals aparcaments i equipaments d'ús públic i en general a les zones d'interès pel públic visitant. En els últims anys s'ha introduït la possibilitat de dotar a l'informador d'una certa mobilitat de manera que segons el punt horari canvia de zona per abastar una àrea d'informació més extensa.

L'informador treballa la majoria de caps de setmana i festius de l'any, excepte els mesos de gener i agost, de 9 a 14 h o de 10 a 15 h, segons els punts prèviament determinats.

Les funcions bàsiques que ha de realitzar l'informador són les següents:

- Acollir el públic visitant, tot facilitant-los informació de les activitats que poden realitzar
- Contribuir a l'ordenació de l'accés al parc, donant un servei de qualitat
- En alguns indrets realitzen regulació de l'accés en períodes de màxima freqüentació
- Lliurar publicacions informatives en mà
- Respondre a les demandes directes
- Recollir informació sobre el nombre de vehicles estacionats
- Realitzar enquestes als visitants, i altres tasques vinculades amb la relació visitant/parc

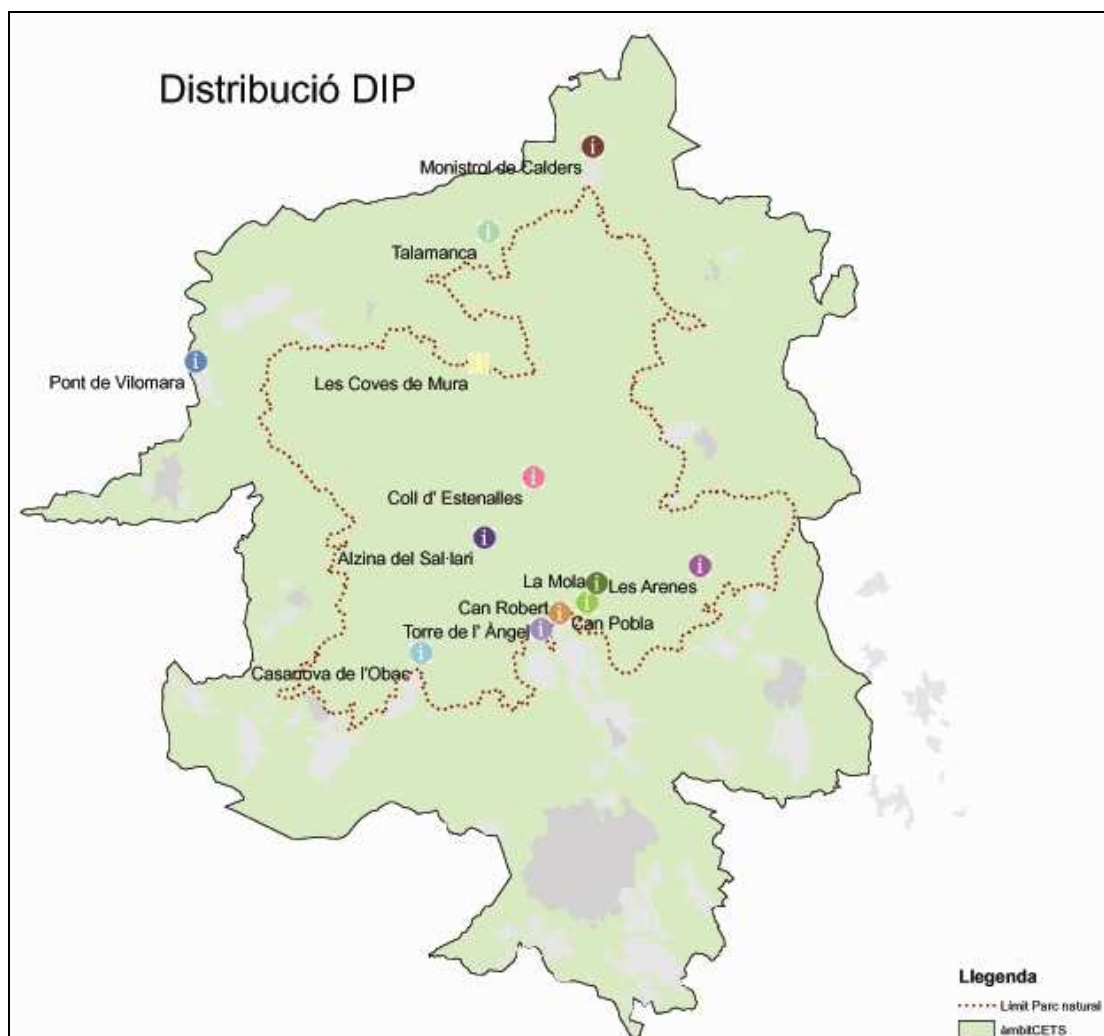

Figura 18. Distribució del personal del Pla d'Informació

6 PRODUCTES TURÍSTICS:

6.1. Productes turístics

“els 3 monts”

La ruta turística “els 3 monts” uneix les zones naturals del Montseny, Sant Llorenç del Munt i l'Obac, el Montcau i la muntanya de Montserrat, passant per tres comarques, Vallès Oriental, Vallès Occidental i Bages, i per 28 municipis.

La creació de la ruta és una iniciativa del Consorci de Turisme del Vallès Occidental, el Consorci de Turisme del Vallès Oriental, el Consorci per a la Promoció Turística de les Valls del Montcau, el Consorci de Formació i Iniciatives Bages Sud i el Patronat de la Muntanya de Montserrat.

El projecte es basa en l'adequació ecoturística d'un itinerari que uneix el Montseny amb Montserrat passant per Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Aquest trajecte suposa una veritable oportunitat per a desenvolupar una estratègia de protecció del paisatge a l'entorn d'activitats de turisme sostenible. Es una ocasió per articular activitats econòmiques al seu entorn que permetin protegir el patrimoni natural, històric i arquitectònic del territori. Aquest projecte té l'objectiu de crear un producte turístic que rearticuli les relacions entre nuclis de població, paisatge i activitat econòmica dins d'una infraestructura verda.

La ruta consta d'un itinerari principal de 106,50 kms de longitud dividit en 6 etapes (IP) i 9 itineraris circulars (PTSEN) que sumen 326 kms. Els treballs que aquest projecte contempla es divideixen en tres capítols principals: senyalització, equipaments i arranjaments del camí.

El juny de 2006 les entitats participants van formalitzar el seu compromís amb la signatura d'una declaració de principis a la seu del Consell Comarcal del Vallès Occidental. Una vegada conclosa la primera fase del projecte, consistent en el treball de camp i el disseny de la proposta, es va signar un conveni per desenvolupar la segona fase entre les cinc entitats participants: el projecte executiu de senyalització i la creació del logo i la marca.

L'1 de febrer de 2007 es va iniciar la tercera fase amb la signatura d'un altre conveni amb els objectius següents: executar la senyalització de tota la ruta principal, editar la topogua de l'itinerari principal d'“els 3 monts”, crear el web d'“els 3 monts”, editar un tríptic divulgatiu del projecte en quatre idiomes -castellà, anglès, francès i alemany-, per tal de poder promocionar el producte a les fires internacionals i, finalment, redactar un pla de dinamització turística d'“els 3 monts”.

En data 21 de desembre de 2007 es va signar un conveni de col·laboració per a la cooperació turística per al desenvolupament del Pla de Foment “els 3 monts” entre el Departament d'Innovació Universitats i Empresa i el Consorci de Turisme del Vallès Occidental, fixant el marc d'actuacions d'inversió, promoció i dinamització de la ruta.

En data 3 de març de 2008 es va signar un conveni de col·laboració per a la gestió del Pla de Foment “els 3 monts” entre el Consorci de Turisme del Vallès Occidental i el Consorci de Turisme del Vallès Oriental, Consorci de Formació i Iniciatives del Bages sud, Consorci de Promoció Turística de les Valls del Montcau i el Patronat de la Muntanya de Montserrat, establint el marc de les relacions i compromisos entre les cinc parts signants per a la col·laboració en la gestió del Pla de Foment Turístic “els 3 monts”.

Objectius:

- Ordenar i integrar el desenvolupament turístic d'acord amb les capacitats, potencialitats i la planificació del territori
- Incrementar la competitivitat del sector turístic mitjançant la millora de la qualitat i la innovació tecnològica
- Augmentar la qualitat i la diversitat de l'oferta turística mitjançant la millora contínua, la reinversió, la consolidació i la diversificació de productes i una política integral de promoció.
- Posicionar el territori com una marca turística “els 3 monts” que sigui reconeguda pels seus valors específics i singulars.
- Potenciar la qualitat de la formació especialitzada i la seva adaptació al mercat i fomentar la qualitat dels llocs de treball del sector.
- Impulsar un model de turisme que sigui ambientalment sostenible
- Fomentar la sensibilització de la importància del turisme pel reequilibri territorial i els seus efectes als ciutadans i altres sectors econòmics.
- Generar noves fórmules per atendre les necessitats de finançament pròpies de les destinacions turístiques
- Normalitzar un marc normatiu de qualitat del sector per garantir la seva eficiència.

Actuacions:

- Adequació i millora de l'IP i els PTSEN's: equipaments, disseny PTSEN's i aparcaments.
- Execució Centre d'Interpretació de Mura
- Sensibilització i comunicació dels agents socials: workshops i catàleg de serveis
- Accions de comunicació
- Millora web
- Formació i qualitat

Turisme eqüestre

El Consorci de turisme del Vallès Occidental, l'any 2007 es va realitzar l'Estudi del Turisme Eqüestre al Vallès Occidental, del qual en va sorgir la idea de dissenyar una ruta pensada per a fer en cavall i que tingués en compte les característiques i els usos de camins, les necessitats d'infraestructures i equipaments que permetessin l'adaptabilitat dels camins a la pràctica del turisme eqüestre, i que tingués en compte la importància de la sostenibilitat, la biodiversitat de races equines i el patrimoni cultural i natural de les zones per on transcorre la ruta, per donar valor afegit al producte turístic.

Durant l'any 2008 es va presentar el projecte "Equustur-SUDOE", i es va atorgar una subvenció del PUOSC per al disseny de la ruta.

Objectius:

- Fomentar la cooperació entre empreses i agents de la comarca.
- Fomentar la col·laboració intermunicipal i supramunicipal, per a la creació d'oferta turística conjunta
- Consolidar els productes de turisme actiu, basats sobretot en productes de turisme eqüestre, turisme familiar i turisme senderista

Turisme familiar

La comarca del Vallès Occidental té un llegat important de mites i llegendes que es poden relacionar directament amb el patrimoni material. L'any 2008 es va elaborar un recull del patrimoni intangible i es van elaborar 23 rutes per tota la comarca, pensades per a un públic familiar. Les llegendes i els mites poden ser un fil conductor per a constituir un producte que uneixi varis recursos o indrets.

Objectius:

- Fomentar la col·laboració intermunicipal i supramunicipal, per a la creació d'oferta turística conjunta
- Consolidar els productes de turisme actiu

Actuacions:

- Edició de les 20 rutes familiars a Camins de l'Alba de l'Editorial Alpina
- Edició de Llegendes i Mites del Vallès Occidental per l'Editorial El Farell
- Dinamització al web dels intangibles i les rutes familiars

- Turisme de Reunions

Un dels projectes impulsats pel Consorci de Turisme del Vallès Occidental és la dinamització de les empreses que treballen en el sector del turisme de negocis a la comarca (hotels, espais singulars, càterings, serveis d'hostesses, serveis de transport, empreses de coaching, empreses d'activitats *after the meeting*, etc.). L'objectiu principal del Consorci és ser el punt de trobada de l'oferta i la demanda.

Dins d'aquest marc de treball s'organitzarà la fira TURISWORK, la Fira Professional d'Incentius i Reunions per a Empreses que es va celebrar a Fira Sabadell els dies 12, 13 i 14 de març de 2009. Organitzada per Fira Sabadell amb la col·laboració del Consorci de Turisme del Vallès Occidental i l'Ajuntament de Sabadell, Turiswork és un punt de trobada d'empreses, entitats i professionals implicats en un sector en expansió. Sabadell, el Vallès Occidental i tot Catalunya disposen d'un potent teixit empresarial interessat en el turisme de negocis, reunions i incentius per a empreses, així com d'una important oferta de serveis dins d'aquest sector. Dins el marc de la Fira, el Consorci de Turisme organitza unes Jornades Tècniques per a professionals i els Premis Reunits del Vallès Occidental:

Objectius:

- Consolidar una xarxa d'infraestructures i serveis turístics que treballin per a la creació d'oferta turística vinculada al turisme de reunions i de negocis
- Garantir la competitivitat empresarial
- Fomentar la cooperació entre empreses i agents de la comarca
- Fomentar la col·laboració intermunicipal i supramunicipal, per a la creació d'oferta turística conjunta
- Donar a conèixer a nivell comarcal la oferta de turisme del Vallès Occidental
- Promoure la presència activa de la comarca en els mercats turístics corresponents

Actuacions:

- Workshop intern
- Workshop comarcal
- Col·laboració i participació a la Fira Turiswork
- Organització de les Jornades Tècniques
- Organització dels Premis a la Innovació Turística

7 FORMACIÓ

7.1. Programes de formació per al personal del parc

La Diputació de Barcelona compta amb el Pla de Formació, que té per objectiu la formació i l'ampliació de coneixements dels seus treballadors. El pla de formació es biennal i conté les necessitats formatives específiques en l'àmbit de la gestió dels espais naturals.

Sobre formació respecte els coneixements del parc cal destacar que anualment s'organitza el curs bàsic d'atenció al públic per a informadors de la Xarxa de Parcs Naturals. Aquest curs consisteix en tres sessions, dues adreçades a la comunicació i atenció al públic i una sessió adreçada a ampliar els coneixements sobre el parc naturals, nocions sobre el pla especial i àmbit normatiu, oferta d'equipaments i serveis, el medi natural, el paisatge i el patrimoni cultural. Aquest curs s'adreça al personal del pla d'informació del parc i al personal d'atenció al públic dels equipaments del parc, ja siguin gestionats de forma directa o indirecta mitjançant una concessió administrativa o conveni.

7.2. Programes culturals i d'educació ambiental

“Viu el parc”

És un programa d'activitats culturals que es duu a terme al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac en col·laboració amb el Servei de Cultura de la Diputació de Barcelona i les regidories de cultura dels 12 municipis del parc.

El programa ofereix una sèrie d'activitats plàstiques, escèniques, musicals, literàries, folklòriques i de difusió del patrimoni natural i cultural, que es duen a terme tant a l'interior dels parcs com en els municipis que tenen el seu terme municipal dins dels límits de l'espai protegit, per tant, en tot l'àmbit de la CETS. El programa inclou en cada edició un apartat específic adreçat als escolars de 5è de primària dels municipis del parc, amb activitat a les escoles i una festa final al coll d'Estenalles.

El programa es divideix en tres apartats ben diferenciats: els actes centrals, les activitats als municipis i el programa escolar.

Dins els actes centrals destaca la **Matinal al Parc** que té lloc el primer cap de setmana de maig al coll d'Estenalles, consisteix en jocs de descoberta de l'entorn, de tallers de pintura i creació adreçades a públic familiar. La **Nit d'Estels** que es realitza una nit del mes de juliol

per tal d'aproximar el món de l'astronomia i les estrelles al públic visitant a través de l'observació del cel a ull nu i amb telescopi i situar les principals constel·lacions.

Respecte les activitats als municipis dutes a terme l'any 2009, es resumeixen en la següent taula:

DATA	MUNICIPI	LLOC	ACTE	NÚM. ASSISTENTS
25/04/09	El Pont de Vilomara i Rocafort	Pça Ajuntament	Sardanes	62
26/04/09	El Pont de Vilomara i Rocafort	Centre cívic	Teatre	60
26/04/09	El Pont de Vilomara i Rocafort		V caminada Popular	365
26/04/09	Mura	Carrer	Fira d'artesans	300
26/04/09	Mura	Església	Missa d'honor a Sant Marc	
01/05/09	Sant Vicenç de Castellet	Vallhonesta	Aplec de Vallhonesta	500
02/05/09	El Pont de Vilomara i Rocafort	Sala Carles Cases	Música	72
03/05/09	Mura	Coll d'Estenalles	Matinal al parc	500
08/05/09	Sant Llorenç Savall	CEIP Llorenç Gras	Conferència: com es fa la meteo a TV	60
9/05/09	Rellinars	CEIP Rellinars	Taller i teatre	110
09/05/09	Matadepera	Pl. Cal Baldiró	Festa del Reciclatge	150
10/05/09	Sant Llorenç Savall	Pg de la Rectoria	Fira de Sant Ponç	150
15/05/09	Monistrol de Calders	Escola l'Esqueix	Jornades de Medi Ambient	

16/05/09	Monistrol de Calders	Escola l'Esqueix	Taller i música	120
16/05/09	Sant Vicenç de Castellet	Vallhonesta	Concert de música tradicional	125
23/05/09	Vacarisses	Festa major petita	Fira d'artesans	250
17/05/09	Granera	Carrer	6a Fira d'artesanía	800
17/05/09	Monistrol de Calders	Bar del centre recreatiu municipal	Humor sostenible	
23/05/09	Castellar del Vallès	AE les Arenes	6ª Festa del Riu	150
24/05/09	Castellar del Vallès	Centre Excursionista	Conferència: Islandia, l'Europa desconeguda	70
24/05/09	Sant Llorenç Savall	El Marquet de les Roques	Poesia als parcs	35
30/05/09	Vacarisses	Casanova de l'Obac	Nit d'Estels	140
31/05/09	Talamanca	Festa del Terme		120
1/06/09 - 07/06/09	Terrassa		XVIII Setmana del Medi Ambient	12000

Taula 14. Activitats als municipis relacionades amb el Viu al parc, 2009

Respecte el programa adreçat als escolars, vegeu-ne la descripció a continuació.

Programa “Coneguem els nostres parcs”

Des de l'any 1984 la Diputació de Barcelona a través de l'Àrea d'Espais Naturals realitza el programa “Coneguem els nostres parcs”, és un programa d'educació ambiental destinat a promoure el coneixement dels espais naturals entre els docents i els escolars de la província de Barcelona. Està adreçat als alumnes de 6è de primària i consta de dues fases que tenen lloc en dos dies diferents: una sessió de treball a l'escola i una visita al parc. La filosofia del programa és sensibilitzar els participants sobre el valor social i ecològic dels espais naturals,

DIAGNOSI

en els quals es duu a terme una gestió activa de conservació que cerca l'equilibri entre el manteniment dels ecosistemes, el desenvolupament socioeconòmic de la població i l'ús públic de l'espai. L'activitat s'adapta plenament als objectius curriculars previstos per al nivell.

Es fan les visites al coll d'Estenalles i a l'Obac. Tant la gestió del programa com la seva realització, per part d'educadors/es ambientals (monitors/es i guies de natura) és gestionat mitjançant contractació externa de diferents empreses.

MUNICIPI D'ORIGEN	NÚM. ALUMNES	NÚM. ESCOLES	NÚM. AULES
Alella	56	1	2
Molins de Rei	157	6	6
Olèrdola	43	2	2
Pallejà	75	3	3
Sabadell	596	18	26
Sant Andreu de la Barca	218	5	9
Sant Climent de Llobregat	12	1	1
Sant Joan Despí	162	6	8
Sant Vicenç dels Horts	178	6	8
Santa Eulàlia de Ronçana	47	1	2
Súria	43	2	2
Terrassa	183	5	7
Total	1.770	56	76

Taula 15. Escolars al Programa "Coneguem els nostres parcs" Font: Memòria del parc, 2007

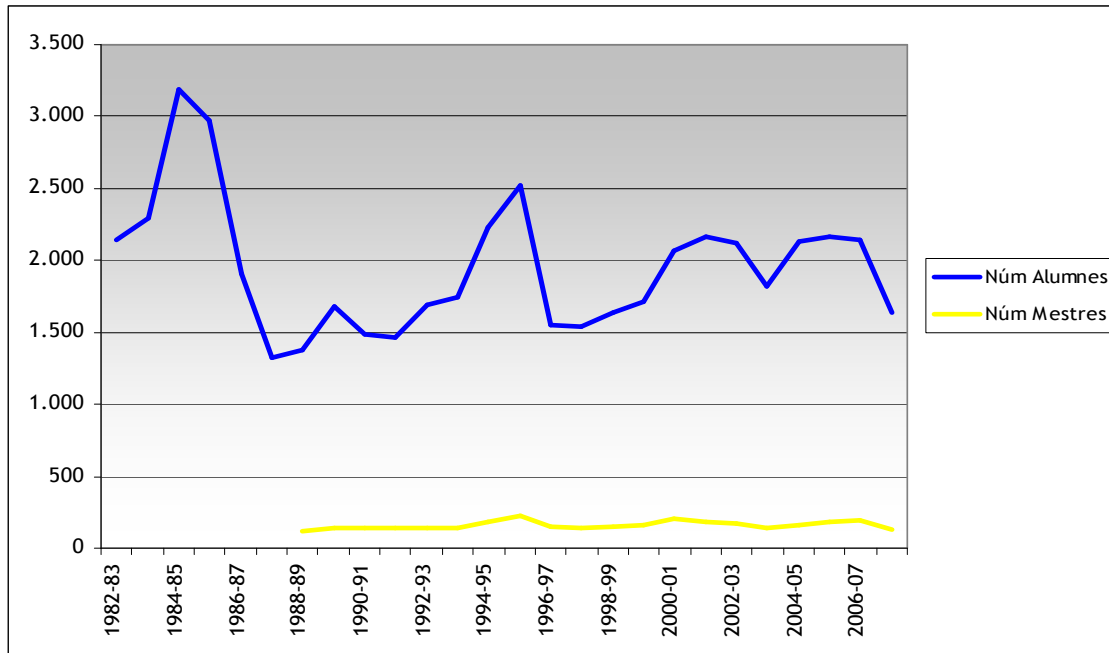

Figura 19. Núm. alumnes i mestres al Programa "Coneguem els nostres parcs" Font: Memòria del parc, 2008

La Poesia als parcs

El programa poètic 'La Poesia als parcs' va néixer l'any 2005 amb l'objectiu d'apropar la manifestació poètica als espais protegits. Els objectius principals del programa, que es conforma com una ruta literària que va viatjant per diferents indrets emblemàtics dels parcs de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona, vol difondre l'expressió poètica dels poetes de l'entorn de cada Parc i valoritzar els espais protegits com indrets idonis per a l'expressió literària. La idea inicial va sorgir dels gestors de l'equipament de Vallgrassa, Centre Experimental de les Arts (al Parc del Garraf). Té lloc a nou espais protegits de la Xarxa de Parcs Naturals (Sant Llorenç de Munt i l'Obac -on sempre comença-, Serralada Litoral, Montseny, Montesquiú, Olèrdola, Montnegre i el Corredor, Guàrdies-Savassona, Foix i Garraf; on sempre acaba), a més de dos actes que surten del nostre àmbit territorial per anar a Itàlia, concretament a l'Alguer (Sardenya) i a Monte Soratte (Sant'Oreste, Roma). En la seva realització, es compta amb el suport de la Institució de les Lletres Catalanes, de la Generalitat de Catalunya, que assumeix el cost de les actuacions dels diferents poetes en els actes que es fan a Catalunya. El cicle està coordinat pels poetes Carles Hac Mor i Ester Xargay. Els dos primers anys, ho fou pel poeta i editor Antoni Clapés.

7.3. Activitats d'educació ambiental i visites guiades al parc

Al marge de les activitats d'educació ambiental adreçades a escolars i promogudes pel parc natural, són diverses les escoles que visiten el parc per tal de desenvolupar-hi activitats d'educació ambiental i de coneixement del parc contractant, pel seu propi compte, empreses dedicades a aquesta tipologia d'activitats.

Al coll d'Estenalles és un dels punts de la zona central del parc on les escoles aprofiten per realitzar activitats en el medi natural. L'exposició i audiovisual són vistos per la majoria de grups i aprofiten els entorns del coll d'Estenalles, La Mata i el Montcau per tractar temes relacionats amb el patrimoni natural i cultural de l'espai. La relació d'escoles que passen pel coll d'Estenalles es presenta a continuació,

	NÚM. ESCOLES SENSE SERVEI DE GUIES		NÚM. ESCOLES AMB SERVEI DE GUIES	
	Escoles	Persones	Escoles	Persones
2009	85	6876	53	2999
2008	24	1316	26	1589
2007	31	2046	38	2234
2006	52	3395	45	2431
2005	86	4444	54	3406
2004	39	2005	35	2057
2003	39	2278	42	4982
2002	70	3425	45	2138

Taula 16. Visita escoles al coll d'Estenalles

A la Casanova de l'Obac es realitzen activitats pedagògiques que pretenen donar a conèixer la diversitat biològica i la riquesa patrimonial i cultural dels seus entorns i la relació de les persones amb el medi. Hi ha diferents tipus d'activitats d'educació ambiental, que varien en funció del públic a qui s'adreça. Es realitzen activitats d'educació ambiental adreçades a públic escolar des de l'educació infantil, primària i secundària i els mòduls professionals. On les activitats s'estructuren en unitats didàctiques. Un segon apartat es dirigeixen a casals d'estiu i grups amb voluntat educadors on el treball de coneixement del medi compren una dinàmica més de lleure. Finalment hi ha les activitats que es dirigeixen el públic en general, a Esplais, AMPES, centres cívics, associacions.

El nombre de visitants per a l'any 2009 d'aquestes activitats és el següent:

				NÚM. PARTICIPANTS
Àmbit educatiu	escolar i lleure	Formació reglada		7178
		Formació no reglada (casals d'estiu...)		614
Àmbit ciutadà		Activitats per al públic general		194

Taula 17. Activitats d'educació ambiental a la Casanova de l'Obac

NOM EMPRESA / ENTITAT	PÚBLIC DESTINATARI	ACTIVITATS / ITINERARIS REALITZATS
Agrupació Ripollet Natura	Escolars	Riu Ripoll (les Arenes i Font del Llor)
Alegret	Primària	Coll d'Estenalles
Camp d'aprenentatge del Bages	Primària i secundària	Coll d'Estenalles i Mura
ECOIMA	Escolars	Coll d'Estenalles
Emocions	Escolars	Itineraris combinats amb activitats esportives
EAA	Adults	Itinerari lliure
Itineraris Pedagògics	Escolars	Montcau, Vall d'Horta i Vall de Mur
Rodabosc	Primària i secundària	Itinerari lliure
Escola de natura i formació de la Muntada	Primària i secundària	A la Vall d'Horta
CIMA	Escolars i públic adult	A la casanova de l'Obac
Consell Local de Medi Ambient de Matadepera	Escolars i públic general del municipi	Visites guiades al jardí botànic i itineraris guiats pel municipi al massís de Sant Llorenç del Munt
Arqueolític	Escoles i casals d'estiu	A l'era de la Mata. Relacionades amb el patrimoni històric del parc.

Taula 18. Empreses de guies

ITINERARIS GUIATS

Centre d'Informació Monestir de Sant Llorenç del Munt	Visites guiades al monestir de Sant Llorenç del Munt
Centre d'Informació Pont de Vilomara. RODABOSC	Itinerari cultural de les Tines
Centre d'Informació de Mura. PELS CAMINS DEL BAGES	Visita guiada a les Coves de Mura Visita guiada al poble medieval de Mura
Punt d'Informació de Talamanca	Visita guiada a la Riera de Talamanca
Casanova de l'Obac, CIMA	Història de l'Obac La Ruta dels Bandolers

Taula 19. Relació dels itineraris guiats al parc natural

Turisme Terrassa en col·laboració amb la Delegació de Turisme de la Diputació de Barcelona promou una sèrie d'itineraris guiats pel parc natural amb el BusParc. El guiatge el realitza una empresa contractada per a aquest programa, que consisteix en 8 excursions guiades que tenen lloc els caps de setmana entre l'abril i el novembre excepte el mes d'agost. A l'any 2009 hi hagut 122 visitants.

7.4. Altres activitats de coneixement del medi i l'entorn

Al Centre de Documentació del Parc a més de la seva funció de facilitar material documental i bibliogràfic, també promou aspectes formatius i educatius, per tant, també faria la funció de centre d'educació ambiental per mitjà del Centre de Documentació i Educació Ambiental CDEA.

Cal esmentar també el Programa Integrat d'Educació Ambiental de l'Ajuntament de Terrassa, amb diferents activitats per a treballar els diferents aspectes i coneixement del Parc: Vegetació, Geologia, Història, Fauna... Es realitza durant tot l'any de setembre a Juny dirigit a tot l'àmbit educatiu i a les entitats ciutadanes.

Per altra banda, l'Ajuntament de Terrassa organitza també la Setmana del Medi Ambient, que es realitza la tercera setmana del mes de maig també realitza activitats de coneixement i formació del Parc, dirigit al públic general.

A les Refardes, finca propietat de la Diputació de Barcelona s'hi realitzen jornades i tallers relacionats amb la agroecologia i les energies renovables. Són organitzades per GAIADIA una

DIAGNOSI

entitat que pretén conscienciar, potenciar i normalitzar l'ús d'energies socialment i ecològicament sostenibles; i treballar per a la biodiversitat amb l'impuls de la producció i el consum de varietats locals mitjançant un model agroecològic.

S'organitzen jornades de transferència tecnològica sobre eficiència energètica i desenvolupament sostenible, tallers pràctics i visites guiades a la finca i les instal·lacions.

Es realitzen cursos de com guardar llavors i d'horta ecològica que s'ofereixen a diferents institucions i municipis, jornades de transferència de coneixement d'aquestes varietats, visites guiades i tallers pràctics, tastos de verdures de les diferents varietats locals, venda directa de llavors i verdures d'aquestes varietats locals, antigues o tradicionals de producció ecològica a Fires i Mercats, restaurants, botigues i cooperatives de pobles propers.

8 IMPACTES DEL TURISME SOBRE L'ECONOMIA I LA QUALITAT DE VIDA LOCAL

8.1. Descripció socioeconòmica de la població local

La perifèria septentrional del parc va viure durant els anys 60 i 70 un procés de despoblament dels seus nuclis rurals i de creixement demogràfic dels industrials. El procés d'abandonament de les zones més elevades i el retrocés demogràfic provocat per la crisi del tèxtil i del sector agrícola-ramader posaren de manifest la necessitat de trobar noves sortides ocupacionals per als habitants d'aquest territori.

Actualment, la regressió demogràfica de les parts altes es veu compensada per l'increment del nombre d'habitants a les urbanitzacions de les planes, a causa de la conversió de segones residències a primeres (vegeu apartat 0.5 de la Diagnosi).

Per tal de quantificar l'activitat econòmica s'exposa la renda bruta familiar disponible (RBFD), que mesura els ingressos disponibles dels residents d'un territori per destinar-los al consum o a l'estalvi. Aquesta renda depèn dels ingressos directament vinculats a la retribució per la seva aportació a l'activitat productiva així com l'activitat de l'administració pública mitjançant els impostos i les prestacions socials.

En els municipis del Parc es pot observar com la majoria estan per sobre la mitjana de la província, i els més elevats són Matadepera, Granera i Talamanca.

Si comparem els municipis de dins el Parc amb els immediatament limítrofes, es pot observar com la mitjana és molt similar, fet que reflexa que o bé la influència del Parc en l'activitat és baixa, o bé que és difícil de identificar-la.

MUNICIPI	RBFD (€)	HABITANTS	RBFD PER HABITANT (€/Hab)
Castellar del Vallès	255.463.966	19475	13.117,53
Granera	1.117.480	76	14.703,68
Matadepera	158.927.399	7711	20.610,48
Monistrol de Calders	8.679.084	657	13.210,17
Mura	2.800.557	212	13.210,17
El Pont de Vilomara i Rocafort	39.524.841	2992	13.210,17
Rellinars	5.892.308	572	10.301,24
Sant Llorenç Savall	22.765.735	2210	10.301,24
Sant Vicenç de Castellet	87.840.833	7532	11.662,35
Talamanca	1.505.960	113	13.327,08
Terrassa	2.155.548.720	189212	11.392,24

Vacarisses	40.494.164	3931	10.301,24
Província de Barcelona	66.935.072.673	4628277	14.462,20
Mitjana municipis Parc			12.945,63
Mitjana municipis corona Parc (*)			12.494,46

Taula 20. Renda Bruta Familiar Disponible per habitant. 2004

Font: Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Diputació de Barcelona

* Calders, Caldes de Montbui, Castellcir, Castellgalí, Castellterçol, Esparreguera, Gallifa, Manresa, Monistrol de Montserrat, Navarces, Olesa de Montserrat, Rubí, Sabadell, Sant Fruitós de Bages, Sant Quirze del Vallès, Sentmenat, Ullastrell, Vacarisses, Viladecavalls.

Pel que fa a les branques econòmiques predominants, segons les dades obtingudes a partir del Servei d'Informació Econòmica Municipal, l'activitat econòmica dels municipis que formen part del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, gira entorn els sectors serveis, essent la indústria el segon sector amb més percentatge de població ocupada.

ÀMBIT	AGRICULTURA	INDÚSTRIA	CONSTRUCCIÓ	SERVEIS	TOTAL
Mitjana Parc	1,7%	33,7%	11,1%	53,5%	96.980

Taula 21. Població ocupada per sectors econòmics, 2001.

Font: Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Diputació de Barcelona

El Parc pot influenciar en totes les branques de l'economia, però es creu que la més important és la del sector serveis, en especial als serveis turístics, i a través del suport també pot reforçar activitats del sector primari. La construcció pot ser més polèmica, doncs les urbanitzacions existents en els límits del Parc, sobretot en la part sud, són fruit, en part, de la tranquil·litat i el paisatge que ofereix el propi Parc. Aquest fet, que no és positiu ambientalment, sí que es pot veure reflexat positivament en l'economia.

Entre la població ocupada per sectors destaca el sector serveis. Pel que fa el sector primari únicament pren importància en els municipis de Granera (amb un 8,1% de la població ocupada), Mura (2,0%) i Talamanca (3,8%).

Si la informació s'analitza per comarques es pot observar com el sector serveis és més important a la regió del Vallès que a la del Bages, on és més alta la indústria. Aquest fet és degut a la tradició industrial de l'eix del Llobregat.

COMARCA	MUNICIPI	Agricultura (%)	Indústria (%)	Construcció (%)	Serveis (%)	TOTAL
Vallès Occidental	Castellar del Vallès	0,8	33,7	9,9	55,6	8.671
	Matadepera	0,9	23	6,3	69,8	3.270
	Rellinars	0,0	31,7	15,5	52,8	161
	Sant Llorenç Savall	0,8	38,7	10,6	49,9	755
	Terrassa	0,5	31,7	10,1	57,8	78.005
	Vacarisses	0,5	33,5	11,3	54,7	1.542
	Comarca dins Parc	0,6	32,1	10,6	56,8	92.404
Vallès Oriental	Granera	8,1	35,1	0,0	56,8	37
Bages	Monistrol de Calders	1,7	52,2	13,5	32,5	289
	Mura	2,0	24,8	17,8	55,4	101
	Pont de Vilomara i Rocafort	0,6	38,4	18,7	42,4	1.217
	Sant Vicenç de Castellet	0,6	36,5	14,3	48,5	2.879
	Talamanca	3,8	24,5	5,7	66,0	53
	Comarca dins Parc	1,7	35,3	14,0	49,0	4539,0
Parc	Mitjana	1,69	33,65	11,14	53,52	96.980

Taula 22. Població ocupada per sectors econòmics, 2001

Font: Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Diputació de Barcelona

Les dades de la població ocupada per sectors d'activitat es corresponen amb les dades de l'atur representades en la taula següent.

MUNICIPI	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Sense ocupació anterior
Castellar del Vallès	0%	38%	8%	50%	4%
Granera	0%	0%	0%	0%	0%
Matadepera	1%	20%	6%	67%	6%
Monistrol de Calders	0%	69%	8%	23%	0%
Pont de Vilomara	1%	41%	10%	44%	4%
Rellinars	0%	44%	6%	50%	0%
Sant Llorenç Savall	0%	38%	11%	47%	4%
Sant Vicenç de Castellet	0%	43%	9%	46%	2%
Talamanca	0%	0%	0%	100%	0%
Terrassa	0%	33%	12%	49%	6%
Vacarisses	1%	32%	8%	57%	2%
Parc	0,4%	34,3%	10,2%	48,8%	6,3%

Taula 23. Percentatge d'atur per municipi del parc natural, any 2005

Font: Institut d'Estadística de Catalunya i Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Diputació de Barcelona

El major percentatge d'atur es presenta en el sector serveis, a excepció de Monistrol de Calders, on el major percentatge d'atur es presenta en el sector indústria, fet que es correspon amb un major percentatge de la població dedicada al sector indústria.

8.2. Mecanismes de comunicació amb la població local

Hi ha diferents mecanismes de comunicació amb la població local. Per la seva especificitat, destaquem el butlletí trimestral "Voltant pel parc" que edita el CDEA, Centre de Documentació i Educació Ambiental de l'Ajuntament de Terrassa conjuntament amb la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona.

8.3. Existència de subvencions per a la població local (veure punt 2.5)

L'Oficina Tècnica de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona ofereix ajuts destinats a la millora dels sectors econòmics. Aquesta iniciativa s'adreça als àmbits territorials dels plans especials de protecció dels parcs naturals del Montseny, Montnegre-Corredor, Sant Llorenç del Munt i l'Obac, Garraf i els parcs comarcals d'Olèrdola i de Montesquiu. La finalitat de les subvencions regulades en aquestes bases és el foment de:

- les explotacions forestals.
- les explotacions agrícoles i ramaderes.
- les empreses de serveis.

Vegeu apartat 2.5 de la Diagnosi.

8.4. Implicació de la població local en el turisme

Els municipis del subsistema nord del parc, sobretot Mura, Talamanca, Monistrol de Calders hi ha establiments turístics, sobretot restaurants que sí que implica la població local, mentre que als municipis del subsistema sud no tenen aquesta repercussió turística.

8.5. Promoció de productes locals

La promoció dels productes locals té lloc sobretot als municipis del subsistema nord del parc, destaca l'organització de fires d'artesans als municipis de Granera, Mura i Vacarisses en el marc del programa Viu el Parc (vegeu apartat 5.5 de la Diagnosi).

A **Mura** hi ha diferents botigues d'artesans que venen productes locals, convé destacar:

- El Retaule, botiga d'antiguitats i coses curioses
- Ceràmica PJ Ribera
- El Molí del Mig
- Museu Puig de la Balma
- El Rebost, productes alimentaris artesans

A **Talamanca**, Ceràmiques les Tines que és un edifici emblemàtic amb tines a l'entrada on vénen productes de ceràmica.

El **Parc a taula** es un programa cultural-gastronòmic, promogut per la Diputació de Barcelona, l'objectiu del qual és donar a conèixer i valorar els productes naturals elaborats i produïts per restaurants, cellers i productors artesans de les poblacions dins l'àmbit del parc on es desenvolupa.

És una proposta que pretén destacar, mitjançant la gastronomia, la viticultura i l'elaboració artesana de productes, els valors naturals, culturals i paisatgístics dels parcs. És per això que els plats recomanats pels restaurants, els cellers que elaboren vins amb denominació d'origen i els artesans que elaboren diversos productes fan referència a aquests espais protegits i a les seves ciutats o pobles i es nodreixen de productes, naturals o d'elaboració artesana, que podem trobar o adquirir en aquestes contrades.

El programa Parc a taula es duu a terme en els Parcs del Garraf-Olèrdola-Foix, el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac i el Parc de la Serralada Litoral.

Al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac el programa es va iniciar l'any 2005 i actualment aplega al voltant de 45 empreses, ha significat un exponent de col·laboració pública/privada pel desenvolupament econòmic i turístic a partir de la identitat del seu paisatge. A partir de l'any 2010 es buscaran sinèrgies de Xarxa amb tots els parcs participants. Es vol contribuir a la relació de col·laboració entre els restaurants, hotels i pensions i allotjaments amb els productors primaris.

Els restaurants adherits al Parc a Taula a l'any 2009 són els següents:

MUNICIPI	NOM DE L'ESTABLIMENT
Matadepera	La Mola
	Can Vinyers
Terrassa	La Terrassa del Museu
Vacarisses	La Pastora
Granera	L'Esclopet
Sant Llorenç Savall	Racó de Can Brossa
Sant Vicenç de Castellet	Les Arrels
	Can Fainé
	Cal Carter
Mura	Cal Carter
	Hostal de Mura
Rellinars	Can Toni
Rocafort	Masia Can Serra
Monistrol de Calders	El Rubell
Talamanca	Cal Ros
Rellinars	Ca la Pepa
Vacarisses	El cingle
Terrassa	Can Salas
Sant Llorenç Savall	Cal Ramon

Taula 24. Restaurants adherits al Parc a taula

Pel que fa als productors adherits al Parc a Taula l'any 2009, són els següents:

MUNICIPI	PRODUCTOR	PRODUCTE
Matadepera	B.mbons	Bombons artesanals
	Can Robert	Mel, plantes
	Cal Trapet	Carn
	Can Pèlacs	Horta, fruita
Castellar del Vallès	Can Bogonyà	Horta i oli
	Can Cadafalch	Carn
	Can Casamada	DO Mongeta del ganxet
Sant Feliu del Racó	Tres Turons SCP	Viver
	Francesc Graells	Apicultor (mel i vi)
Mura	El Molí del Mig	Casa Museu
	El Celler	Botiga d'artesanía i queviures
	La Mata i la Vall	Llavors
	El Retaule	Antiguitats
	Cal Muntada	Forn de pa
	La Tenda	Forn (coques)
	Esther Casas - Ernest	Horta, llavors
Monistrol de Calders	Forn Catot	Pa i reposteria
Sant Llorenç de Savall	Granja la Roca	Ous
	Adrià Garriga	Horta
	El Racó de la Plaça	Embotits
	Pastisseria Domènech	Pastisseria artesanal
Talamanca	Embotits Talamanca - Can Tiberi	Embotits

Taula 25. Productors adherits al Parc a taula

Cuina Vallès és un col·lectiu integrat per nou cuiners de nou restaurants de la comarca, que s'han unit per promocionar la cuina i el territori. És promocionat pel Consorci de Turisme del Vallès Occidental. Els restaurants que conformen aquest col·lectiu dels municipis del parc són: els restaurants Capritx, El Racó d'en Tomàs i la Terrassa del Museu, de Terrassa; el restaurant Garbí de Castellar del Vallès, i Can Vinyers de Matadepera.

Les actuacions del col·lectiu Cuina Vallès tenen com a objectiu:

- Ampliar la oferta turística global i complementària, per tal de convertir el Vallès Occidental en un referent de qualitat gastronòmica i turística.
- Fomentar la cooperació entre empreses i agents de la comarca.
- Donar a conèixer a nivell comarcal la oferta de turisme del Vallès Occidental.
- Consolidar la oferta gastronòmica com un atractiu turístic de la comarca i reforçar el vincle entre territori i gastronomia

8.6. Existència de vinculació i promoció de l'economia tradicional i el turisme

Finques com Les Refardes, amb la seva tasca de recuperació de varietats autòctones i la seva posterior divulgació, la recuperació de les feixes de conreu de les finques de Les Boades, Les cases i els Hostalets del Daví dins d'un programa de recuperació d'espais oberts, altres finques que es conreen com ara La Vall, Matarrodona, El Daví, El Dalmau i El Marquet de les Roques a la Vall d'Horta, La Barata, Can Bufí, Can Pèlacs, amb la seva producció ecològica, Can Garrigosa, aquestes al sector de Matadepera, o la granja d'ous ecològics de la Roca, a Sant Llorenç Savall, i la recent introducció d'un ramat a Matadepera, projecte recolzat per l'ADF local, són a grans trets uns bons exemples de l'activitat agrícola i ramadera a l'àmbit del Parc Natural.

S'ha realitzat una prospecció etnobotànica a la zona del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i la Serra de l'Obac, realitzada per membres de l'Associació de Pagesos del parc natural i coordinat per la Finca de les Refardes. S'ha realitzat una primera etapa de recollida de llavors de cultius hortícoles i el coneixement que hi va associat, amb la finalitat de no deixar perdre aquest patrimoni cultural tan valuós i conèixer quines són aquelles varietats interessants a promoure amb èmfasi. Paral·lelament s'ha treballat per sensibilitzar als restauradors i pagesos de l'existència d'aquestes varietats i de la importància de conservar-les i mantenir-les als horts i als plats.

A l'any 2008, el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac ha comprat drets per poder conrear 4 ha de vinya al Marquet de les Roques. S'ha establert un contracte de masoveria amb el Marquet de les Roques pel conreu d'aquestes hectàrees de vinya.

Relacionat amb la producció vitícola al Parc, hi ha l'empresa 'Viticultors de Mura' que ha posat en conreu antigues vinyes abandonades

Per altra banda, l'ajuntament de Terrassa ha desenvolupat un model de promoció turística a la ciutat proposant a diferents artesans locals la creació d'objectes exclusius de qualitat i disseny, inspirats en el paisatge, els monuments i els edificis característics de la ciutat.

8.7. Estratègies de desenvolupament turístic de l'ajuntament de Terrassa

En matèria de desenvolupament d'estratègies de foment de noves ocupacions en l'àmbit del turisme i sostenibilitat, l'àrea de Turisme de l'ajuntament de Terrassa l'any 2004 va encarregar la redacció del document "Estratègies de desenvolupament turístic a partir del patrimoni cultural a la ciutat de Terrassa" per la promoció del patrimoni Industrial i modernista. Es va crear la Xarxa de Turisme Industrial de Catalunya formada per 21 municipis catalans i Terrassa és la seu de la Xarxa.

L'objectiu principal d'aquest document és aportar els instruments d'anàlisi per a l'elaboració d'un pla d'actuacions que permeti el desenvolupament de l'activitat turística a Terrassa. Es parteix d'una diagnosi dels recursos turístics de la ciutat, un estudi de les característiques en el qual s'han de definir les actuacions que s'han de dur a terme en l'àmbit de l'activitat turística, definir les línies estratègiques i propostes d'actuació que han de permetre assolir els objectius definits en aquest Pla.

Els principals recursos de la ciutat els constitueixen essencialment els recursos culturals de caràcter patrimonial i els esdeveniments. Pel que fa al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac és el primer element d'atracció turística, forma part del paisatge de la ciutat i de la seva identitat. Per aquest motiu i per tal d'incentivar que l'accés al parc natural es realitzi amb transport públic hi ha un servei de microbusos d'accés al parc amb la finalitat que els visitants deixin el cotxe a Terrassa

Una altra iniciativa recollida en aquest document és la creació d'un producte que vinculi l'edifici de la Cartoixa de Vallparadís de Terrassa amb el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, mitjançant la temàtica del drac de Sant Llorenç. Es tracta d'una activitat de caràcter purament lúdica, dirigida a un públic familiar i a través del Servei d'autobusos Bus Parc es vincularia la Cartoixa de Vallparadís amb el parc natural.

9 FLUXOS DE VISITANTS

9.1. Identificació dels principals impactes vinculats al flux de visitants

Erosió i compactació del sòl

Des de l'any 1997 es realitzen estudis periòdics per avaluar l'erosió al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Habitualment l'estudi es porta a terme des del Departament de Geografia de la Universitat de Barcelona. Segons aquests estudis, la major taxa d'erosió correspon als camins, seguit del pedregam, especialment en les vessants, mentre que al bosc no hi ha gairebé erosió. El seu àmbit d'estudi són diverses parcel·les en espai boscós, pedregam, espai de bosc mixt amb arbust i els camins de la pujada al Montcau, el camí ral, camí del coll de la descàrrega i camí del Troncó.

En els camins, els trets principals dels agents erosius predominants són un mecanisme lent degut al pas de vianants i bicicletes i un mecanisme ràpid degut a la circulació violenta d'aigua d'escolament que circula pels camins.

Igualment en les vessants es posa de manifest que les pluges torrencials són el principal causant de l'erosió, però cal destacar les fonts de sediment que representen les cicatrius de les carreteres, especialment la que va del Coll d'Estenalles al Coll d'Eres i també els camins que travessen vessants amb afloraments rocosos.

A més de l'erosió els efectes del trepig sobre el sòl són la pèrdua de matèria orgànica, la reducció de la capacitat d'infiltració, l'alteració de l'humitat i la composició fisicoquímica, així com la fauna edàfica. Totes aquestes variants tenen com a conseqüència l'augment de l'escorrentia. Aquesta afectació cal destacar-la sobretot en els espais d'aparcament, on es generen esplanades molt compactades.

Les principals zones afectades són, per una banda, els diferents accessos a la Mola, i molt especialment els que desemboquen en el camí dels Monjos, i per l'altra la zona del Montcau, Coll d'Eres i Coll d'Estenalles. El camí carener que uneix les dues zones és un dels espais més transitats i alhora també més afectats.

Igualment la base de les zones d'escalada es tracta de zones que pateixen un fort impacte pel trepig constant dels escaladors.

Les canals són espais molt sensibles a la pèrdua de sòl degut a la forta pendent i a la concentració de l'escorrentia en el centre de la canal, això fa que les canals per on passen camins, tot i que no siguin molt transitats, siguin espais on l'erosió es posa de manifest.

Augment del risc d'incendi

Segons el Departament de Medi Ambient i Habitatge, les principals causes d'incendis forestals a Catalunya durant l'estiu del 2006 han estat, després de les causes naturals, la intencionalitat (19.77%), seguida de les negligències (17.51%) i dels accidents (14.41%). En els dos primers casos l'ús públic no hi pot tenir incidència, però en el cas de les negligències i els accidents sí que hi estan relacionats. Així doncs, podem extrapolar que l'ús públic té influència sobre el 31.92% dels incendis.

L'any 1985 hi va haver un important incendi a la zona de l'Obac, i a l'agost de l'any 2003 va tenir lloc un incendi a la zona nord del parc que va abastar 4.502,85ha de massa forestal. Dins el parc els municipis afectats van ser Sant Llorenç Savall, Granera i Monistrol de Calders. Segons l'anàlisi feta d'aquest incendi, la causa va ser intencionada.

En aquesta matèria cal tenir present l'article de Pau Pérez y de Pedro, 2002, "Reflexions de vint anys de prevenció d'incendis al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac", que analitza la incidència del foc i la seva gestió des de l'any 1988 fins el 2001. En aquest estudi es destaca la disminució progressiva de les causes de foc relacionades amb el foc de cuina, barbacoes, crema de rostolls, possiblement com a conseqüència de les campanyes de sensibilització. En canvi els focs en urbanitzacions es mantenen i fins i tot augmentaven degut a l'augment de persones que han traslladat la seva residència a urbanitzacions.

Dins el parc les zones més susceptibles de risc d'incendi degut a l'ús públic serien les carreteres i accessos motoritzats, les àrees d'esplai amb barbacoes (Torrent de l'Escaiola i Riera de Nespres) i per últim els camins d'accés al parc.

Modificacions en les espècies

L'ús públic pot afectar les espècies vegetals o animals des de diversos punts de vista, amb la pèrdua de la coberta vegetal, alteració de la composició específica, disminució de la biodiversitat, destrucció dels hàbitats, alteració de la conducta en els animals o canvis en els recursos tròfics.

Molts d'aquests efectes es troben regulats en els articles 32 i 33 del Pla Especial, establint els criteris de protecció i prohibint la recol·lecció dins el parc. Es prohibeix a tota l'àrea del Pla Especial la destrucció, recol·lecció massiva o desarrelament d'elements vegetals. És admesa la recollida de bolets per al consum domèstic.

Una de les activitats que té més repercussió en la fauna, especialment en la fauna rupícola, és l'escalada. Els efectes d'aquesta activitat sobre les aus rapinyaires ha dut a la regulació d'aquesta per part de l'òrgan gestor del parc i ordenar les zones on està permesa o no i la seva temporalitat.

El mateix procés ha patit l'espeleologia sobre alguns dels avencs, en especial als avencs de Castellsapera i el Daví amb l'espècie de ratpenat de cova *Miniopterus schreibersii*.

Contaminació de les aigües

Alguns dels equipaments del parc es troben en zones aïllades i per tant el seu grau d'autosuficiència és molt elevat. Aquest fet, si es conjuga amb la gran afluència de visitants, duu a la necessitat de gestionar les deixalles i més especialment les aigües residuals. En molts casos els equipaments estan connectats a la xarxa de col·lectors municipal i per tant no presenta problemes, però en altres, les aigües residuals es gestionen a través de fosses sèptiques i dona problemes de sobreeximent en puntes d'utilització. Aquests vessaments poden arribar als aquífers del parc i provocar problemes de contaminació.

Els punts més conflictius són:

- El centre d'informació del monestir de Sant Llorenç del Munt i el Restaurant de La Mola, que, degut al seu aïllament geogràfic no està connectat a la xarxa. Compta amb una fossa sèptica dimensionada per una família de 10 persones, capacitat que es veu desbordada molts caps de setmana. Això es transforma amb el vessament d'aigua residual de la fossa sobre les feixes de sota del monestir, males olors i la conseqüent pèrdua de qualitat de l'equipament. La fossa es buida de forma manual, baixant les aigües residuals amb transport animal per part dels concessionaris de l'equipament.
- Centre de Visitants del Coll d'Estenalles. Aquest centre es gestiona amb una fossa sèptica que en moments d'alta freqüentació veu sobrepassada la seva capacitat i hi ha vessaments d'aigües residuals. En aquest cas, però, la seva situació pròxima a la carretera facilita el buidament de la fossa amb vehicles preparats.

Períodes i zones amb elevada freqüentació de visitants

Entitats, centres excursionistes, AMPA's, organitzen marxes populars, caminades, voltes en BTT, aplecs, actes multitudinaris, filmacions, etc. per a les quals requereixen informe preceptiu per part de l'entitat gestora del parc natural. Aquest informe inclou diverses consideracions que ha de tenir en compte l'entitat organitzadora per al correcte funcionament de l'activitat que no vagi en detriment de la conservació dels espais naturals, també pot limitar el nombre de participants.

TIPUS INFORME	NÚM. INFORMES
Marxes BTT	4
Marxes	18
Motoritzats	1
Activitats multitudinàries, aplecs i pessebres	11
Publicitaris i filmacions	2

Taula 26. Informes preceptius de les activitats d'ús públic al parc, 2009

Tot seguit es fa una relació de les activitats principals que es van repetint anualment que tenen una participació elevada que transcorren pel parc natural.

PERÍODE	NOM ACTIVITAT	ENTITAT ORGANITZADORA	NÚM. PARTICIPANTS
3r cap de setmana de setembre	Matagalls Montserrat	- Club Excursionista de Gràcia	2.000
Darrer diumenge d'octubre	I Marató de Muntanya de Sant Llorenç Savall	Ajuntament de Sant Llorenç Savall	150 - 450
Darrer cap de setmana novembre	Caminada popular	Centre Excursionista de Mura	Màxim participants 250
2n cap de setmana abril	Ripollet - Montserrat	Centre Excursionista de Ripollet	Màxim participants 300
1r cap de setmana de juny	Polinyà - Montserrat	Associació excursionista Polinyà	
Mitjans de juny	Festa de Sant Bernat del Menthon	Centre Excursionista de Terrassa	
Març, anys alterns	Els Tres Monestirs	Club muntanyenc Sant Cugat	
setembre	Ronda de Matadepera	Unió excursionista Matadepera	250 participants
	Caminada Popular	Centre Excursionista de Terrassa	400 participants
Abril, anys alterns	Els 5 cims	Centre excursionista Castellar	
Darrer cap de setmana de febrer	El Camí Moliner	Ajuntament de Matadepera	
Octubre	Caminada popular	Centre Excursionista Sant Vicenç de Castellet	

Taula 27. Activitats multitudinàries periòdiques al parc natural

El punt més freqüentat del parc natural és la Mola i els seus entorns, per a tal fi a partir del 7 de juny de 2005, al camí dels Monjos que dona accés a la Mola, es van instal·lar unes plaques de pressió que permeten portar a terme el recompte de freqüentació de la via. Les dades extretes d'aquest comptador ens donen una idea de la freqüentació a l'espai.

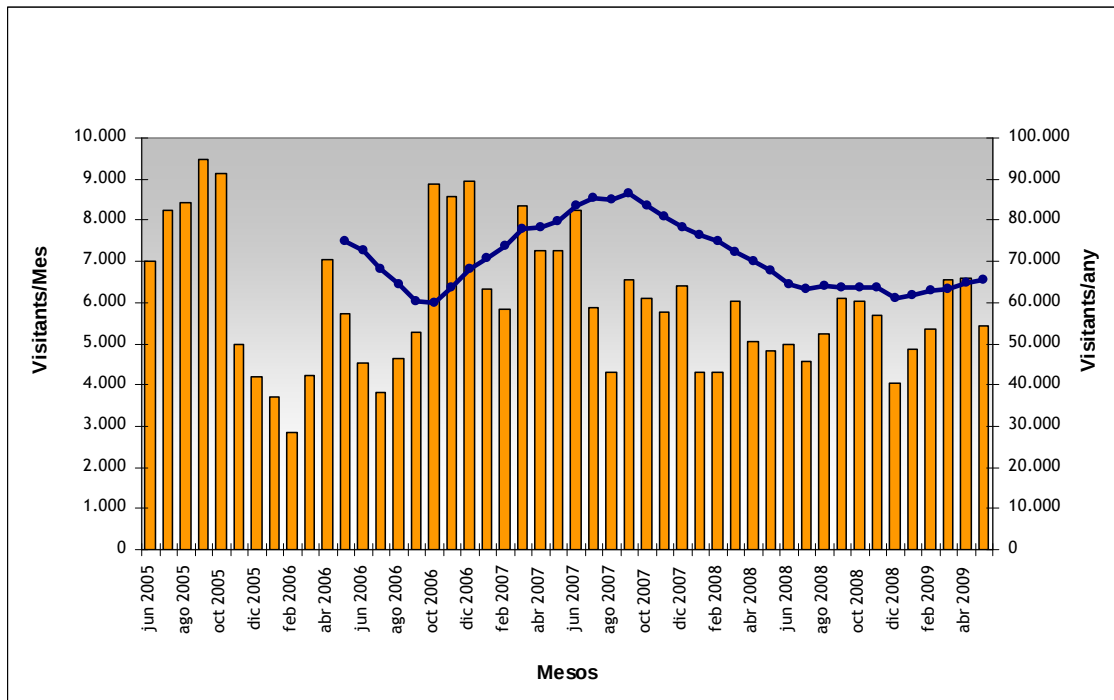

Figura 20. Visitants a la Mola

Font: Ecocomptador de la Mola, 2005 - 2009

S'han enregistrat les dades de visitants de la Mola des de l'any 2005 fins al 2009, en aquesta sèrie d'anys s'ha vist que la mitjana de visitants anuals oscil·la al voltant de 70.000 visitants, amb una mitjana mensual de 6.000 persones. Els mesos més fluixos, amb menys freqüentació són els mesos d'hivern, gener i febrer sobretot, segurament per les condicions climàtiques de la zona. El màxim de freqüentació assolit ha estat el setembre de 2005, el qual es varen comptabilitzar 9.450 visitants. Si volem avaluar l'evolució dels visitants anual des del 2005 fins ara, observem que el 2007 va ser un any amb una elevada freqüentació 78.000, mentre que la freqüentació durant l'any 2008 ha baixat força. S'haurà d'esperar a tenir les dades dels anys posteriors per poder observar si la davallada de visitants es manté al llarg dels anys.

9.2. Mitjans de transport

El servei de transport públic al parc Bus Parc va entrar en funcionament el maig de 2001, tots els diumenges, enllaçant mitjançant amb un petit autocar i sis parades l'estació de RENFE de Terrassa, coll d'Estenalles i l'Obac. Aquest bus comptava amb un guia monitor dins el bus que acompanyava als visitants tot informant-los de les característiques del medi, de la seva història i de les activitats complementàries que s'hi poden

realitzar. Aquest servei era finançat per l'Ajuntament de Terrassa i la Diputació de Barcelona mitjançant un conveni de col·laboració. Per altra banda al parc hi havia un servei de transport públic finançat per la Generalitat de Catalunya que enllaçava Terrassa amb Mura i Talamanca.

L'any 2006 es va reorientar el servei del BusParc per abastar els dissabtes, diumenges i festius i ampliar l'horari de servei fins les 17hores. Es va signar un conveni amb el Departament de Política Territorial i Obres Públiques, la Diputació de Barcelona, l'Ajuntament de Terrassa, l'Ajuntament del Mura, l'Ajuntament de Talamanca i l'empresa Transports Generals d'Olesa, SA, per tal d'ampliar els horaris i el servei de transport, adaptant el servei al públic familiar i excursionista de cap de setmana.

El recorregut actual del Bus Parc surt de Terrassa, de les principals estacions de ferrocarril del municipi i va fins a Mura i Talamanca, fent diverses parades al llarg del recorregut a la Barata, l'Alzina del Sal·lari, coll d' Estenalles, i després se'n va cap a la Casanova de l'Obac.

L'objectiu principal del servei és establir el transport públic com a element de mobilitat sostenible a l'accés al parc natural.

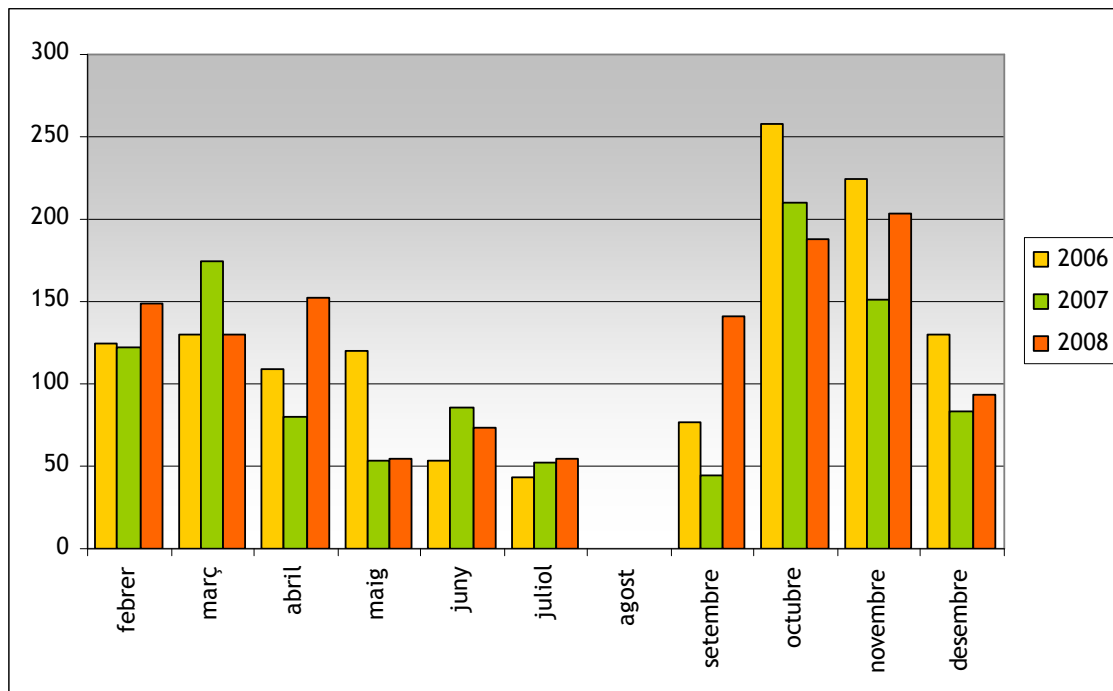

Figura 20. Usuaris del Bus Parc

El servei funciona durant tot l'any excepte els mesos de gener i agost, s'observa que els mesos amb més freqüentació són els mesos de la tardor. La mitjana d'usuaris mensual oscil·la els 100 usuaris. La majoria dels quals són jubilats, que són els que més utilitzen aquest tipus de servei.

Turisme de l'Ajuntament de Terrassa, el Consorci per la Promoció Turística les Valls del Montcau i el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, organitzen excursions guiades pel parc natural tant des de Terrassa com des de Mura i el coll d'Estenalles aprofitant com a mitjà de desplaçament el Bus Parc.

9.3. Existència d'instruments de planificació i control de fluxos de visitants

Pla de comunicació dels accessos del sector la Mola i el Montcau

Gràcies a diversos estudis realitzats pel parc i a la valoració tècnica del seu equip de gestió en el Pla d'Ús Públic i el Pla Director de la Mola - Montcau s'han pogut avaluar diversos impactes i problemes de conservació de l'entorn de la Mola, principalment provocats per la freqüentació de l'espai i per l'afluència de visitants. Com a problemes més importants cal destacar l'erosió i compactació del sòl, la pèrdua de sòl i coberta vegetal i l'augment del risc d'incendi. Davant d'aquesta situació el Pla d'Ús Públic preveu que cal gestionar l'espai del sector de la zona de la Mola i el Montcau amb cura per tal de garantir la conservació d'aquest sector altament fràgil i altament visitat. El Pla d'Ús Públic planteja la redistribució dels visitants dins el parc per tal de disminuir la pressió en aquest sector i el replantejament dels equipaments que en formen part.

Per això es va redactar el pla director de la Mola - Montcau amb l'objectiu d'ordenar els accessos i l'afluència de públic a les zones més afectades del parc per tal de conservar-lo i garantir-ne el futur. Degut al gran nombre de visitants que té el parc i l'ús social que se'n fa de la zona, es considera necessari fer difusió d'aquest projecte entre els diferents públics d'interès, per tal que coneguin les actuacions que s'han realitzat i en comprenguin els motius, incentivant-los a col·laborar en la conservació i millora del parc.

En aquest sentit el parc implanta el Pla de comunicació, l'objectiu principal del qual és determinar les accions necessàries per tal de difondre el pla director de la Mola - Montcau al públic del parc i sensibilitzar-lo sobre la importància de respectar l'entorn i seguir les recomanacions que se'ls indiquin.

ANNEX 1.

ANÀLISI DAFO

A la reunió del Fòrum Permanent del 27 de gener a Mura es van analitzar les debilitats, amenaces, fortaleces i oportunitats de l'estructura turística a Sant Llorenç del Munt i l'Obac.

Es va treballar a partir de les conclusions de la diagnosi treballades prèviament en el grup de treball, en base a aquestes conclusions que resumeixen els aspectes principals de la diagnosi es decideix en grups reduïts de treball els aspectes negatius i els aspectes positius, com a pas previ per a l'establiment dels objectius i línies estratègiques per al turisme sostenible a Sant Llorenç del Munt i l'Obac.

Es relacionen a continuació els quadres resum de l'anàlisi DAFO.

Principis 1 i 2: Cooperació i estratègia	
FORTALESES	DEBILITATS
Òrgans de participació de la CETS, formats per tots els agents implicats al turisme del parc Existència de la Comissió Consultiva del parc: representants dels ciutadans que volen tenir una participació activa Existència del Consell Coordinador del parc, amb l'objectiu de garantir la participació i la col·laboració en la gestió de l'espai protegit de les administracions públiques Experiència en processos de participació al parc. PUP, Pla Director de la Mola... Gestió del parc natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac per 12 municipis i la OTPN de l'AEN de la Diputació de Barcelona Existència del Pla Especial de Protecció del Medi Físic i el paisatge	Manca de participació en la CETS d'administracions supramunicipals amb un àmbit d'actuació més ampli i transversal Poca tradició de treball en coordinació interdepartamental Existència de planificació per a compatibilitzar conservació del patrimoni, desenvolupament econòmic i l'aprofitament dels recursos naturals. (hi ha plans redactats que encara no s'han executat) Existeixen diferents administracions i entitats amb objectius i línies estratègiques però no treballen conjuntament per establir sinèrgies de gestió El risc de la manca de coordinació per part dels diferents òrgans de participació
OPORTUNITATS	AMENACES
Interès de les administracions públiques en fomentar la participació ciutadana en la redacció de documents de planificació i gestió Existència de 4 consorcis de promoció turística dins l'àmbit de la CETS Existència de Turisme Terrassa, adscrit a la Regidoria de Comerç i Turisme, amb l'objectiu de la promoció turística de la ciutat a l'exterior. Creació de dos òrgans de participació: el fòrum permanent i el grup de treball per la redacció del dossier de candidatura de la CETS Existència del pla d'ús públic, Pla Director de la Mola, Pla director de la Vall d'Horta i Vall de Mur i	Si no hi hagués coordinació en els projectes, accions o iniciatives La manca de coordinació dels diferents consorcis

Pla Director de prevenció d'incendis que concreten objectius, línies estratègiques i accions Els Consorcis per la promoció turística desenvolupen programes i productes turístics pel desenvolupament econòmic del seu àmbit d'actuació	
Principi 3: Patrimoni natural i cultural	
FORTALESES	DEBILITATS
Riquesa natural, ecològica i paisatgística del parc. La principal riquesa a destacar és la geomorfologia del massís Patrimoni arquitectònic i cultural molt ric Patrimoni promogut a nivell municipal (festes i tradicions) Existència d'una xarxa d'equipaments desenvolupada que valoritza els elements patrimonials del parc Informació i estudis obtinguts mitjançant l'organització i celebració de les Trobades d'Estudiosos del parc.	Alguns municipis no tenen cap equipament d'informació que vinculi el municipi amb el parc Centres d'informació del parc amb exposicions i informacions del patrimoni natural i cultural insuficients i poc actualitzats Manca d'inventaris de les espècies de flora i fauna i punts d'interès geològic Nivell de cooperació i/o coordinació amb altres institucions administratives insuficients
OPORTUNITATS	AMENACES
Hi ha una demanda creixent d'allotjament que no s'adequa a la oferta Xarxa de restaurants adequada a la demanda Planificació per donar a conèixer el patrimoni natural i cultural de manera eficaç Realització de programes de conscienciació de l'ús respectuós del parc Explotació del bon nivell d'informació científica obtinguda mitjançant els estudis realitzats Creació de nous espais de recepció de visitants com ara les àrees d'esplai existents al Torrent de l'Escaiola, les Arenes i la Riera de Nespres.	Massificació del nombre de visitants especialment en zones sensibles Mitjans de control de visitants insuficients Pèrdua de patrimoni cultural per manca de conservació
Principi 4: Característiques dels visitants	
FORTALESES	DEBILITATS
Tipus de visitant: públic familiar que visita el parc el cap de setmana procedent de l'AMB i que utilitzen el parc com a zona d'esbarjo Tipus de visitants: públic excursionista de cap de setmana majoritàriament de Terrassa o Sabadell	Només un 3% de visitants realitza una visita als equipaments Es desconeixen les dades dels turistes del municipis propers al parc, excepte Terrassa Hi ha poca pernoctació al parc La senyalització, els equipaments i la netedat

	són els elements menys valorats. Concentració d'un 60% de la visitació a la zona central i només un 8,5% al subsistema Nord No es fa un tractament molt acurat de les dades resultants de les enquestes i fulls de suggeriments del parc No hi ha col·laboració amb els equipaments turístics privats per recollir dades respecte el turisme
OPORTUNITATS	AMENACES
El motiu principal de la visita dels usuaris és l'excursionisme i la restauració Tipus de visitant: visitant que va als restaurants del subsistema nord del parc i que desconeix els valors patrimonials del parc. Existència d'enquestes de satisfacció i fulls de suggeriments a nivell del parc que permeten copsar al opinió del visitant. Tipus de visitants: públic entre setmana, sobretot jubilats que aprofiten el parc per passejar i realitzar activitats a l'aire lliure.	Hi ha poca transferència d'informació entre els centres d'informació municipals i el parc natural
Principis 5,i 6: Informació, promoció i productes turístics	
FORTALESES	DEBILITATS
Existència del pla d'informació del parc Pla d'informació amb 12 informadors els caps de setmana de 10h a 14h La informació a la web és la principal font d'informació dels usuaris Existència itinerari "els 3 monts": producte turístic que valoritza el patrimoni natural i arquitectònic	Poques publicacions de caire divulgatiu i llibres de prestigi
OPORTUNITATS	AMENACES
Les webs municipals tenen informació sobre el parc natural Existència de mitjans de comunicació locals institucionals	Dificultat de controlar la informació sobre el parc procedent de particulars, associacions o entitats amb objectius contraproductius que utilitzin mitjans de gran abast
Principi 7: Formació, sensibilització i educació ambiental	
FORTALESES	DEBILITATS
Existència de formació específica per a personal d'atenció al públic dels equipaments i del pla d'informació	No existeix un programa d'educació ambiental comú al parc natural

OPORTUNITATS	AMENACES
Existència de programes d'educació ambiental adreçats a escoles i població local. (Viu el Parc i Coneguem els nostres parcs)	
Principis 8 i 9: Qualitat de vida i repercussió del turisme a l'economia local	
FORTALESES	DEBILITATS
Municipis del subsistema nord del parc (Mura, Talamanca, Rocafort i Monistrol de Calders) estan més implicats en el turisme que el sector sud	Poca població que habita dins els límits del pla especial i poca població dedicada a l'agricultura Les principals empreses turístiques i de serveis estan situades als municipis del parc fora dels límits del pla especial Municipis mitjans (El Pont de Vilomara, Sant Vicenç de Castellet, Castellar del Vallès i Vacarisses) no aprofiten el parc com a recurs turístic
OPORTUNITATS	AMENACES
Programes com el Parc a Taula i Cuina Vallès promocionen el producte turístic local	
Principi 10: Control de flux de visitants	
FORTALESES	DEBILITATS
La sol·licitud de permisos per la realització d'activitats multitudinàries permet la regulació de la hiperfreqüentació Regulació de l'escalada i accés als avencs del Daví i Castellsapera	El Bus Parc és utilitzat per un 2% dels usuaris. És deficitari i poc utilitzat El mitjà de transport per accedir al parc és majoritàriament el cotxe particular (71%) Falta vigilància i control per regular activitats
OPORTUNITATS	AMENACES
Existència del BusParc Ampliar els canals de comunicació cap al sector del Bages Sud per descentralitzar el flux de visitants	L'accés motoritzat al parc, motos, quads... Gran concentració de visitants a la Mola segons dades de l'ecomptador, i un 44% de vehicles es concentren al coll d'Estenalles Hiperfreqüentació de la Mola - Montcau i del coll d'Estenalles provoca problemes d'erosió i compactació del sòl, i problemes de subministrament d'aigua i de gestió de residus